

**ΑΝΟΙΚΤΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΚΥΠΡΟΥ**

**ΣΧΟΛΗ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ
«ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΑ»**

ΔΙΑΤΡΙΒΗ ΕΠΙΠΕΔΟΥ ΜΑΣΤΕΡ

ΤΙΤΛΟΣ ΔΙΑΤΡΙΒΗΣ

*Η Λογική των Μέσων σε Αντιδιαστολή με τη Λογική των
Πολιτικών Κομμάτων της Κύπρου στην Κατασκευή και
Παρουσίαση Ειδήσεων στον Έντυπο Τύπο.
Μελέτη Περίπτωσης: η Δημοσιοποίηση από τη Βουλή
της Λίστας με τις Εκροές, ως Παραγωγικό Αίτιο
Απεικονίσεων Κυνισμού και Αντιπολιτικής*

ΟΝΟΜΑ ΦΟΙΤΗΤΗ

ΜΑΡΙΑ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ

ΟΝΟΜΑ ΕΠΙΒΛΕΠΟΝΤΑ ΚΑΘΗΓΗΤΗ

Δρ. Αθανάσιος Ν. Σαμαράς

ΛΕΥΚΩΣΙΑ, ΙΟΥΝΙΟΣ, 2016

Ευχαριστίες

Ευχαριστώ πρώτα απ' όλα τον επιβλέποντα καθηγητή μου Δρ. Αθανάσιο Σαμαρά για την πολύτιμη καθοδήγηση, την απλόχερη προσφορά της πολύτιμης γνώσης του και την κοπιώδη προσπάθεια που κατέβαλε κατά τη διάρκεια της εκπόνησης της παρούσας διατριβής.

Ευχαριστώ επίσης ιδιαίτερα την υπεύθυνη του Προγράμματος Επικοινωνία και Νέα Δημοσιογραφία κ. Σοφία Ιορδανίδου για όλη τη βοήθεια και τις γνώσεις που μας πρόσφερε κατά την τελευταία τετραετία.

Ξεχωριστές ευχαριστίες στους διδάσκοντες Τζάνα Ότενπαχερ και Χρυσάνθο Χρυσάνθου για την πολύτιμη συνεισφορά τους στον εμπλουτισμό των γνώσεών μας.

Ευχαριστώ την οικογένεια μου και ιδιαίτερα το σύντροφο μου που μου συμπαραστάθηκε και με εμψύχωνε στις δύσκολες στιγμές κατά τη διάρκεια της συγγραφής της παρούσας διατριβής, επιδεικνύοντας τεράστια κατανόηση.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η παρούσα μελέτη ασχολήθηκε με το θέμα της λογικής των μέσων σε αντιδιαστολή με τη λογική των πολιτικών κομμάτων της Κύπρου στην κατασκευή και παρουσίαση ειδήσεων στον έντυπο τύπο. Έγινε μελέτη περίπτωσης σε σχέση με τη δημοσιοποίηση από τη βουλή της λίστας με τις εκροές, ως παραγωγικό αίτιο απεικονίσεων κυνισμού και αντιπολιτικής και ολοκληρώθηκε μέσα από πέντε κεφάλαια.

Πιο αναλυτικά, το πρώτο κεφάλαιο έκανε λόγο για τη θεωρία του μηχανισμού κατασκευής ειδήσεων καθώς και για τη θεωρία της στρατηγικής επικοινωνίας. Αναπτύχθηκαν πληροφορίες για τα αξιολογικά κριτήρια στην επιλογή αλλά και τη κατασκευή της είδησης με απώτερο στόχο να επηρεάσει τη κοινή γνώμη. Τονίστηκε η σχέση μεταξύ των ΜΜΕ και της σχέσης εξουσίας που ασκεί μέσα από τη τηλεόραση και τα διαστρεβλωμένα μηνύματα των δημοσιογράφων. Στη συνέχεια, το δεύτερο κεφάλαιο ασχολήθηκε με τα Ερμηνευτικά Σχήματα ως Αναλυτικό Εργαλείο και τη Στρατηγική και Νομομοποιητική Πλαισίωση δίνοντας αρχικά σχετικούς ορισμούς και πώς επιδρούν τα πλαίσια. Γενικότερα τονίστηκε η σημασία της στρατηγικής πλαισίωσης αναφορικά με τη θεωρία της απόδοσης εξουσίας.

Το τρίτο κεφάλαιο έπειτα αναφέρθηκε στη περιπτωσιολογία μέσα από το ιστορικό πλαίσιο του κουρέματος των καταθέσεων και το κλείσιμο των κυπριακών τραπεζών και πώς έγινε η διαχείριση της συγκεκριμένης κατάστασης.

Το τέταρτο κεφάλαιο αναφέρθηκε στη μεθοδολογία της έρευνας μέσα από την οποία έγινε περιγραφή των τρόπων που χρησιμοποιήθηκαν προκειμένου να πραγματοποιηθεί η παρούσα έρευνα σε σχέση με το δείγμα, το είδος της έρευνας αλλά και τις ερωτήσεις και υποθέσεις αυτής.

Στο πέμπτο και τελευταίο κεφάλαιο παρουσιάστηκαν τα αποτελέσματα που προέκυψαν από την έρευνα, ολοκληρώνοντας την εργασία με τα συμπεράσματα που βγήκαν από αυτήν σε σχέση με τη θεωρία και την έρευνα.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Κεφάλαιο 1 ^ο Θεωρία μηχανισμού κατασκευής ειδήσεων και η θεωρία της Στρατηγικής Επικοινωνίας	6
1.1 Θεωρία μηχανισμού κατασκευής ειδήσεων	6
1.1.1 Οι έρευνες <i>gatekeeping</i>	10
1.2 Η Θεωρία των αξιολογικών κριτηρίων στην επιλογή και κατασκευή της είδησης.....	12
1.3 Η κατασκευή των ειδήσεων με στόχο τον επηρεασμό του ατόμου.....	14
1.4 Η στρατηγική της επικοινωνίας.....	16
1.4.1 Στρατηγική επικοινωνία και ενδοτικότητα.....	16
1.4.2 Στρατηγική επικοινωνία και υπακοή	18
1.4.3 Στρατηγική επικοινωνίας και συμμόρφωση.....	22
1.5 Σχέσεις εξουσίας και MME	24
1.5.1 Η επίδραση της τηλεόρασης.....	25
1.5.2 Ο Δημοσιογράφος ως πηγή διαστρέβλωσης του μηνύματος.....	26
Κεφάλαιο 2 ^ο : Τα Ερμηνευτικά Σχήματα ως Αναλυτικό Εργαλείο: Η Στρατηγική και η Νομιμοποιητική Πλαισίωση.....	31
2.1 Θεωρία ερμηνευτικών πλαισίων: ορισμοί και λειτουργίες.....	32
2.1.1 Ορισμός ερμηνευτικού πλαισίου	32
2.2 Πλαίσια και σχήματα	33
2.3 Διαλεκτική πλαισίων και σχημάτων	34
2.4 Επίδραση των πλαισίων – επίδραση επί των πλαισίων	36
2.5 Στρατηγική και νομιμοποιητική πλαισίωση	42
2.6 Η Έννοια της Στρατηγικής Πλαισίωσης.....	43
2.7 Σύνδεση Στρατηγικής Πλαισίωσης με την Θεωρία της Απόδοσης Εξουσίας	46
Κεφάλαιο 3 ^ο Η Περιπτώσιολογία το ιστορικό πλαίσιο	49
3.1 Το κούρεμα των καταθέσεων.....	49
3.2 Το κλείσιμο των κυπριακών τραπεζών και οι μεταφορές χρημάτων στο εξωτερικό.....	50
3.3 Η λίστα εκροών και τα MME	51
3.4 Η λίστα εκροών και οι πολιτικοί.....	52

3.4.1 Το χρονικό της πολιτικής διερεύνησης και το κουκούλωμα.....	52
Κεφάλαιο 4 ^ο Μεθοδολογία	55
4.1 Εισαγωγή στη μέθοδο της ανάλυσης περιεχομένου	55
4.2 Πληθυσμός της έρευνας.....	59
4.3 Επιλογή του δείγματος.....	60
4.4 Εργαλείο ποιοτικής έρευνας	60
4.5 Ερωτήσεις έρευνας και υποθέσεις εργασίας.....	61
Κεφάλαιο 5 ^ο Παρουσίαση των αποτελεσμάτων της έρευνας.....	64
Βιβλιογραφία	71
Παραρτήματα.....	76

Κεφάλαιο 1^ο Θεωρία μηχανισμού κατασκευής ειδήσεων και η θεωρία της Στρατηγικής Επικοινωνίας

Το παρόν κεφάλαιο αποτελεί τη βάση ανάπτυξης του θέματος, διότι ασχολείται με το μηχανισμό κατασκευής ειδήσεων αλλά και τη θεωρία στρατηγικής Επικοινωνίας. Το παρόν αποτελεί βασικό κεφάλαιο δεδομένου ότι η λογική ανάπτυξης της προσέγγισης του κοινού από τα μέσα βασίζεται στην επικοινωνιακή τους στρατηγική, αλλά και στον τρόπο με τον οποίο φιλτράρουν και διοχετεύουν τις ειδήσεις. Το παρόν κεφάλαιο σχεδιάστηκε με στόχο να αποσαφηνίσει ζητήματα σημαντικά για την εξέλιξη του παρόντος, ζητήματα που αν δεν κατανοεί ο αναγνώστης δεν θα μπορεί να παρακολουθήσει το περιεχόμενο της παρούσας εργασίας.

Δομικά το κείμενο αναπτύχθηκε μέσα από τις ακόλουθες ενότητες μελέτης. Αρχικά αναπτύχθηκε η θεωρία μηχανισμού της κατασκευής της είδησης η μελέτη της συγκεκριμένης θεωρίας επιλέχθηκε να αναλυθεί για να δώσει στον αναγνώστη τη δυνατότητα να κατανοήσει τη διαδικασία κατασκευής της είδησης. Ουσιαστικά στη συγκεκριμένη ενότητα θα εξηγηθεί το πώς μπορούν τα ΜΜΕ να χαλιναγωγήσουν τη κοινή γνώμη. Η ενότητα αυτή είναι πολύ βασική στην εξέλιξη του θέματος δεδομένου ότι το θέμα αναφέρεται στην κατασκευή των ειδήσεων στον τύπο, άρα εδώ αναλύεται η έννοια της κατασκευής, αλλά και οι τρόποι με τους οποίους γίνεται η κατασκευή αυτή.

Στη συνέχεια ως αποτέλεσμα της ενότητας της κατασκευής, η μελέτη εστίασε στον ορισμό του gatekeeping. Ο συγκεκριμένος όρος δημιουργήθηκε με στόχο να δηλώσει τις διαδικασίες μέσα από τις οποίες ο δημοσιογράφος επιλέγει μια είδηση και στη συνέχεια τη μεταπλάθει όπως αυτός νομίζει, με στόχο μέσα από τη μετάπλαση να επιτύχει το στόχο του επηρεασμού του ευρύ κοινού. Ο όρος gatekeeping δηλώνει το συντάκτη εξωτερικών ειδήσεων, ο οποίος καλείται να μεταφέρει μια είδηση στο κοινό, είτε αυτούσια είτε με στοιχεία που αυτός θεωρεί ότι θα τη καταστήσει πιο ενδιαφέρουσα. Η παρούσα ενότητα δίνει μια ξεκάθαρη περιγραφή της κατασκευής, ανάπτυξης αλλά και χρήσης των ειδήσεων πάντα με στόχο τη χειραγώγηση του κοινού.

Συνεχίζοντας στο ίδιο μοτίβο το παρόν κεφάλαιο στην ενότητα 1.2 αναπτύσσει τα αξιολογικά κριτήρια τα οποία χρησιμοποιούνται στη διαδικασία της κατασκευής της είδησης. Ουσιαστικά μέχρι το παρόν σημείο το κεφάλαιο έχοντας μια λογική σειρά ανάπτυξης, ορίζει την κατασκευή της είδησης, αιτιολογεί τους λόγους κατασκευής της, ενώ επεξηγεί και τα μέσα κατασκευής. Στη συνέχεια και στην τρίτη ενότητα της εργασίας γίνεται αναφορά σε βασικές έννοιες της κατασκευής όπως η ενδοτικότητα, η υπακοή και η συμμόρφωση. Σε όρους δηλαδή που αναφέρονται στην κατασκευή της είδησης και κυρίως στη διαδικασία επηρεασμού του ατόμου. Όπως διαπιστώθηκε οι όροι αυτοί αλληλοσυμπληρώνονται και ο συνδυασμός τους βοηθά πιο αποτελεσματικά στον επηρεασμό του ατόμου. Οι ενότητες του 1.4, αναλύουν διεξοδικά το άλλο πεδίο της παρούσας μελέτης, που είναι οι στρατηγικές επικοινωνίας. Συγκεκριμένα γίνεται μια προσπάθεια σύνδεσης του επηρεασμού του κοινού με τις επικοινωνιακές τεχνικές, με στόχο να αποδειχτεί η σύνδεση των δυο, αλλά και η απόδειξη ότι χωρίς το δεύτερο το πρώτο δεν μπορεί να αναπτυχθεί και εφαρμοστεί επιτυχώς.

Τέλος το πρώτο κεφάλαιο ολοκληρώνεται με την ενότητα 1.5, η συγκεκριμένη δίνει μια ξεκάθαρη εικόνα της προβληματικής του παρόντος θέματος. Συγκεκριμένα, εξηγεί πως τα MME αποτελούν φορέα εξουσίας, πως ασκούν πολιτική επίδραση, αλλά και το πώς ο δημοσιογράφος αποτελεί φορέα διαστρέβλωσης του μηνύματος, πως τελικά μπορεί μέσα από τη δική του παρέμβαση το κοινό να λάβει ένα μήνυμα εντελώς αλλοιωμένο, οπότε και να οδηγηθεί σε λανθασμένα συμπεράσματα, τα οποία όμως θα είναι κατασκευασμένα από τους εκπροσώπους της ενημέρωσης.

Με βάση την ανάλυση που προηγήθηκε διαπιστώθηκε ότι στόχος του παρόντος κεφαλαίου ήταν: Η αποσαφήνιση του όρου κατασκευή ειδήσεων, η σύνδεση του με τις στρατηγικές επικοινωνίας και τέλος ο καθορισμός των MME και του δημοσιογράφου στην όλη διαδικασία. Με την ολοκλήρωση του το κεφάλαιο έχει επιτύχει το στόχο του αφού δίνει μια ξεκάθαρη εικόνα των όρων που προηγήθηκαν ενώ καταφέρνει να τους συνδέσει επιτυχώς δικαιολογώντας την ανάπτυξη του παρόντος.

1.1 Θεωρία μηχανισμού κατασκευής ειδήσεων

Η παρούσα ενότητα εξηγεί τη μια βασική μεταβλητή του θέματος που είναι ο μηχανισμός κατασκευής δίνοντας μέσα από σχετική βιβλιογραφία δεδομένα για το περιεχόμενο της και τις εφαρμογές της. Σύμφωνα με τον Neuman (1990,p.162) τα μέσα μαζικής επικοινωνίας επηρεάζουν σε μεγάλο βαθμό τη κοινή γνώμη πράγμα που αποτύπωσε στη θεωρία του «*περί του μοντέλου των ισχυρών επιδράσεων στον τηλεθεατή ή αναγνώστη*». Η επιρροή του κοινού γιγαντώνεται και γίνεται αρκετές φορές πιο επικίνδυνη, όταν το τελευταίο είναι μη επαρκώς καταρτισμένο σχετικά με το προβλεβημένο από τα μέσα γεγονός. Το 1991 στο έργο της Faulstich όπου συγκεντρώθηκαν όλες οι θεωρίες των μέσων αποδείχτηκε για ακόμα μια φορά πόσο δύσκολη είναι η αναζήτηση η ανάπτυξη μιας ενιαίας θεωρητικής άποψης, από τη μια σε σχέση με την ερμηνεία των MME και από την άλλη σε σχέση με την απλή καταγραφή τους (Faulstich, 1994).

Αναφερόμενοι και πάλι στις απόψεις της Neuman διαπιστώνεται ότι υπάρχουν τουλάχιστον 72 ορισμοί της κοινής γνώμης, από τους οποίους τα MME ή όποιος είναι εμπλεκόμενος με την ενημέρωση, μπορεί να χρησιμοποιήσει όποιον θεωρεί πιο σχετικό. Το «*ενημερώνω*» σύμφωνα με το συγκεκριμένο συγγραφέα σημαίνει «*επιλέγω*», δηλαδή τα MME επιλέγουν για πιο θέμα θα ενημερώσουν το κοινό, κατευθύνοντας το προς συγκεκριμένες ειδήσεις, προς συγκεκριμένη θεματολογία. Τα κριτήρια επιλογής μιας είδησης η οποία ουσιαστικά δημοσιοποιείται για να ενημερώσει το κοινό, αποτελεί μια αμφισβητούμενη διαδικασία σε σχέση με τον τρόπο που επιλέχτηκε αλλά και τον τρόπο που προβλήθηκε από τα MME.

Τα MME μέσω των ειδήσεων αυτών επιδρούν σε ενήλικες και ανήλικους. Το ερώτημα είναι ποιο το είδος της επίδρασης, ποιο το μέγεθος κ.λ.π. Το σίγουρο είναι ότι ανά άτομο η επίδραση είναι διαφορετική και μοναδική και καθορίζεται από το χαρακτήρα του θεατή, τις γνώσεις του, τα δημογραφικά στοιχεία που τον χαρακτηρίζουν κ.λ.π. Το σίγουρο είναι ότι πάντα υπήρχαν και πάντα θα υπάρχουν ειδήσεις που προβάλλονται από τα MME και θα βρουν ένα μικρό ή και μεγάλο κοινό να ενδιαφερθεί και να ταυτιστεί με αυτές.

Η συντριπτική πλειοψηφία των πολιτών σε όλα τα κράτη του κόσμου εξαρτώνται σε επίπεδο πληροφόρησης από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης. Σήμερα περισσότερο από ποτέ είναι σαφής ο καίριος ρόλος των ΜΜΕ στην οργάνωση και την τελεστικότητα της λειτουργίας του συστήματος. Η σημασία και ο ρόλος τους επηρεάζεται από τους ακόλουθους παράγοντες (Δεμερτζής, 2002): 1) τα χαρακτηριστικά του μέσου, 2) τον όγκο και την ποιότητα της πληροφορίας, 3) το μέγεθος του κοινού στο οποίο απευθύνεται, και 4) την ιδιαίτερη εκ μέρους του κοινού χρήση και πρόσληψη των μηνυμάτων.

Η θεωρία των ειδήσεων αποτελεί σήμερα ένα σημαίνον κομμάτι της ευρύτερης θεωρίας των μέσων. Οι βασικοί επιστημονικές θεωρήσεις, οι οποίες έχουν εξετάσει το συγκεκριμένο πεδίο είναι από τη μια η «Θεωρία των ειδήσεων» και από την άλλη η «Θεωρία των Μέσων», ουσιαστικά το πρώτο αποτελεί κομμάτι του δεύτερου. Αναφορικά με το πρώτο που αποτελεί και το πεδίο μελέτης της παρούσας ενότητας, διαπιστώνεται ότι δυο είναι οι βασικές και επιστημονικές του τομές, στις αμερικανικές έρευνες το «gatekeeping» και στις ευρωπαϊκές «*Η Θεωρία των αξιολογικών κριτηρίων*». Οι δυο αυτές εστιάζουν στη διαδικασία επιλογής των ειδήσεων.

Το πρόβλημα που χαρακτηρίζει τις ειδήσεις και τον τρόπο με τον οποίο προβάλλονται από τους δημοσιογράφους είναι η λεγόμενη έννοια της επιλεκτικότητας. Η έννοια αυτή επιδιώκει να δηλώσει τη τάση του δημοσιογράφου και ευρύτερα των ΜΜΕ να επιλέγουν και σε πολλές περιπτώσεις να κατασκευάζουν μια είδηση, δηλαδή να προσπαθούν να προσανατολίσουν το κοινό εκεί που αυτά θέλουν, σε πεδία που αυτά θεωρούν σημαντικά (Merten, Schmidt and Weishenberg, 1994,p.237-244).

Οι δημοσιογράφοι για να ονομάσουν κάτι ως είδηση και να το προβάλουν, θα πρέπει να χαρακτηρίζεται από συγκεκριμένα χαρακτηριστικά. Με βάση τα παραπάνω προκύπτουν τα ακόλουθα ερωτήματα (Staab, 1990): α) Ποια είναι α χαρακτηριστικά που πρέπει έχει ένα γεγονός, για να επιλεγεί να προβληθεί από τα ΜΜΕ, β) Με ποια κριτήρια κάνει ο δημοσιογράφος την αρχική επιλογή. Στη συνέχεια θα απαντηθούν τα ερωτήματα αυτά μέσα από τις σχετικές έρευνες, με στόχο να αποσαφηνιστεί και η έννοια του μηχανισμού της κατασκευής ειδήσεων.

1.1.1 Οι έρευνες gatekeeping

Στην παρούσα ενότητα ορίστηκε ο βασικός εκφραστής του μηχανισμού κατασκευής των ειδήσεων, δηλαδή ορίστηκε η διαδικασία επιλογής, ο εκφραστής της και γενικά η όλη διαδικασία. Ο όρος gatekeeping αναφέρεται στις διαδικασίες επιλογής και κατασκευής της είδησης από το δημοσιογράφο. Ο όρος τέθηκε για πρώτη φορά από τον Lewin, ο οποίος στόχευε μέσα από αυτόν την αιτιολόγηση της διαδικασίας (Lewin, 2013).

Ο David White βελτιώνοντας τη μορφή και το περιεχόμενο του μοντέλου του Lewin, δημοσίευε τη μελέτη του για την επιλογή του συντάκτη εξωτερικών ειδήσεων, τον οποίο ονόμασε gatekeeping (Grunig, 2013). Αργότερα και μέχρι το 1967 συνεχίστηκε η επισταμένη έρευνα στο συγκεκριμένο πεδίο, με την ανάπτυξη νέων ερωτημάτων, τα οποία ήταν τα ακόλουθα (McCombs, 2013): α) Ποιοι είναι οι παράγοντες επιλογής του δημοσιογράφου, με ποια κριτήρια ο δημοσιογράφος επιλέγει και κατασκευάζει τις ειδήσεις πριν τις γνωστοποιήσει προς το κοινό.

Οι έρευνες gatekeeping στην αρχική τους περίοδο, αποτελούν ψυχολογικές ερευνητικές προσεγγίσεις και αναφέρονται στη κατηγορία του επικοινωνητή. Στις έρευνες αυτές ο δημοσιογράφος είναι μόνος του και έχει να αντιμετωπίσει μια ροή πληροφοριών και γεγονότων, τα οποία πρέπει να αξιολογήσει και στη συνέχεια να καταλήξει το ποια θα παρουσιάσει, αλλά και τον τρόπο που θα τα προβάλλει ώστε να καταστούν θελκτικά για τη κοινή γνώμη. Τα κριτήρια εύρεσης και επιλογής ειδήσεων είναι υποκειμενικά. Στη διαδικασία αυτή ρόλο παίζουν η προσωπικότητα του δημοσιογράφου, οι προσωπικές του απόψεις, το εξωτερικό του περιβάλλον, το προφίλ του, οι προκαταλήψεις του, η αισθητική και οι ηθικοί του κανόνες. Τέλος σημαίνουν ρόλο παίζουν οι απόψεις του για το κοινό, αλλά και ο τρόπος με τον οποίο γράφει (Scheufele and Tewksbury, 2007).

Μέσα στα χρόνια τα νέα ερωτήματα που τέθηκαν ήταν διαφορετικά συγκεκριμένα διερευνήθηκαν το ποιοι είναι οι μηχανισμοί οι οποίοι επηρεάζουν την επιλογή, κατασκευή και παραγωγή μιας είδησης. Οι μηχανισμοί αυτοί σε επίπεδο έρευνας συνδέθηκαν και με επιπρόσθετα πεδία όπως είναι η

προσωπικότητα του δημοσιογράφου αλλά και το περιβάλλον εργασίας του (Reese and Ballinger, 2001).

Σε σχέση με το περιβάλλον εργασίας τους δημοσιεύτηκε μια έρευνα από τον Warren Breed, ο οποίος ανέδειξε για πρώτη φορά τη σημασία στην εύρεση και στη κατασκευή της είδησης της γραφειοκρατικής δομής και της αυστηρά ιεραρχικής οργάνωσης του τύπου ως βασικούς παράγοντες ελέγχου του δημοσιογράφου και παράγοντες επιλογής και κατασκευής των ειδήσεων. Οι εκδότες και οι αρχισυντάκτες σε αυτή την έρευνα αναδείχθηκαν οι βασικοί gatekeepers, ασκώντας μεγάλη επιρροή στο τρόπο με τον οποίο οι δημοσιογράφοι προβάλλουν μια είδηση, καθορίζουν το περιεχόμενο της είδησης, τα σημεία που θα αναδειχθούν κ.λπ. (Breed, 1955).

Μέσα από την έρευνα του Breed αναδείχθηκε ως βασικό θέμα, ότι ο δημοσιογράφος δίνει μεγαλύτερη σημασία στην αποδοχή από τους προϊσταμένους του, από τους συναδέρφους του και ευρύτερα από το δημοσιογραφικό χώρο παρά από τη κοινή γνώμη. Αυτό τους οδηγεί στην προσαρμογή τους στα θέλω του χώρου δράσης τους, παρά στα θέλω του κοινού.

Ο ίδιος επισήμανε έξι κατηγορίες μηχανισμών ως καθοδηγητικές για το δημοσιογράφο κατά την επιλογή των ειδήσεων (Breed, 1955): α) Η θεσμική εξουσία, β) Οι υποχρεώσεις του δημοσιογράφου προς τους ανώτερους του, γ) Ο ρόλος τους μέσα στον ευρύτερο χώρο δράσης τους, δ) Ο ανταγωνισμός, ε) Η άποψη του προϊσταμένου τους και των συναδέρφων τους, ζ) Η ρουτίνα η οποία επηρεάζει τη δουλειά τους, η) Η υποκειμενική άποψη του δημοσιογράφου η οποία δεν έχει σημαίνον ρόλο.

Τη δεκαετία του 1990, Αμερικανοί ερευνητές για την καλύτερη κατανόηση του gatekeeping το συνέδεσαν με ένα μοντέλο δυο επιπέδων. Στο πρώτο επίπεδο προχώρησαν στην οργάνωση των μέσων ενώ στο δεύτερο η οργάνωση του δημοσιογράφου. Στο πρώτο τοποθετήθηκε η κοινή γνώμη, η διαφήμιση, η απόδοση των γεγονότων, η πολιτική κ.λπ. Ενώ η δεύτερη τοποθετήθηκαν οι αντιλήψεις, τα στερεότυπα, οι προκαταλήψεις, οι αξίες, η ηθική (Shoemaker, 1991). Μέσα από το παρόν μοντέλο εξηγήθηκε η διαδικασία της επιλογής της είδησης αλλά και η διαδικασία κατασκευής της από το

δημοσιογράφο, σε συνδυασμό με τους παράγοντες που τον επηρεάζουν, τον καθορίζουν, τον ελέγχουν, τον καθοδηγούν.

1.2 Η Θεωρία των αξιολογικών κριτηρίων στην επιλογή και κατασκευή της είδησης

Σε συνέχεια των gatekeepings ορίζεται η θεωρία των αξιολογικών κριτηρίων, δηλαδή των κριτηρίων που ορίζουν και καθορίζουν τη διαδικασία επιλογής και κατασκευής της είδησης. Πέρα από το gatekeeping, παράλληλα αναπτύχθηκε και η θεωρία των αξιολογικών κριτηρίων κατά τη διαδικασία εντοπισμού των ειδήσεων. Η συγκεκριμένη θεωρία βασίστηκε στη θεωρητική προσέγγιση του Walter Lipman, ο οποίος διαχώρισε την υπαρκτή πραγματικότητα από τη πραγματικότητα των μέσων. Ουσιαστικά ανέφερε ότι τα μέσα έχουν τη τάση να παραποιούν ένα γεγονός, να το προσαρμόζουν στις ανάγκες της εποχής του, τις ανάγκες του ακροατηρίου, δηλαδή στοχεύουν να προσφέρουν στο κοινό αυτό που θέλει να ακούσει, που το αφορά. Η *«Η Θεωρία των αξιολογικών κριτηρίων στην επιλογή και κατασκευή της είδησης»*, αποτέλεσε και αποτελεί την απάντηση των Ευρωπαίων ερευνητών στο παρόν πεδίο μελέτης.

Σύμφωνα με τον Schulz (1997) η ευρωπαϊκή προσέγγιση του θέματος έθεσε το ακόλουθο ερώτημα: «Μήπως η διαδικασία της παραγωγής των ειδήσεων πρέπει να ερευνηθεί ως μια διαδικασία κατασκευής των μέσων». Με βάση τη παρούσα προσέγγιση είναι βασικό να αναλύεται το περιεχόμενο των μέσων και στη συνέχεια να ορίζονται και κριτήρια αξιολόγησης των επιλεγμένων ειδήσεων.

Η διαδικασία αξιολόγησης επηρεάζεται και από τη λεγόμενη «θεωρία του καθρέφτη» βάση αυτής τα μέσα και η πραγματική ζωή αποτελούν ουσιαστικά την αντανάκλαση της πραγματικής ζωής, της κοινωνίας αλλά και των τηλεθεατών, αναγνωστών, ακροατών κ.λ.π. Σύμφωνα με την εξεταζόμενη θεωρία, η πραγματικότητα των ειδήσεων αναφέρεται ως «παραγόμενη ή κατασκευασμένη πραγματικότητα». Οι δημοσιογράφοι δίνουν βαρύτητα ανάλογα

με την είδηση και το κοινό που θα τη παρακολουθήσει σε ένα γεγονός. Πολλές φορές οι δημοσιογράφοι καλούνται να επηρεάσουν το περιεχόμενο της για να γίνει πιο σημαντική για το κοινό (Meissner, 2015). Η έρευνα οδηγήθηκε σε 12 κριτήρια επιλογής ειδήσεων χωρίζοντας αυτά σε δυο διαφορετικές κατηγορίες. Συγκεκριμένα η πρώτη κατηγορία ήταν η ακόλουθη (Meissner, 2015):

1. Ανθρωπολογικά κριτήρια

- **Συχνότητα:** Όταν η περιοδικότητα ενός γεγονότος έχει άμεση σχέση με την περιοδικότητα του μέσου, η δημοσιοποίηση του καθιστώντας κεντρική είδηση είναι πολύ μεγάλη. Τα βραχυπρόθεσμα γεγονότα έχουν μεγαλύτερη αξία από τα μακροπρόθεσμα, τα οποία παρουσιάζονται μόνο τη στιγμή της έντασης τους. Ουσιαστικά τα μέσα καθορίζουν το τι είναι σημαντικό για το κοινό τι πρέπει να παρακολουθεί, για ποια θέματα θα έχει έντονο ενδιαφέρον και για πόσο καιρό κ.λ.π.
- **Ένταση:** Η ένταση ενός γεγονότος το καθιστά επιλέξιμο. Συγκεκριμένα όσο πιο άσχημο είναι ένα γεγονός, τόσο πιο προβεβλημένο θα είναι από τα μέσα.
- **Πληρότητα:** Όσο πιο ξεκάθαρο και πλήρες είναι ένα γεγονός τόσο μεγαλύτερη αξία έχει για τα μέσα.
- **Σημασία:** Γεγονότα με πολιτισμικό περιεχόμενο από εγγύς πολιτισμούς που είναι πιο κατανοητοί από τη κοινή γνώμη γίνονται πιο αποδεκτά από τα ΜΜΕ και προβάλλονται με μεγαλύτερη ένταση, από γεγονότα που συμβαίνουν σε μακρινούς και άγνωστους για το κοινό πολιτισμούς.
- **Συμβατότητα:** Εκφράζει το βαθμό με τον οποίο το κοινό ταυτίζεται με ένα γεγονός και καθίσταται συμβατό με τις επιθυμίες του και τις ανάγκες του.
- **Έκπληξη:** Τα γεγονότα που εκπλήσσουν ενώ συγχρόνως είναι συμβατά με τις επιθυμίες του κοινού, έχουν μεγαλύτερη προβολή από τα ΜΜΕ.
- **Συνέχεια:** Ένα γεγονός που από την αρχή θα οριστεί ως είδηση, θα συνεχίσει να είναι και στο μέλλον, θα έχει δηλαδή μια συνέχεια για τη ΜΜΕ, σε σχέση με γεγονότα που δεν αποτελούν από τη πρώτη στιγμή είδηση.
- **Συσχέτιση:** Η σύνδεση του γεγονότος με άλλα γεγονότα, το καθιστά είδηση.

2. Πολιτισμική κριτήρια

- Είδηση αποτελούν αναφορές σε ισχυρά έθνη και σε ισχυρά πρόσωπα. Ακόμα είδηση αποτελεί οποιοδήποτε θέμα που σχετίζεται με πρόσωπα που έχουν ισχυρή φήμη.
- Αρνητικότητα: Γεγονότα με αρνητικό χαρακτήρα έχουν εξέχουσα σημασία και η αξία τους είναι μεγαλύτερη σε σχέση με τα γεγονότα με θετικό χαρακτήρα. Αυτό σχετίζεται με την ίδια τη ζωή δεδομένου ότι τα θετικά στη ζωή του ανθρώπου είναι λιγότερα και θέλουν μεγαλύτερο κόπο για να επιτευχθούν από τα αρνητικά τα οποία είναι εύκολο να προκύψουν σε κάθε άνθρωπο.

Σε μια άλλη ερευνητική διαδικασία, η οποία διεξήχθη από τον Schulz (1992) εντοπίστηκαν τα ακόλουθα κριτήρια επιλογής και κατασκευής ειδήσεων. Συγκεκριμένα αυτά ήταν: α) Ο χρόνος που συνέβη ένα γεγονός, β) Η πολιτική και πολιτισμική βάση του γεγονότος, γ) Το καθαρό περιεχόμενο, δ) Ο ανθρωποκεντρισμός και ο εθνοκεντρισμός.

Μετά από τη διεξοδική ανάλυση που προηγήθηκε αποδεικνύεται ότι η κατασκευή της κοινωνικής πραγματικότητας και των ειδήσεων αποτελεί μια διαδικασία η οποία βασίζεται σε πολλές και διαφορετικές επιλογές. Η παραγωγή και η αποδοχή των ειδήσεων από τους τηλεθεατές, ακροατές και αναγνώστες είναι μια διαδικασία η οποία κατευθύνεται από τα μέσα, αυτά τους ορίζουν το τι θα δουν, θα ακροασθούν και θα διαβάσουν, τα μέσα επιλέγουν και το κοινό ακολουθεί. Οι δημοσιογράφοι επιλέγουν με κριτήριο το τι θα ενισχύσει την ακροαματικότητα και σε πολλές περιπτώσεις διαμορφώνουν την είδηση με τέτοιο τρόπο ώστε να γίνει ακόμα πιο ενδιαφέρουσα για το κοινό. Η κάθε είδηση πρώτα κατασκευάζεται και μετά δίνεται στη κοινή γνώμη. Ουσιαστικά καμία είδηση δεν διοχετεύεται πριν δομηθεί ανάλογα σε σχέση με το περιεχόμενο της, τη διάρκεια της αλλά και τον τρόπο που θα παρουσιαστεί.

1.3 Η κατασκευή των ειδήσεων με στόχο τον επηρεασμό του ατόμου

Εδώ συνεχίζεται η αναλυτική εξήγηση της κατασκευής των ειδήσεων δείχνοντας τον τρόπο με τον οποίο ορίζεται ο επηρεασμός αλλά και τον τρόπο με

τον οποίο επηρεάζεται τελικά το άτομο. Βασικές έννοιες της επικοινωνίας αναφορικά με τη κατασκευή και χαλιναγώγηση των ειδήσεων, είναι η ενδοτικότητα, η υπακοή και η συμμόρφωση. Στη προσπάθεια της συσχέτισης των όρων αυτών στην επικοινωνία θα γίνει αναφορά στο έργο του Lippa (2003). Ο συγκεκριμένος συγγραφέας επιδίωξε να συνδέσει τους όρους αυτούς κάνοντας αρχικά μια αναφορά στο περιεχόμενο αυτών και στη συνέχεια μέσα από τη συσχέτιση τους, κατέληξε ότι δεν είναι διαφορετικοί αλλά ο ένας συμπληρώνει σε ένα βαθμό τον άλλο

Η συμμόρφωση, ως όρος δεν γίνεται αποδεκτός από το άτομο, διότι κατά το Lippa δηλώνει ότι βάση αυτού το άτομο συμπορεύεται με μια ομάδα. Για το άτομο έχει αρνητική υπόσταση ο όρος, μια και θεωρεί ότι η συμμόρφωση ενέχει στο εσωτερικό της τον όρο συμβιβασμός και το άτομο δεν του αρέσει από τη φύση του να συμβιβάζεται. Προτιμά λοιπόν να δικαιολογεί τη συμμόρφωση με τον όρο υπακοή, δείχνοντας έτσι ότι απλά ακολουθεί διαταγές, τις οποίες δεν αποδέχεται, δεν συμβιβάζεται με αυτές αλλά είναι αναγκασμένο να τις ακολουθήσει.

Άρα η υπακοή είναι ναί μεν λιγότερο αρεστή στα άτομα, αλλά τα τελευταία χρόνια προτιμούν να υπακούσουν παρά να συμμορφώνονται. Τέλος η ενδοτικότητα αναφέρεται σε αντίθεση με τους άλλους δυο όρους, στην ανάγκη του ατόμου να γίνεται αποδεκτό, γι' αυτό και συνηθίζει να ακολουθεί τη πλειοψηφούσα άποψη να ταυτίζεται μ' αυτό που νομίζει ότι περιμένουν οι άλλοι από αυτόν.

Στο σημείο αυτό αξίζει να γίνει αναφορά στην ελευθερία του ανθρώπου και μάλιστα στην εσωτερική ελευθερία του ανθρώπου, η οποία σχετίζεται με περιορισμούς που θέτει ο κάθε άνθρωπος στον εαυτό του. Πιο αναλυτικά, η πνευματική ελευθερία είναι το να μην εξαρτάται η σκέψη και ο λόγος από τη βαρύτητα των προλήψεων, των προκαταλήψεων, των αυθεντιών. Ψυχολογική ελευθερία υπάρχει όταν ελαχιστοποιείται η επίδραση από τους φόβους, τις ανασφάλειες, τα άγχη. Η ηθική ελευθερία είναι η ισορροπία στην πάλη μεταξύ των ενστίκτων, των παρορμήσεων και της υποταγής τους χάριν ανώτερων ιδεών και αξιών (Dun, 2009).

Αξίζει να επισημανθεί ότι η πνευματική ελευθερία περιορίζεται από την προπαγάνδα, την παραπληροφόρηση, τα πρότυπα, τα δόγματα, τις προκαταλήψεις ή τις αυθεντίες. Σε κάθε περίπτωση οι εσωτερικές ελευθερίες απαλλάσσουν τον άνθρωπο από δεισιδαιμονίες αλλά και από περιορισμούς που ο ίδιος θέτει στον εαυτό του (Dun, 2009). Βέβαια, προκειμένου να αποδεσμευτεί το άτομο από όσα περιορίζουν τις εσωτερικές ελευθερίες του χρειάζεται μεγάλη προσπάθεια ελέγχου των ενστίκτων και ορισμένων φυσικών αδυναμιών.

Έτσι, σύμφωνα με τα παραπάνω η ελευθερία κερδίζεται με την υπακοή στις Κοσμικές Αρχές. «Η αληθινή ελευθερία δεν είναι να κάνει κανείς ότι θέλει, αλλά ότι έχει δικαίωμα να κάνει» (Τερζάκη, 2007). Είναι αποτέλεσμα συνειδητής εξέλιξης και μιας πορείας κατά την οποία η υπακοή παίζει σημαντικό ρόλο

1.4 Η στρατηγική της επικοινωνίας

Η παρούσα ενότητα με τις υποενότητες της εστιάζει στην αποσαφήνιση της δεύτερης μεταβλητής του θέματος δηλαδή της στρατηγικής επικοινωνίας, της ανάπτυξης των επικοινωνιακών βημάτων και εφαρμογών. Η επικοινωνία σε επίπεδο πολιτικής, έχει άμεση σχέση με τους όρους που αναφέρθηκαν στη προηγούμενη και η ευρύτερη στρατηγική της εστιάζει στην επίτευξη της ενδοτικότητας, της συμμόρφωσης και της υπακοής.

Τα τελευταία χρόνια τα Μ.Μ.Ε σε επίπεδο στρατηγικής επικοινωνίας αποδεχόμενα τους παραπάνω όρους τους χρησιμοποιούν και βασίζονται τη προσέγγιση του κοινού σε αυτούς

1.4.1 Στρατηγική επικοινωνία και ενδοτικότητα

Με βάση τις αρχές της ενδοτικότητας τα ΜΜΕ χρησιμοποιούν σύμβολα τα οποία γίνονται αποδεκτά από τη κοινωνία, σε βαθμό που υπάρχει ταύτιση με τις απόψεις και αντιλήψεις τους (Scott & Street, 2000). Ειδικά τα πολιτικά κόμματα αλλά και γενικά οι οργανισμοί που θέλουν να περάσουν μηνύματα στη κοινωνία χρησιμοποιούν την ενδοτικότητα του ατόμου, με στόχο να το πείσουν να ενταχθεί, να συμπορευθεί με θέσεις και αντιλήψεις τις οποίες το πείθουν ότι

είναι αποδεκτές από το σύνολο της κοινωνίας, οπότε αυτό δεν πρέπει να απέχει, να αποτελεί εξαίρεση του κανόνα.

Ως βασικό παράδειγμα αξιοποίησης της ενδοτικότητας του ατόμου, μπορούν να δοθούν τα πολιτικά κόμματα, τα οποία επιδιώκουν μέσα από την ένταξη δημοσιοτήτων στις τάξεις τους, να επηρεάσουν το άτομο και να το «αναγκάσουν» για να μην είναι αποκομμένο από το σύνολο, να συμφωνούν με τις αντιλήψεις και τις προτάσεις τους (Scott & Street, 2000).

Σύμφωνα με τον (Edelman, 1999) η ενδοτικότητα έχει οδηγήσει στη λαϊκή κουλτούρα, δηλαδή μια συνολική αποδεκτή συμπεριφορά που αποδέχεται το σύνολο της κοινωνίας, στη προσπάθεια της να έχει ομοιογένεια. Ουσιαστικά το άτομο θέλει να είναι μέρος του όλου γι' αυτό και αποδέχεται πολλές φορές απόψεις, χωρίς να ορίζει στεγανά, χωρίς να τις φιλτράρει, χωρίς να τις αξιολογεί με βάση τη δική του κοσμοθεωρία, απλά ενδίδει για να μην είναι αποκομμένος από το όλο.

Όμως η ενδοτικότητα δεν παρουσιάζεται μόνο στη πολιτική επιρροή, η ενδοτικότητα έχει σήμερα μέσα από τα Μ.Μ.Ε, εφαρμογή στη μόδα, στον αθλητισμό, στη μουσική κλπ. Ουσιαστικά η ενδοτικότητα λειτουργεί σήμερα σαν μια μορφή κουλτούρας η οποία καταναλώνεται από το μεγάλο κοινό (Scott & Street, 2000).

Μια σειρά θεωρητικών (Scott and Street, 2000) (Street, 2007) (Inthom and Street, 2011) αναφέρουν ότι τα Μ.Μ.Ε. και ειδικά η τηλεόραση μέσω ψυχαγωγικών, πολιτικών, κοινωνικών εκπομπών μπορούν να επηρεάσουν την αντίληψη του ατόμου, να το κάνουν να θελήσει να λειτουργήσει ως κομμάτι μιας κοινής εκστρατείας μιας κοινής σκέψης.

Αυτό μπορεί να έχει από τη μια αρνητικές προεκτάσεις όταν οι πολιτικοί επιδιώκουν προς όφελος τους να επηρεάσουν το κοινό και από την άλλη θετικές όταν για παράδειγμα επιδιώκεται μέσω των Μ.Μ.Ε. να υπάρχει μια εμπλοκή του συνόλου σε ένα κοινωνικό έργο, όπως για παράδειγμα στην αιμοδοσία για την παροχή αίματος σε ασθενείς που το έχουν ανάγκη, ή σε ένα περιβαλλοντικό project όπως για παράδειγμα τη προστασία των θαλασσών από τη μόλυνση.

Σύμφωνα με τους (Inthom and Street, 2011) η παρουσία ενός επωνύμου

προσώπου ως προπομπός στην ανάπτυξη ενός έργου ή στη διαχείριση μιας κατάστασης ενισχύει την ενδοτικότητα των ατόμων, τα οποία τις περισσότερες φορές συνηθίζουν να ακολουθούν τα είδωλα τους, τα άτομα που είναι ευρέως αποδεκτά. Δύο χαρακτηριστικά και αντικρουόμενα παραδείγματα είναι τα κάτωθι: τον Ιούλιο του 2005, μία σειρά διάσημων μουσικών και τραγουδιστών, υπό την ηγεσία του Bono των U2 και του Bob Geldof, συμμετείχαν σε μία σειρά συναυλιών με τον τίτλο Live 8 που είχαν ως σκοπό την άσκηση πίεσης στους ηγέτες της G8 να μειώσουν τα χρέη των αναπτυσσόμενων χωρών και να μειώσουν ή να εξαφανίσουν την φτώχεια.

Σύμφωνα με τον Bob Geldof, οι διασημότητες που συμμετείχαν πέτυχαν το σκοπό τους, δηλαδή να αλλάξουν τις ιδέες αυτών που κυβερνούν παγκοσμίως. Αυτό συνέβη γιατί η κοινή γνώμη που θαύμαζε τα άτομα αυτά συντάχθηκε με τις απόψεις τους, στα πλαίσια της ενδοτικότητας ακολούθησε την άποψη του συνόλου που ήταν θετική προς τις απόψεις των συγκεκριμένων διασημοτήτων.

Παράλληλα όμως, στην Αφρική που αποτελούσε και ο κύριος στόχος της προηγούμενης πρωτοβουλίας, ένας άλλος μουσικός, ο Simon Bikindi, περίμενε να δικαστεί στην Κένυα αντιμετωπίζοντας κατηγορίες ότι με την μουσική βοήθησε στο να προκληθεί η σφαγή από τους Hutu το 1994. Αυτά τα δύο παραδείγματα καταδεικνύουν πως άνθρωποι που ανήκουν στην ίδια κατηγορία, των λαϊκών διασημοτήτων μπορούν να επιφέρουν διαφορετικά πολιτικά αποτελέσματα και επιδράσεις στο κοινό τους, ενώ αποδεικνύεται ότι η ενδοτικότητα μπορεί να είναι άλλοτε αρνητική και άλλοτε θετική και η μορφή που θα πάρει καθορίζεται σε μεγάλο βαθμό από τα M.M.E. και τις επιδιώξεις τους (Street, 2007).

1.4.2 Στρατηγική επικοινωνία και υπακοή

Τα M.M.E. διαμορφώνουν έναν νέο τύπο ανθρώπου τον άνθρωπο των M.M.E. Σύμφωνα με τις κοινωνιολογικές θεωρήσεις οι άνθρωποι των M.M.E. χάνουν την ατομική τους ταυτότητα, τη δημιουργικότητα τους, τη φαντασία τους στα πλαίσια της γραφειοκρατικής οργάνωσης της οικονομικής ζωής. Το άτομο μετατρέπεται σε «εκτελεστή» εντολών.

Ο όρος «μαζική κουλτούρα» αναδύθηκε στο πλαίσιο της Κριτικής Θεωρίας, οι καταβολές της οποίας εντάσσονται στη σκέψη των εκπροσώπων της Σχολής της Φρανκφούρτης (Frankfurt School).

Ο Umberto Eco διατύπωσε την θέση του για τη μαζική κουλτούρα. Στο έργο του Κήνσορες και Θεράποντες (1964) αμφισβήτησε τόσο τους επικριτές της μαζικής κουλτούρας όσο και τους οπαδούς της. Έρχεται ως αντίλογος σε όσους άσκησαν αρνητική κριτική στα μέσα μαζικής επικοινωνίας και υποστηρίζει ότι πρέπει να μελετηθεί η ρητορική τους, οι καινοτομίες που εισήγαγαν αλλά και η δομή των μηνυμάτων τους. Για τον Umberto Eco δεν «υπάρχουν μηνύματα που μαζικοποιούν» ή «μαζική κουλτούρα», αλλά απλώς «μαζικές επικοινωνίες» ή mass media (Thompson, 1999).

Η διάκριση σε μαζική ή υψηλή κουλτούρα, όπως ισχυρίζεται ο Umberto Eco προκύπτει από τον τρόπο με τον οποίο ο καθένας προσλαμβάνει τα πολιτισμικά προϊόντα. Ανάλογα με τις ανάγκες που έχει το κοινό σε κάθε χρονική στιγμή επιλέγει μια απλή ή μια πιο εκλεπτυσμένη μορφή ψυχαγωγίας.

Το πρόβλημα δεν είναι να αντιπαρατεθούν τα παραδοσιακά με τα σύγχρονα μέσα, η «υψηλή» με τη «χαμηλή» κουλτούρα, αλλά αυτό που έχει σημασία είναι τα μαζικά μέσα που είναι παρόντα στη βιομηχανική κοινωνία να καταστούν φορείς πολιτισμικών αξιών.

Στη διαδικασία της αυτό-διαμόρφωσης του ανθρώπου, τα μέσα επικοινωνίας και η ανάπτυξή τους παίζουν μεγάλο και σημαντικό ρόλο. Πριν από αυτά το συμβολικό υλικό που χρησιμοποιούσε ο άνθρωπος για την αυτό-διαμόρφωσή του το αποκτούσε μέσα από την αλληλεπίδραση του με άλλα άτομα.

Η αυτό-διαμόρφωση λοιπόν ήταν άμεσα συνυφασμένη με τις εντοπιότητες αφού εκεί γίνονταν οι αλληλεπιδράσεις τους. Η γνώση που κατείχαν και λάμβαναν ήταν σε κλειστά τοπικά όρια, προερχόμενη από το παρελθόν, λόγω παραδόσεων, αλλά μερικώς προσαρμοσμένη στην καθημερινότητα (Thompson, 1999). Ελάχιστες ήταν οι περιπτώσεις που οι πληροφορίες που λάμβαναν «ξέφευγαν» από το τοπικό επίπεδο. Και σε αυτές όμως τις περιπτώσεις υπήρχε η επίδραση των ατόμων με κύρος της τοπικής κοινωνίας.

Με την ανάπτυξη των μέσων επικοινωνίας, η παραπάνω διαδικασία

άλλαξε. Ο άνθρωπος κάνει την αυτό-διαμόρφωσή του μέσω των πληροφοριών και της γνώσης που του παρέχεται από όλο τον κόσμο, συμπληρώνοντας και σταδιακά αντικαθιστώντας τη τοπική γνώση που έπαιζε κυρίαρχο ρόλο μέχρι εκείνη τη στιγμή.

Αυτού του είδους η γνώση δεν έχει καμιάς μορφής εξάρτηση από κέντρα εξουσίας, δεν είναι ελεγχόμενη, διευρύνει το γνωστικό επίπεδο των ανθρώπων, κάνοντας τους συγχρόνως πιο διαλλακτικούς και ανοιχτόμυαλους και τους επιτρέπει να κατέχουν πληροφορίες αντικαθιστώντας τα ταξίδια, αλλά βοηθώντας τους ταυτοχρόνως να ανεξαρτητοποιηθούν και να αποστασιοποιηθούν από τις εντοπιότητες της καθημερινότητας τους (Thompson, 1999). Ο άνθρωπος λαμβάνοντας παγκόσμια γνώση, έχει την ευχέρεια να έχει επιλογή ανάμεσα στα συμβολικά θέματα που θα διαλέξει για να διαμορφώσει τον εαυτό του. Με αυτό τον τρόπο η αυτό-διαμόρφωση του ανθρώπου δεν είναι ομοιόμορφη με όλους τους άλλους, αφού οι επιλογές είναι πολλές και διαφορετικές και είναι πολύ δύσκολο να μείνει κάποιος προσκολλημένος στην εντοπιότητα και στις παραδόσεις που εμπεριέχουν. Αυτό δημιουργεί πολλές φορές προβλήματα, αφού ο άνθρωπος βλέποντας εναλλακτικούς τρόπους ζωής, αρχίζει να κρίνει και να διερωτάται για τις πραγματικές συνθήκες στις οποίες ζει. Βέβαια δεν υπάρχουν μόνο θετικά στοιχεία στην επίδραση των μέσων ενημέρωσης στην αυτό-διαμόρφωση.

Τα μέσα υποστηρίζουν ότι καθρεφτίζουν τα δρώμενα της κοινωνίας μας και τίποτα άλλο. Αυτή η θεωρία παραείναι απλοϊκή. Το δεδομένο είναι ότι η πληροφορία είναι χρήσιμη όταν είναι προσβάσιμη και αυτό από μόνο του δημιουργεί περιορισμούς. Σύμφωνα με στοιχεία της εθνικής ανάπτυξης, η πρόσβαση στις πληροφορίες είναι άμεσα συνδυασμένη με τις γνώσεις. Στην αντίθετη περίπτωση το άτομο καταλήγει φυσικά και ψυχολογικά απομονωμένο (ΜακΚομπς κ.α, 1996).

Η κοινωνία των πληροφοριών έχει εξισώσει την πληροφόρηση με την εξουσία (ΜακΚουέιλ, 2002) και όσα άτομα δεν έχουν πρόσβαση σε αυτή νιώθουν πιο μειονεκτικά, απ' τη θέση που μπορεί να βρίσκονται. Ειδικότερα στις δημόσιες υποθέσεις, ο βαθμός γνώσης που έχει ο άνθρωπος προσδιορίζει την

πραγματικότητα της κοινωνίας μας. Μεγαλύτερο είναι το ποσοστό αυτών που έχουν πρόσβαση στη πληροφορία από αυτούς που δεν έχουν. Η επίδραση των Μ.Μ.Ε. στη γνώση εξαρτάται από τους περιορισμούς που υφίστανται αναφορικά με τη πρόσβαση, την ποικιλία και το περιεχόμενο της πληροφορίας (ΜακΚομπς κ.α, 1996).

Μία είδηση ή μία πληροφορία μπορεί να προκαλέσει πληθώρα αντιδράσεων, ανάλογα με το τί εμπειρίες έχει ο καθένας μας και πώς επεξεργάζεται την πληροφορία. Αυτή η προσωπική επεξεργασία μας βοηθάει να ξεχωρίζουμε τις πληροφορίες που θεωρούμε χρήσιμες και σημαντικές ανάμεσα στις πολλές που μας δίνονται, και να εκφράσουμε την μοναδικότητα του εαυτού μας (ΜακΚομπς κ.α, 1996).

Οι απόψεις μας βασίζονται στο πώς αντιλαμβανόμαστε τον κόσμο γύρω μας. Μπορεί να αφορούν πεποιθήσεις, δηλαδή υποθέσεις, και γεγονότα. Οι απόψεις μας έχουν τις εξής διαστάσεις: κατεύθυνση, δηλαδή αν συμφωνούμε ή διαφωνούμε με κάτι, βαθμός, πόσο συμφωνούμε ή διαφωνούμε, ένταση ή βάθος συναισθήματος, αναλόγως τη σοβαρότητα του θέματος, και τέλος, προβολή, δηλαδή πόσο σημασία έχει για τη ζωή μας το θέμα που διαπραγματευόμαστε.

Από τη στιγμή που ένα θέμα βγαίνει στην κοινωνία της πληροφορίας, οι άνθρωποι ενδιαφέρονται και προβληματίζονται σχετικά με αυτό. Σ' αυτή την φάση κάποιοι αξιολογούν την σκέψη τους και ελέγχουν των άλλων. Αν δουν ότι οι άλλοι συμφωνούν μαζί τους η άποψη τους ενδυναμώνει. Αν η άποψη τους έχει και άλλους υποστηρικτές τότε δεν διστάζουν να τις εκφράσουν δημόσια και αντιστρόφως. Με αυτό τον τρόπο δημιουργείται μία κυρίαρχη άποψη που εκφράζεται από τους περισσότερους αφού οι λιγότεροι διστάζουν να εκφράσουν την δική τους. Βέβαια αυτό δεν είναι απόλυτο γιατί υπάρχουν αρκετοί άνθρωποι οι οποίοι δεν αντιλαμβάνονται την τάση της κοινής γνώμης.

Φυσικά αυτή η θεωρία δεν ισχύει για όλους. Υπάρχουν αρκετοί άνθρωποι που εκφράζουν την άποψη τους σε λίγα άτομα αν θεωρούν ότι αυτοί ανήκουν στη δική τους ομάδα., και την χρησιμοποιούν ως βάση για μία γενικότερη εκτίμηση απόψεων. Σημασία ιδιαίτερη έχει και το θέμα για το οποίο εκφράζονται απόψεις. Στα προσωπικά θέματα δεν υπάρχει τόσο μεγάλη έκφραση απόψεων. Υπάρχει

επίσης η τάση, οι άνθρωποι να ελέγχουν τη γνώμη του κοινωνικού τους περιβάλλοντος για να προσανατολιστούν προς την άποψη που εκφράζει.

Τα Μ.Μ.Ε και ιδιαίτερα η τηλεόραση παίζουν σημαντικό ρόλο στην διαμόρφωση των εικόνων. Ο άνθρωπος ενδιαφέρεται περισσότερο για την εικόνα ενός ανθρώπου που διαδραματίζει κάποιο ρόλο σε ένα θέμα, παρά για την άποψη του. Τη διαμόρφωση των εικόνων επηρεάζει πολύ και η γλώσσα των Μ.Μ.Ε. Με συναισθηματικούς συμβολισμούς τα Μ.Μ.Ε. ασκούν στους ανθρώπους επίδραση και ιδιαίτερα σε θέματα εξωτερικής πολιτικής, που οι άνθρωποι δεν έχουν μεγάλες εμπειρίες για τις κοινωνίες που τους προβάλλονται. Αν τα περιοδικά τους προβάλλουν τις αρνητικές εικόνες ενός λαού, οι άνθρωποι δεν μπορούν να μαντέψουν ότι υπάρχουν και θετικές, αφού γνωρίζουν ελάχιστα για τις κοινωνικές συνήθειες αυτού του λαού.

Οι άνθρωποι εξαρτιούνται από τις εικόνες όταν βλέπουν δείγματα από κοινωνικές σχέσεις με τις οποίες νιώθουν οικειότητα. Μεταφέρουν τις απαιτήσεις τους σε ανθρώπους που τους δίνουν την εντύπωση ότι έχουν χαρακτηριστικά από το οικείο περιβάλλον τους (ΜακΚομπς, 1996). Οι εικόνες επίσης, προσφέρουν ένα άλλοθι ψυχολογικής ασφάλειας. Αν βλέπει ότι ο κόσμος μέσα από τις εικόνες που του παρέχονται είναι όπως τον προσδοκά και τον φαντάζεται, νιώθει ασφάλεια και ησυχία.

1.4.3 Στρατηγική επικοινωνίας και συμμόρφωση

Η τεράστια επίδραση των Μ.Μ.Ε. στη παρουσίαση προσώπων και γεγονότων είναι μια διαδικασία που πλέον δεν αμφισβητείται. Δεν μπορεί να αμφισβητηθεί επίσης ότι και τα πρόσωπα ακολουθούν με την σειρά τους ένα συγκεκριμένο πρότυπο παρουσίασης τους τόσο έντονα τυποποιημένο που σχεδόν θυμίζει υποκριτικό ρόλο. Η προσήλωση στον τυποποιημένο ρόλο επιβεβαιώνεται για παράδειγμα από τον τρόπο που η τηλεόραση σήμερα παρουσιάζει τους άνδρες και τις γυναίκες πολιτικούς (Street, 2007). Ο τρόπος αυτός στοχεύει στη συμμόρφωση του κοινού με τις αντιλήψεις των ατόμων, των επιχειρήσεων, των οργανισμών. Με βάση τον ορισμό της συμμόρφωσης διαπιστώθηκε ότι ως όρος σχετίζεται με τη τάση του ατόμου να ταυτίζεται με απόψεις αποδεκτές από το

ευρύτερο σύνολο, αυτές οι απόψεις αν για παράδειγμα έχουν να κάνουν με την υγεία του είναι σωστές και καλώς συμμορφώνεται, αν όμως έχουν να κάνουν με τις επιδιώξεις ενός ατόμου, κόμματος, ομάδος τότε κακώς το άτομο τις ακολουθεί ειδικά αν δεν τις αξιολογεί. Η διαφορά με την ενδοτικότητα, είναι όπως ήδη έχει αναφερθεί παραπάνω ότι το άτομο δεν του αρέσει να του λένε ότι συμμορφώνεται, το θεωρεί ως συμβιβασμό, γι' αυτό ως όρος δεν γίνεται αποδεκτός (Champagne, 2004). Παρόλα αυτά στο πλαίσιο της προσπάθειας της χαλιναγώγησης της κοινής γνώμης τα Μ.Μ.Ε, επιδιώκουν να συμμορφώσουν το κοινό με βάση τις αρχές που υπηρετούν και εξυπηρετούν.

Για παράδειγμα τα Μ.Μ.Ε. παρουσιάζουν τις επώνυμες γυναίκες με κύριο σημείο αναφοράς και το ρόλο τους ως μητέρας, συζύγου και νοικοκυράς και η επαγγελματική τους διάσταση να αποτελεί γι' αυτές ένα επιπλέον βάρος που τις αποσπά από το κύριο σκοπό της ζωής τους αλλά που παρόλα αυτά καταφέρνουν να πετύχουν και σε αυτόν.

Τη παρουσίαση αυτή βέβαια την ενισχύουν και οι ίδιες, παρουσιάζοντας τον εαυτό τους χωρισμένο στα δύο: τη δουλειά και την οικογένεια, σημειώνοντας παράλληλα ότι θα ήθελαν να είναι πιο αφοσιωμένες στην οικογένεια τους αλλά δεν τους το επιτρέπει η αφοσίωση στην επαγγελματική τους δράση. Στόχος του μοντέλου αυτού γυναίκας, είναι η συμμόρφωση των γυναικών και η αποδοχή της δυναμικής των γυναικών αυτών, με στόχο την ανάδειξη τους ως είδωλα. Η συμμόρφωση με τους κοινός αποδεκτού μοντέλου γυναίκας, σημαίνει και προσπάθεια ειδικά οι νέες κοπέλες να γίνουν ένα με αυτό, να πετύχουν τα ίδια με αυτά που έκανε το είδωλο τους, ανεξαρτήτου κόστους γι' αυτές σε προσωπικό επίπεδο (Meyer, 2000). Το πρόβλημα είναι ότι σε πολλές περιπτώσεις οι εικόνες αυτές είναι ψευδής και τα είδωλα αυτά κατασκευασμένα από τα Μ.Μ.Ε.

Η εμφάνιση σήμερα είναι πάλι ένα σημείο που τονίζεται από τα Μ.Μ.Ε. ιδιαίτερα στις γυναίκες. Βέβαια και οι άντρες διάσημοι προσέχουν την εμφάνιση τους, η οποία πρέπει να ταιριάζει με το χώρο τον οποίο εντάσσονται. Οι νέοι και όχι μόνο έχουν πειστεί μέσα από τα Μ.Μ.Ε. ότι πρέπει να συμμορφώνονται με αυτά τα κοινωνικά πρότυπα και ανάλογα τί τους εκφράζει να αντιγράφουν κάποιο από αυτά, δεν έχουν ουσιαστικά το δικαίωμα να παρουσιάσουν ένα άλλο στυλ

κάτι που απλά τους εκφράζει και όσοι το κάνουν η κοινωνία τους αποξενώνει, δεν αποδέχεται ότι δεν συμμορφώνεται με τους κοινωνικούς κανόνες.

1.5 Σχέσεις εξουσίας και ΜΜΕ

Η έννοια της κατασκευής αναφέρεται στον ορισμό του ρόλου των ΜΜΕ στην χαλιναγωγή της εξουσίας. Αυτό το πεδίο αναλύει η παρούσα ενότητα αιτιολογώντας τη φυσική κατάληξη της κατασκευής της είδησης. Η μαζική επικοινωνία, της οποίας τα μέσα τέλεσης είναι τα ΜΜΕ, είναι μία μορφή έκφρασης της κοινωνικής επικοινωνίας η οποία διέπεται από συγκεκριμένες συνθήκες και χαρακτηριστικά (Meletzke, 1991).

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι η σύγχρονη μαζική επικοινωνία έρχεται αντιμέτωπη με μία δυσκολία: την διαφορά που υπάρχει ανάμεσα στα κοινωνικά περιβάλλοντα στα οποία πρέπει αυτή να πραγματοποιηθεί. Για την καταπολέμηση αυτής της διαφοροποίησης, το θεωρητικό πλαίσιο που έχει αναπτυχθεί βασίζεται κυρίως στην σύγχρονη συστημική θεωρία σύμφωνα με την οποία η μαζική επικοινωνία αποτελεί ένα κοινωνικό υποσύστημα σε μία ορισμένη κοινωνία και περιλαμβάνει όλες τις οργανώσεις που παράγουν περιεχόμενα μαζικής επικοινωνίας. Τα υποσύστημα μαζική επικοινωνία αναπτύσσει πολύμορφες αμοιβαίες σχέσεις τόσο σε με άλλα υποσυστήματα (π.χ. πολιτική, οικονομία, κουλτούρα) του κοινωνικού περιβάλλοντος όσο και με τις μεμονωμένες οργανώσεις μαζικής επικοινωνίας που αποτελούν υποσυστήματα του συστήματος μαζικής επικοινωνίας. (Maletzke, 1991)

Τα ΜΜΕ λοιπόν είναι αυτά που συντελούν την μαζική επικοινωνία με δέκτη το κοινό. Το είδος της επικοινωνίας όμως είναι αυτό που καθορίζει το είδος, τον ρόλο και την λειτουργία του μέσου. Ένα χαρακτηριστικό των ΜΜΕ είναι η ικανότητα που έχουν να αναπαράγουν μηνύματα και συμβολικές μορφές. Το χαρακτηριστικό αυτό είναι το κυρίαρχο στην εμπορική διάσταση των ΜΜΕ, αφού μετατρέπει την ευρύτερη παραγωγή των ΜΜΕ σε εμπόρευμα διαθέσιμο για πώληση ή αγορά (Thompson, 1999).

Η εμπορευματοποίηση των συμβολικών μορφών δεν είναι προνόμιο μόνο των ΜΜΕ αφού συμβαίνει και σε άλλους τομείς όπως για παράδειγμα στην τέχνη

μέσω των έργων της, αλλά τα ΜΜΕ είναι ο πιο σημαντικός θεσμός στο πεδίο αυτό διότι έχουν την ευχέρεια της μεγάλης και εύκολης προσβασιμότητας στην καθημερινότητα του σύγχρονου ανθρώπου (Thompson, 1999). Ένα τέτοιου είδους εμπορεύματος αποτελεί και ο πολιτικός λόγος αφού ζητούμενο του είναι η διαμόρφωση θετικής κοινής γνώμης.

Στην μετάδοση των μηνυμάτων και των συμβολικών μορφών από τα ΜΜΕ υπάρχει κοινωνική διαφοροποίηση αφού ο τρόπος που το άτομο κωδικοποιεί και αποκωδικοποιεί μηνύματα βασίζεται σε μεγάλο βαθμό και στους πολιτιστικούς, πολιτισμικούς και κοινωνικούς πόρους που αυτό διαθέτει. Τα μηνύματα λοιπόν που διαμορφώνεται από συγκεκριμένες κοινωνικές ομάδες μέσω της επίδρασης που ασκούν στα ΜΜΕ είναι εξαιρετικά δύσκολο να αποκωδικοποιηθούν από άλλες κοινωνικές ομάδες που δεν έχουν τους ανάλογους πόρους (Thompson, 1999).

1.5.1 Η επίδραση της τηλεόρασης

Ο ρόλος και η επίδραση της τηλεόρασης είναι ένα θέμα που έχει εγείρει πολλές συζητήσεις και αμφισβητήσεις παγκοσμίως τις τελευταίες δεκαετίες στο πλαίσιο μίας γενικότερης αμφισβήτησης που υπάρχει για τα ΜΜΕ. Μία συστηματική εξέταση των ερευνών που υπάρχουν πάνω στο θέμα όμως, καταδεικνύει ότι για την επίδραση της τηλεόρασης δεν μπορεί να δοθεί μία απόλυτη και σαφής απάντηση. Αυτό συμβαίνει γιατί οι απαντήσεις που υπάρχουν προκύπτουν από τον τρόπο που έχουν γίνει οι ερωτήσεις καθώς επίσης και από διάφορες παραμέτρους που είναι εδραιωμένες ανάμεσα στο μέσο και το κοινό του (Ντάβου, 1999).

Εντούτοις, ένα τμήμα της τηλεόρασης και ειδικά αυτό των ειδήσεων μπορούν να ασκήσουν επιδράσεις στη διαμόρφωση της κοινής γνώσης και ειδικά σε πολιτικά θέματα. Αυτό συμβαίνει γιατί ο τρόπος με τον οποίο προβάλλονται οι ειδήσεις χαρακτηρίζεται από ασάφεια και τη δημιουργία ποικίλων συναισθημάτων από ενδιαφέρον μέχρι αποστροφή. Έτσι, οι ειδήσεις δημιουργούν με αυτό τον τρόπο είτε πολιτική υποστήριξη, είτε πολιτική αντίθεση, βάση του τι ευαισθησίες έχει αυτός που τις παρακολουθεί, πια θέματα γνωρίζει και πως είναι

ιδεολογικά τοποθετημένος (Edelman, 1999).

Στο πολιτικό επίπεδο επίσης, στη τηλεόραση έχει ιδιαίτερη σημασία το που οι ειδήσεις είναι εστιασμένες καθώς και η γλώσσα που χρησιμοποιείται. Σημαντικά πολιτικά γεγονότα όμως, που δεν έχουν σχέση με κόμματα όπως για παράδειγμα μία απόφαση της Κεντρικής τράπεζας, δεν παρουσιάζονται εκτενώς αλλά αντίθετα δίνεται ιδιαίτερη σημασία σε αντιπαράθεσεις μεταξύ κομμάτων και πολιτικών. Επίσης, η γλώσσα που χρησιμοποιείται χαρακτηρίζεται ως πολιτική υπό την έννοια ότι περιγράφει τα γεγονότα με συγκεκριμένο τρόπο. Με αυτό τον τρόπο επικρατεί μία ασάφεια και ο θεατής που παρακολουθεί ειδήσεις αισθάνεται «ξένος» και αναρμόδιος προς αυτά τα θέματα (Edelman, 1999).

1.5.2 Ο Δημοσιογράφος ως πηγή διαστρέβλωσης του μηνύματος

Ο ρόλος της Δημοσιογραφίας στη σύγχρονη κοινωνία είναι αποφασιστικός για τη ζωή και την εξέλιξη της. Έχει γίνει πια αποδεκτό ότι το πολιτικό επίπεδο ενός λαού καθώς και οι αποφάσεις που παίρνει για τα εσωτερικά ή εξωτερικά ζητήματα που τον απασχολούν, είναι συνάρτηση της ποσότητας και της ποιότητας των εφημερίδων, περιοδικών, ραδιοφωνικών και τηλεοπτικών σταθμών που διαθέτει (Μαγνησάλης, 2001).

Σήμερα το επάγγελμα του δημοσιογράφου, χαρακτηρίζεται από επαλληλίες συμπεριφορές από αντιπολιτική και κυνική αντιμετώπιση της καθημερινότητας, των πολιτικών γεγονότων αλλά και των θεμάτων που απασχολούν τους πολίτες. Συγκεκριμένα όλα τα παραπάνω σχετίζονται με την ηθική του δημοσιογράφου. Συγκεκριμένα σήμερα στο επάγγελμα του παρατηρείται το φαινόμενο της διαφθοράς, δωροληψίας - δωροδοκίας, που ορθώνει φραγμούς στην ειλικρινή πληροφόρηση του κοινού, δεσμεύει την άποψή του, και φυσικά δεν του επιτρέπει να μεταδώσει την αλήθεια που αντιλαμβάνεται και οφείλει να μεταδώσει. Οδηγεί στη στρεβλή ενημέρωση του πολίτη (Iggers, 1998).

Διότι, πρώτον εξαρτάται από το κέντρο της εξουσίας που δωροδοκεί, το τι θα πληροφορηθεί ο πολίτης και τι όχι. Και δεύτερον από τον δημοσιογράφο – το δωρολήπτη – ο οποίος είναι υποχρεωμένος να υπακούει σε εκείνους που τον δωροδοκούν. Γιατί μετά τη δωροδοκία αφήνει μέσα από το δημοσιογραφικό του

πρίσμα να περάσουν μόνο οι πληροφορίες εκείνες που συμφέρουν το κέντρο εξουσίας που τον δωροδοκεί και κατακρίνει τις πληροφορίες που θα μπορούσαν να το βλάψουν.

Η διοχετεύει αλλοιωμένη εικόνα της πραγματικότητας. Είναι αυτονόητο, ότι δημοσιογράφος κάποιου μέσου ενημέρωσης που δωροδοκείται από ένα κέντρο εξουσίας, οικονομικό, πολιτικό, πολιτιστικό – δεν έχει σημασία – δεν εκτελεί με ανεξαρτησία της εργασία του. Η εξάρτηση του είναι θανάσιμη για την ενημέρωση και τη Δημοκρατία, σε τελευταία ανάλυση. Ανεξαρτησία δημοσιογραφική και δωροληψία δεν μπορούν να συμβαδίζουν. Αποτελούν ασυμβίβαστο με το δημοσιογραφικό επάγγελμα (Παπαθανασόπουλος και Κομνηνού 2000).

Ένα δεύτερο αρνητικό φαινόμενο διαφθοράς είναι οι φιλίες με πρόσωπα των διαφόρων κέντρων εξουσίας. Πριν όμως αναλυθεί αυτό, πρέπει να διευκρινιστεί τι εννοείται με τον όρο φιλία. Εκείνο που οπωσδήποτε δεν εννοείται είναι η απλή γνωριμία ή απλή επικοινωνία. Με τον όρο φιλία εννοείται ο δεσμός μεταξύ δημοσιογράφου και κάποιου εκπροσώπου κέντρου εξουσίας. Δεσμό, που επιβάλλει σχέση αλληλοπροστασίας και σχέση που δημιουργεί αμοιβαίο συμφέρον.

Ο δημοσιογράφος, αν χρειαστεί να καταγγείλει το φιλικό πρόσωπο με το οποίο συνδέεται, ή επειδή έχει αποδειχθεί ανειλικρινές, ή επειδή το κέντρο εξουσίας από το οποίο εξαρτάται έχει παρανομήσει, θα βρεθεί σε δίλημμα προδοσίας: Θα πρέπει να προδώσει το φίλο του ή την κοινή γνώμη, χάριν της οποίας ασκεί το λειτούργημα. Η επιλογή του θα μείωνε την ανθρώπινη, ή την επαγγελματική του αξιοπιστία και αξιοπρέπεια. Θα μπορούσε να πει κανείς, χωρίς να συκοφαντήσει κανέναν, ότι οι φιλικοί δεσμοί έχουν αναπτυχθεί σε φιλικά κυκλώματα. Και όχι μόνον ελέγχουν την πληροφόρηση αλλά και την κατευθύνουν (Tambini, 2008).

Να διευκρινιστεί ωστόσο, ότι με την έννοια «κατεύθυνση» δεν επισημοποιείται κάποια καθοριστική προσπάθεια καθοδήγησης των πολιτικών ελληνικών πραγμάτων από τους δημοσιογράφους. «Διαμετακομιστικός» είναι ο ρόλος τους, ο οποίος ωστόσο ικανοποιεί και τη δική τους ανάγκη να βρίσκουν

πληροφορίες και τη δίψα του κοινού που ζητά να καταναλώνει όλο και περισσότερες ειδήσεις (Παπατριανταφύλλου, 2001).

Τους κινδύνους των ιδιότυπων φιλικών σχέσεων μπορεί να διαπιστώσει κανείς με μεγαλύτερη ευκολία στα ηγετικά κλιμάκια της πολιτικής και δημοσιογραφίας. Ενδεικτικά, ας ρίξουμε τον προβολέα στη γειτονική Ιταλία. Πρόσφατα, ο πασίγνωστος Μπερλουσκόνι προσπάθησε να αποκτήσει μια από τις πιο ανεξάρτητες Ιταλικές εφημερίδες, τη «Ρεπούμπλικα». Απέκτησε ένα μεγάλο πακέτο μετοχών του εκδοτικού ομίλου «Μοντατόρι» και απείλησε να αλλάξει τον διευθυντή της. Υπήρξε αντίσταση τόσο από την πλευρά του διευθυντή της «Ρεπούμπλικα» Εουτζένιο Σκαλφάρι όσο και από σύσσωμο το Ιταλικό Συνδικάτο Τύπου.

Επειδή, τα «θηρία» της ενημέρωσης αλληλο-προστατεύονται για να μονοπωλήσουν τις ιδέες, ο Μπερλουσκόνι βρήκε αρωγό στην προσπάθεια του και το γνωστό Αυστραλό μεγιστάνα Ρούμπερτ Μέρντοχ. Αυτό λοιπόν, που έχει ιδιαίτερη σημασία να τονιστεί, είναι ότι ο Μπερλουσκόνι, ένας ασήμαντος στην αρχή εργολάβος που αξιοποιούσε αγροτικές περιοχές, κατόρθωσε μέσα από τις πολιτικές του φιλίες να γίνει μεγιστάνας της Ιταλικής τηλεόρασης και να εξαπλωθεί σε όλα τα ΜΜΕ.

Ας εξεταστεί και μια άλλη πτυχή. Είναι εκείνη που αναφέρεται στην εξάρτηση του δημοσιογράφου από τα διάφορα κόμματα. Η «Ουάσιγκτον Ποστ» θεωρεί ότι ο δημοσιογράφος δεν μπορεί να έχει οργανική εξάρτηση από ένα κόμμα, που μπορεί να ανταποκρίνεται κάποια στιγμή στην ιδεολογία του. Ο δημοσιογράφος, όπως λέει και ο Ουμπέρτο Έκο, οφείλει να είναι πολιτικοποιημένος, οφείλει να έχει ιδεολογία, και έχει το χρέος να την διακηρύσσει και να την εμφανίζει ακόμα και μέσα από την αρθρογραφία του, ώστε ο αναγνώστης να γνωρίζει με ποιον έχει να κάνει (Μαντώ, 2001).

Ο δημοσιογράφος δεν πρέπει να κρίνει την ιδεολογία του, όμως αυτή δεν είναι απαραίτητο να συνταχθεί με κάποιο ανάλογο κομματικό οργανισμό. Τα κόμματα ακολουθούν, συνήθως, την οδό του «εφικτού». Συνεπώς θα καταντήσει ευκαιριακή αυτή η ένταξη. Θα εξελιχθεί ή σε κερδοσκοπική εξάρτηση ή σε επαγγελματική υποδούλωση. Ή τέλος θα καταλήξει σε διάλυση της «σχέσης»

αφού προηγηθεί ένας ιδεολογικός περίπατος με οδηγό το κόμμα(Κομίνης, 1990).

Πολλές φορές η ισχυρή «φιλία» οδηγεί το δημοσιογράφο σε καίριες θέσεις. Είναι συνηθισμένο φαινόμενο στον Ελληνικό Τύπο, δημοσιογράφοι που απασχολούνται σε μια κρατική υπηρεσία ή σε μια επιχείρηση ιδιωτική ή Ιδιωτικού Δικαίου, να κρατούν στο μαζικό μέσο ενημέρωσης όπου εργάζονται, ως κύρια απασχόληση τους, τον τομέα του ρεπορτάζ που σχετίζεται ακριβώς με την υπηρεσία ή την επιχείρηση στην οποία απασχολούνται. Έτσι γίνονται ταυτόχρονα και ελεγκτές και ελεγχόμενοι. Πως μπορεί όμως η κοινή γνώμη να διασφαλιστεί, όταν ο ίδιος ο δημοσιογράφος είναι και ελεγκτής και ελεγχόμενος;

Πέρα όμως από αυτό το δεδομένο, ο «διπλοθεσίτης» υποχρεώνεται κάποια στιγμή να κρίνει τον ίδιο τον εργοδότη του. Όση αμεροληψία κι αν επικαλεσθεί ένας δημοσιογράφος, που έχει τη διπλή αυτή αρμοδιότητα, δεν είναι δυνατόν να πείσει την κοινή γνώμη, ότι πραγματικά δεν θα χαριστεί, δεν θα διαστρεβλώσει, δεν θα υποβαθμίσει τις πληροφορίες που θα θίγουν τον φορέα της μίας από τις δύο εργασίες του.

Το παραπάνω φαινόμενο αποτελεί συνέπεια των πολλαπλών και διαρκώς διευρυμένων σχέσεων της εξουσίας – κρατικής, οικονομικής – με τα μέσα και τους δημοσιογράφους. Σχέσεις οι οποίες εντάθηκαν και διευρύνθηκαν με την απορρύθμιση στο ραδιοτηλεοπτικό πεδίο της χώρας και την είσοδο του ιδιωτικού κεφαλαίου στο χώρο κυρίως της τηλεόρασης. Είναι προφανές ότι ο άνθρωπος αυτός μπορεί να δεχτεί πλήθος πιέσεων άμεσων ή έμμεσων ούτως ώστε να παρουσιάσει ως στοιχεία ρεπορτάζ και έρευνας της πληροφορίες που προσauxάνουν το όφελος (οικονομικό ή πολιτικό) του εργοδότη του. Γνωρίζουμε όλοι ότι η έμμεση διαφήμιση είναι η πιο αποτελεσματική κατά συνέπεια ο συγκεκριμένος δημοσιογράφος εκμεταλλεύεται τη δημοσιογραφική του ιδιότητα για να υπηρετήσει αλλότρια του δημοσιογραφικού λειτουργήματος πολιτικοοικονομικά συμφέροντα.

Ας φανταστεί κάποιος ένα συντάκτη που ασχολείται ως εξωτερικός συνεργάτης στο γραφείο Τύπου του Υπουργείου Παιδείας, και τα βράδια καλείται στα τηλεπαράθυρα να σχολιάσει το Νομοσχέδιο για την Παιδεία. Ποια είναι η εγκυρότητα των ισχυρισμών του, με δεδομένη πάντα την κρυφή δεύτερη ιδιότητα

του, γιατί όλοι γνωρίζουμε ότι όσοι απασχολούνται συμπληρωματικά σε ένα γραφείου Τύπου προσπαθούν να το κάνουν με απόλυτη μυστικότητα. Γιατί άραγε; Μόλις τα τελευταία χρόνια το Υπουργείο Τύπου δίνει στην δημοσιότητα λίστες με τους δημοσιογράφους που απασχολούνται σε κρατικούς φορείς, μεταξύ αυτών και τα γραφεία Τύπου και Δημοσίων Σχέσεων.

Πέρα από την κυκλοφορία των καταλόγων αυτών στα δημοσιογραφικά γραφεία, τα σχόλια των συναδέλφων τους και ενδεχομένως την δημοσίευσή τους στον έντυπο τύπο, το θέμα δεν παίρνει περαιτέρω έκταση. Το σύστημα ξέρει καλά να αυτό-προστατεύεται. Οι περισσότεροι άλλωστε ασκούντες Δημόσιες Σχέσεις δημοσιογράφοι προέρχονται από τον αφρό την μιντιακής μας πραγματικότητας και μπορούν εύκολα να καθορίζουν τι μπαίνει και τι όχι στην ημερήσια ατζέντα.

Κεφάλαιο 2^ο : Τα Ερμηνευτικά Σχήματα ως Αναλυτικό Εργαλείο: Η Στρατηγική και η Νομιμοποιητική Πλαισίωση

Στο κεφάλαιο αυτό εισάγονται τα ερμηνευτικά σχήματα ως αναλυτικό εργαλείο χρηστικό για να διερευνηθεί η διαλεκτική ανάμεσα στους πολιτικούς και τους δημοσιογράφους στο πλαίσιο της διαδικασίας παραγωγής των ειδήσεων. Αρχικά η έννοια του ερμηνευτικού πλαισίου και παρουσιάζονται βασικά στοιχεία της θεωρίας της πλαισίωσης και στην συνέχεια ορίζεται η έννοια της νομιμοποιητικής πλαισίωσης, της στρατηγικής πλαισίωσης και των εκφάνσεως της καθώς και άλλων μορφών απονομιμοποιητικής πλαισίωσης.

Στόχος του κεφαλαίου είναι να διερευνηθεί το περιεχόμενο και οι λειτουργικές ιδιαιτερότητες της στρατηγικής πλαισίωσης και των άλλων συναφών εννοιών ώστε: (α) να συναχθούν υποθέσεις εργασίας και αναλυτικά ερωτήματα και (β) να εργαλειοποιηθούν αποτελεσματικά οι έννοιες αυτές στην εμπειρική ανάλυση. Αρχικά αναπτύχθηκε το ερμηνευτικό πλαίσιο, πράγμα σημαντικό μια και σε αυτό το σημείο αφού έχει ήδη εξηγηθεί η κατασκευή των ειδήσεων ήταν αναγκαίο στο παρόν σημείο να μελετηθεί το περιεχόμενο της είδησης, η ερμηνεία τους και οι εφαρμογές της.

Ακόμα στόχος της παρούσας ενότητας και ευρύτερα της εργασίας αλλά *κεντρικό ερευνητικό της ζήτημα, αποτελεί και η σχέση ανάμεσα στα υποκείμενα και στα ερμηνευτικά πλαίσια στην υπό ανάλυση περιπτώσιολογία καθώς και η μεταβολή της σχέσης τους για διαφορετικές κατηγορίες δραστών.* Η σχέση αυτή θα διερευνηθεί περαιτέρω στην επόμενη ενότητα κατά την εισαγωγή της κεντρικής αναλυτικής έννοιας: της στρατηγικής πλαισίωσης.

Στη συνέχεια ως ακολουθία της ερμηνείας γίνεται η ανάπτυξη των πλαισίων και των σχημάτων. Τα πλαίσια και τα σχήματα αναφέρονται στην οργάνωση και στο περιεχόμενο της είδησης, στο τρόπο που αναπτύσσεται και στον τρόπο που γίνεται αντιληπτή από το ευρύ κοινό. Οι δυο αυτές ενότητες είναι σημαντικές για την κατανόηση του περιεχομένου μιας είδησης, αλλά και της αντίληψης των θεατών σε σχέση με αυτή, βέβαια η αντίληψη είναι αποτέλεσμα και της διαμόρφωσης που γίνεται από το δημοσιογράφο και τα ΜΜΕ. Πέρα από το ερώτημα που τίθεται παραπάνω το παρόν κεφάλαιο αναλώνεται και σε άλλα

ερευνητικά ερωτήματα, ερωτήματα που προσπαθεί ο ερευνητής να αποσαφηνίσει προκειμένου με την ολοκλήρωση του θεωρητικού να έχει ένα πρώτο πόρισμα για την εργασία, πόρισμα που θα συνδυαστεί στο τέλος και με τα ερευνητικά αποτελέσματα.

2.1 Θεωρία ερμηνευτικών πλαισίων: ορισμοί και λειτουργίες

Η ενότητα αυτή θεωρείται χρήσιμη, διότι ορίζει θεωρητικά το πλαίσιο λειτουργίας των ειδήσεων αλλά και τη διαδικασία ερμηνείας αυτών. Το βασικό είναι στη διαδικασία της ερμηνείας μια και μέσα από αυτή ορίζεται η στρατηγική των μέσων και η διαδικασία κατανόησης από το κοινό.

2.1.1 Ορισμός ερμηνευτικού πλαισίου

Η διερεύνηση της γενεαλογίας του όρου ερμηνευτικό πλαίσιο – frame, και της εισαγωγή του στο επιστημονικό πεδίο της Επικοινωνίας, οδηγεί στις έρευνες των Bateson (1972) και Goffman (1974). Bateson υποστήριξε πως τα πλαίσια αποτελούν ένα σύνολο σχετικών με το μηνυμάτων σημαντικών ενεργειών και βοηθούν το κοινό να κατανοήσει το εκάστοτε μήνυμα (Bateson 1972).

Βασισμένος στον Bateson, ο Goffman (1974) συγκρότησε την πρώτη συστηματική θεωρία πλαισίωσης. Μελέτησε τον τρόπο με τον οποίο οι άνθρωποι βασίζονται στις προϋπάρχουσες προσδοκίες για τα πράγματα κατά την νοηματοδοτήση της καθημερινής κοινωνικής τους εμπειρία. Στην θεώρηση του Goffman (1974) η οποία δεν αφορά τα μέσα ενημέρωσης αλλά την καθημερινή εμπειρία, η χρήση των πλαισίων βοηθάει τα άτομα να δώσουν ερμηνείες εντοπίζοντας, κατανοώντας, προσδιορίζοντας και χαρακτηρίζοντας τα γεγονότα (Goffman, 1974, σελ.21) Η Tuchman (1978) επεξηγώντας την θεωρία του Goffman αναφέρει ότι τα πλαίσια: «μετασηματίζουν μη αναγνωρίσιμα γεγονότα ή άμορφο λόγο σε διακριτά γεγονότα. Χωρίς τα πλαίσια, τα γεγονότα δεν θα ήταν παρά μόνο απλοϊκά συμβαίνοντα του λόγου, ακατανόητοι ήχοι» (Tuchman 1978). Ουσιαστικά Μέσα από τα πλαίσια η πραγματικότητα μετατρέπεται σε μία νοηματική δομή (Reese et al. 2003).

Σε συνέχεια των ανωτέρω ο λειτουργικός ορισμός των πλαισίων τον οποίο θα χρησιμοποιήσουμε στο παρόν κεφάλαιο είναι αυτός του Gitlin (1980) ο οποίος όρισε τα πλαίσια: «σαν σταθερά μοντέλα γνώσης, ερμηνείας, παρουσίασης και επιλογής, έμφασης και αποκλεισμού με τα οποία οι κάτοχοι των συμβόλων οργανώνουν συνήθως τον λόγο, είτε λεκτικά είτε οπτικά» (Gitlin, 1980). Την ουσία της έννοιας του ερμηνευτικού σχήματος και την χρηστικότητα του για την παρούσα έρευνα διαφωτίζει περαιτέρω ο ορισμός των Gamsen και Modigliani (1989).

2.2 Πλαίσια και σχήματα

Στην παρούσα ενότητα ορίζονται τα πλαίσια και τα σχήματα ερμηνείας του περιεχομένου της είδησης. Τα πλαίσια έχουν ένα διττό χαρακτήρα: αποτελούν τρόπο με τον οποίο αντιλαμβανόμαστε την πραγματικότητα και τρόπο οργάνωσης της είδησης. Υπάρχουν από τη μία μεριά τα πλαίσια των μέσων ενημέρωσης και από την άλλη τα ατομικά πλαίσια, δηλαδή τα διανοητικά σχήματα που χρησιμοποιεί το κάθε άτομο για να επεξεργαστεί και να κατανοήσει τις καινούργιες πληροφορίες (Samaras 2002).

Τα πλαίσια και τα σχήματα, οι δομές νοήματος στα μηνύματα και στο μυαλό των ανθρώπων είναι έννοιες που βρίσκονται σε απόλυτη αλληλεξάρτηση. Για να κατανοήσουμε περαιτέρω τα πλαίσια ανατρέχουμε στην γνωστική ψυχολογία αναζητώντας έναν πιο ολοκληρωμένο ορισμό των σχημάτων. Τα γνωστικά σχήματα είναι πακέτα πληροφοριών που αποτελούνται από ένα σταθερό πυρήνα και από διάφορες μεταβλητές διαστάσεις. Τα σχήματα είναι ενεργές συσκευές αναγνώρισης τις οποίες το υποκείμενο χρησιμοποιεί προσπαθώντας να αποδώσει νόημα σε ελλιπείς πληροφορίες. Όταν οι πληροφορίες από το περιβάλλον δεν ταιριάζουν με τα διαθέσιμα σχήματα παραποιούνται και αλλοιώνονται για να συμφωνήσουν με ότι προσδοκάται σύμφωνα με τα ενεργοποιημένα σχήματα που διαθέτει το άτομο ή παραβλέπονται και αγνοούνται (Ντάβου, 2000: 289-290).

Η δομή ενός σχήματος καθορίζεται με βάση τις σχέσεις που υπάρχουν μεταξύ των εννοιών (ή υπό-σχημάτων) που το συνθέτουν. Έτσι δημιουργούνται

«σχήματα εντός σχημάτων» ή μεγαλύτερα σχήματα από μικρότερα που συνδέονται μεταξύ τους. Υπάρχουν σχήματα σε όλα τα επίπεδα της αφαίρεσης. Το γνωστικό σύστημα γίνεται αντιληπτό ως ένα «δοχείο» αμέτρητων «πακέτων» με πληροφορίες. Κάθε πακέτο παραπέμπει σε άλλα πακέτα τα οποία μπορεί ταυτόχρονα να αποτελούν και τα συστατικά του (Ντάβου, 2000: 291-2).

Αυτή η σχέση ανάμεσα σε υπερκείμενες και υποκείμενες δομές νοήματος καταγράφεται όχι μόνον στο επίπεδο των γνωσιακών δομών αλλά και στο επίπεδο των μηνυμάτων. Αυτό απηχεί σε διαφορετικές θεωρητικές προσεγγίσεις. Για παράδειγμα Οι Snow and Benford (1991) διαχωρισμό των πλαισίων σε μέγα-πλαίσια ή κυρίαρχα πλαίσια (master) και συναγόμενα πλαίσια (related). Τα μέγα-πλαίσια εκτελούν τις ίδιες λειτουργίες με τα υπόλοιπα πλαίσια, αυτές της στίξης, της απόδοσης και της άρθρωσης, αλλά η διαφορά έγκειται στο γεγονός ότι το κάνουν σε μεγαλύτερη κλίμακα. Τα κυρίαρχα πλαίσια είναι τόσο βαθιά ριζωμένα μέσα στην κουλτούρα ώστε να λαμβάνονται ως δεδομένα (Θεωδορακόπουλος, 2006).

Ο Wolsfeld (1997), προτείνει τον διαχωρισμό των πλαισίων σε «βαθιά» (deep) και «ρηχά» (shallow). Τα «βαθιά» πλαίσια χαρακτηρίζονται από την αντοχή τους στον χρόνο, είναι ευρέως γενικευμένα και δεδομένα. Τα «ρηχά» πλαίσια χρησιμοποιούνται για την πλαισίωση ενός μεμονωμένου γεγονότος και δεν αποτελούν τίποτα παραπάνω από πρόσφατα κατασκευασμένα και συγκεκριμένα πλαίσια που λειτουργούν αφυπνιστικά στην συνείδηση του ακροατηρίου.

2.3 Διαλεκτική πλαισίων και σχημάτων

Σε συνέχιση της προηγούμενης ενότητας αναπτύσσονται εδώ θεωρίες σχετικές με το περιεχόμενο της είδησης για να γίνει πιο κατανοητό από τον αναγνώστη. Στο πεδίο των μέσων ενημέρωσης διαφορετικοί ορισμοί οριοθετούν διαφορετικού τύπου λειτουργίες για τα ερμηνευτικά σχήματα. Για παράδειγμα, οι Gamson και Modigliani (1989) με τον προαναφερθέντα ορισμό προσεγγίζουν τα πλαίσια στις ειδήσεις όχι ως «κατασκευές» που επηρεάζουν την συγκρότηση των ειδήσεων αλλά στοιχεία που εμφανίζονται μέσα στις ειδήσεις, με αποτέλεσμα οι

ειδήσεις να περιέχουν πολλά αντιτιθέμενα πλαίσια χωρίς να ανατρέπεται η δομή τους.

Οι Tankard κ.α. (1991) αντιλαμβάνονται το πλαίσιο ως μία κεντρική οργανωτική ιδέα για το περιεχόμενο των μέσων επικοινωνίας η οποία παρέχει τα «συμφραζόμενα» και υποδηλώνει τον ορισμό του θέματος μέσα από τη χρήση της επιλογής, της έμφασης, της απαγόρευσης και της επεξεργασίας. Ουσιαστικά το πλαίσιο που χρησιμοποιείται για να εξηγήσει ένα γεγονός καθορίζει ποια διαθέσιμη πληροφορία είναι σχετική και κατά συνέπεια ποια είναι άσχετη.

Ο Entman (2004:26) προσδιορίζει την πλαισίωση ως την διαδικασία κατά την οποία «επιλέγεται και δίνεται έμφαση σε ορισμένες πλευρές της πραγματικότητας, τονίζεται η σχετική υπεροχή μιας πλευράς και χρησιμοποιείται ως το στοιχείο το οποίο νοηματοδοτεί την σύνολη προσλαμβανόμενη πραγματικότητα. Η ειδησεογραφία εμπεριέχει πλαίσια. Τα πλαίσια αυτά οριοθετούνται (κινητοποιούνται – γίνονται αντιληπτά) από την παρουσία ή την απουσία συγκεκριμένων λέξεων-κλειδιά, φράσεων, στερεότυπων εικόνων, πηγών ενημέρωσης και προτάσεων που παρέχουν θεματικά ενισχυτικά συμπλέγματα γεγονότων και περιστατικών (Entman 1993:52). Entman (1993) αναφέρει τέσσερις λειτουργίες του πλαισίου: καθορισμός προβλήματος, διάγνωση αιτιών, έκφραση ηθικών κρίσεων και προσδιορισμός λύσεων.

Η διαφοροποίηση των πλαισίων ως δομές του μηνύματος και ως γνωσιακές δομές των ατόμων, δηλαδή ανάμεσα σε πλαίσια και σχήματα, καθώς και η διαλεκτική σχέση μεταξύ τους οδηγεί στην θεώρηση της πλαισίωσης ως μία θεωρία επιδράσεων. Οι θεωρίες του Entman επιτρέπουν μία αρχική διερεύνηση αυτής της διαδικασίας. Σε μία επικοινωνιακή πράξη, οι επικοινωνιοί προβαίνουν σε συνειδητές ή ασυνειδητές κρίσεις σχετικά με το τι και το πώς θα εκφράσουν κάτι. Το μήνυμα περιέχει πλαίσια τα οποία εκφράζονται με την παρουσία ή απουσία συγκεκριμένων λέξεων, φράσεων, εικόνων και πηγών. Οι σκέψεις, οι ερμηνείες και οι αναγωγές του παραλήπτη επηρεάζονται από τα συγκεκριμένα πλαίσια και τέλος η κουλτούρα συγκροτεί το απόθεμα κοινών επικαλούμενων πλαισίων (Entman 1993:53).

Υπάρχουν, σύμφωνα με τον Entman (2004:36-42) τρεις βασικές αρχές για

την σταθεροποίηση (παγίωση) του πλαισίου: η ενσυναίσθηση, η κατηγοριοποίηση και η γενίκευση. Τα πλαίσια δύναται να προκαλέσουν ενσυναίσθηση με τη χρήση λέξεων ή εικόνων που επιτρέπουν στο κοινό να δει το συμβάν από την πλευρά εκείνων που βιώνουν την συγκεκριμένη προβληματική κατάσταση. Τα πλαίσια κατηγοριοποιούν με τη χρήση λέξεων, επιθέτων, επιρρημάτων και εικόνων, οι οποίες συνδέουν ένα γεγονός με ένα παρόμοιο και οικείο με τα σχήματα του ακροατηρίου. Τα πλαίσια εμπλέκονται σε διαδικασίες γενίκευσης συνδέοντας το πλαισιωμένο γεγονός με μεγαλύτερες κατηγορίες – ένα συγκεκριμένο γεγονός σε ομάδες ή κράτη. Δεδομένου ότι η παγίωση ενός πλαισίου αποτελεί αναγκαία συνθήκη για την ύπαρξη επίδρασης, δηλαδή για να καθορίζει η δομή του νοήματος στο μήνυμα την γνωσιακή δομή μηνύματος, προκρίνεται στην παρούσα ανάλυση η χρήση της ενσυναίσθησης, της κατηγοριοποίησης και της γενίκευσης ως αναλυτικών εργαλείων στην εξέταση των σχημάτων. Κεντρικό ερευνητικό ερώτημα της διατριβής αποτελεί ο βαθμός στο οποίο εμφανίζονται για τα βασικά ερμηνευτικά σχήματα που καταγράφονται στην παρούσα έρευνα οι προϋποθέσεις παγίωσης τους.

2.4 Επίδραση των πλαισίων – επίδραση επί των πλαισίων

Η συγκεκριμένη ενότητα στο ίδιο πλαίσιο με τα παραπάνω συνεχίζει να ασχολείται με το πλαίσιο της είδησης, με το νόημα της είδησης αλλά και με τα μέσα που τη πλαισιώνουν τη καθορίζουν. Συνεχίζεται η διερεύνηση της διαλεκτικής ανάμεσα στις δομές νοήματος στα μέσα ενημέρωσης (πλαίσια) και στις γνωσιακές δομές νοήματος (σχήματα) εξετάζοντας τους δύο βασικούς τύπους επίδρασης που διέπουν το πεδίο των μέσων ενημέρωσης: την επίδραση του μηνύματος και την επίδραση επί του μηνύματος. Η πρώτη, η θεωρία επίδραση των πλαισίων (frame-setting), εντάσσεται στην ευρύτερη θεωρία επιδράσεων (Entman 1993:53).

Το αιτιακό σχήμα στην θεωρία πλαισίων ως θεωρία επιδράσεων είναι ως εξής: Ανεξάρτητη μεταβλητή είναι τα πλαίσια στο περιεχόμενο των μέσων ενημέρωσης και εξαρτημένη μεταβλητή τα γνωσιακά σχήματα. Κεντρικό ερευνητικό ερώτημα που τίθεται είναι: ποια επίδραση έχουν τα πλαίσια των

μέσων ενημέρωσης στα σχήματα στο μυαλό του ακροατηρίου; (Σαμαράς 2014).

Η δεύτερη, η θεωρία καθορισμού των ερμηνευτικών πλαισίων (frame-building) εντάσσεται στις θεωρίες περιεχομένου, και σύμφωνα με την βιβλιογραφική επισκόπηση του Σαμαρά (2014), σχετίζεται με τρεις διακριτές ερωτήσεις (Σαμαράς, 2014): Πρώτον, πώς τα ερμηνευτικά σχήματα των ομάδων πίεσης μπορούν να επηρεάσουν τα ερμηνευτικά σχήματα των μέσων μαζικής επικοινωνίας; Δεύτερον, από πού προέρχονται τα ερμηνευτικά σχήματα που υπάρχουν στα μέσα επικοινωνίας; Τρίτον, πως προκύπτουν τα ερμηνευτικά σχήματα που κινητοποιούνται στην κοινωνία για να ερμηνευτεί μία κατάσταση;

Συνολικά τα τρία αυτά ερωτήματα ανάγουν στο ευρύτερο ερώτημα: ποίοι παράγοντες επιδρούν στα ερμηνευτικά σχήματα που χρησιμοποιούνται σε μία κατάσταση και καθορίζουν την νοηματική οικολογία ενός θέματος; Και με βάση ποιες λογικές κινητοποιούνται στην προσπάθεια τους να επηρεάσουν την νοηματική οικολογία; (Σαμαράς 2014) Με τον όρο νοηματική οικολογία ορίζεται: το σύνολο των ερμηνειών, πλαισίων, σχημάτων, κωδικών λέξεων και πλεγμάτων συνεκδοχών, τα ευρύτερα 'ερμηνευτικά πακέτα', που είναι διαθέσιμα σε μία κοινωνία και μπορούν να ενεργοποιηθούν για να ερμηνεύσουν το κάθε ζήτημα όποτε αυτό ξαναεμφανιστεί (Garnson και Modigliani 1989). Κάθε επικοινωνιακή πράξη, κάθε συμβολική διαμάχη που έχει ολοκληρωθεί έχει την δυνατότητα να μεταβάλλει την νοηματική οικολογία ενός θέματος.

Αυτό, σύμφωνα με τον Σαμαρά (2014) είναι σημαντικό για δύο λόγους: Πρώτον, το παρελθόν πλαισιώνει το παρόν, η ανακύκλωση των πολιτιστικά ισχυρών, των πιο προσβάσιμων σχημάτων, είναι μία από τις αποτελεσματικότερες στρατηγικές κυριαρχίας σε μία εν εξελίξει συμβολική διαμάχη, και σε κάθε ιστορική στιγμή η συγκρότηση των νοηματικής οικολογίας για ένα θέμα έχει καθοριστεί από την έκβαση των προγενέστερων συμβολικών συγκρούσεων.

Δεύτερον, από την ανωτέρω ανάλυση προκύπτει ένα σημαντικό στρατηγικό δίλλημα για τα δρώντα πολιτικά υποκείμενα: λειτουργική αξιοποίηση ή αναπλαισίωση;

Σύμφωνα με την θεωρία της λειτουργικής αξιοποίησης (instrumental actualization) κατά τη διάρκεια μίας δημόσιας σύγκρουσης, εμφανίζονται

γεγονότα που από τη φύση τους λειτουργούν υπέρ της μίας ή της άλλης πλευράς (Kerplinger, 1992). Τα δευτερεύοντα αυτά γεγονότα σχετίζονται με τον κεντρικό πυρήνα μίας διαμάχης. Η διασύνδεση κρίνεται όχι από το βαθμό που αντιστοιχεί στην πραγματικότητα, αλλά από το βαθμό που η κοινή γνώμη πιστεύει ότι τα γεγονότα αυτά συνδέονται μεταξύ τους (Kerplinger, 1992). Η αυξημένη δημοσιοποίηση των δευτερευόντων γεγονότων ενισχύει την πλευρά υπέρ της οποίας λειτουργούν, με ενδεχόμενο αποτέλεσμα να επηρεάσει τις απόψεις ή ακόμα και τη συμπεριφορά των ατόμων (Brosius και Kerplinger 1992).

Εναλλακτική λύση αποτελεί η επανανοηματοδότηση των θεμάτων ώστε να μεταβληθεί το αξιολογικό τους πρόσημο. Η θεωρία της λειτουργικής αξιοποίησης, παρότι αρχικά αναπτύχθηκε σε σχέση με τα θέματα, αφορά ευθέως και τα σχήματα. Εάν η νοηματική οικολογία ενός θέματος είναι αρνητική για ένα δρών πολιτικό υποκείμενο, αυτό, θα πρέπει είτε να το κρατήσει χαμηλά στην ημερήσια διάταξη είτε να μεταστρέψει την νοηματοδότηση του δια της επαναπλαισίωσης.

Τρία κεντρικά ερευνητικά ερωτήματα προκύπτουν από την ανωτέρω ανάλυση για την παρούσα έρευνα: *Ποια η νοηματική οικολογία που προκύπτει στην υπό ανάλυση περιπτωσιολογία; Ποια η λειτουργική αξιοποίηση της νοηματικής αυτής οικολογίας για τα δρώντα πολιτικά υποκείμενα και ποιους κινδύνους και ευκαιρίες τους δημιουργεί; Ποια η εν δυνάμει επίπτωση αυτής της νοηματικής οικολογίας στο επίπεδο των θεσμών (δημοκρατία);*

Επανερχόμενοι στην θεωρία καθορισμού των ερμηνευτικών πλαισίων (frame-building) βρίσκουμε ορισμένες κρίσιμες διασυνδέσεις ανάμεσα στην θεωρία πλαισίων και στο θεωρητικό πλαίσιο το οποίο καταγράφηκε στο πρώτο κεφάλαιο: την κοινωνιολογία των ειδήσεων, την στρατηγική επικοινωνία και τις σχέσεις εξουσίας μέσωσιν ενημέρωσης (Σαμαράς 2014).

Στο επίπεδο της κοινωνιολογίας των ειδήσεων, η σχέση ανάμεσα στην είδηση και στο ερμηνευτικό πλαίσιο είναι κομβική. Στους δημοσιογράφους η κουλτούρα, η εμπεδωμένη επαγγελματική πρακτική, υποβάλλει σενάρια εξιστόρησης οργανώνουν την επιλογή των γεγονότων και την παρουσίαση των ειδήσεων. Αυτά τα σενάρια εξιστόρησης είναι φύσει ερμηνευτικά πλαίσια

(Σαμαράς 2014). Παρ' ότι η λειτουργία αυτών των πλαισίων είναι σε μεγάλο βαθμό υποσυνείδητη, η λειτουργία τους στη διαμόρφωση του περιεχομένου των ειδήσεων είναι σημαντική.

Ο μηχανισμός παραγωγής των ειδήσεων αποτελεί, αυτοτελές παραγωγικό αίτιο συγκρότησης ορισμένων κεντρικών ερμηνευτικών σχημάτων. Χαρακτηριστική περίπτωση ερμηνευτικού σχήματος η παραγωγή του οποίου προκύπτει ακούσια από την διαδικασία παραγωγής των ειδήσεων αποτελεί το "μελοδραματικό πλαίσιο", το οποίο οργανώνει την αναπαράσταση της πολιτικής δράσης σύμφωνα με ένα δραματικό σενάριο (Iyengar, 1991).

Αυτό συχνά οδηγεί σε τεχνητή μείωση του αριθμού των πολιτικών που εμφανίζονται στην ειδησεογραφία, έτσι ώστε να μην παραφορτωθεί η πλοκή του σεναρίου. Με τον τρόπο αυτό καταλήγει και σε υπεραπλούστευση της πραγματικότητας, εφ' όσον πληροφορίες και στοιχεία, που δεν ταιριάζουν στο σενάριο, πετάγονται. Αντίστοιχα στην έρευνα του Iyengar (1991) η κυριαρχία της επεισοδιακής επί της θεματικής πλαισίωσης στην Αμερικανική ειδησεογραφία οφείλεται στο ότι η επεισοδιακή πλαισίωση είναι πιο συμβατή της θεματικής στην λειτουργία του μηχανισμού παραγωγής των ειδήσεων.

Στο επίπεδο της στρατηγικής πολιτικής επικοινωνίας τα ερμηνευτικά σχήματα αποτελούν βασικό εργαλείο διαμόρφωσης του μηνύματος ώστε να επιτευχθεί η μεγιστοποίηση της αποτελεσματικότητας του μηνύματος (Τακάς 2015). Σ' ένα σύνθετο μοντέλο πειθούς δια των μέσων επικοινωνία, η αιτιώδης συσχέτιση συνδυάζοντας τις λειτουργίες του frame-building και του frame-setting παίρνει την μορφή. Ο Gregory Bateson (1972:187) εισήγαγε τον όρο «πλαίσιο» (frame) για να περιγράψει το περιεχόμενο (context), στο οποίο λαμβάνει χώρα μια διάδραση. *«Στο εσωτερικό του εκάστοτε περιεχόμενου οι διαδρώντες στέλνουν μετά-μηνύματα, τα οποία ορίζουν τα όρια της επικοινωνίας και προσδιορίζουν εάν αυτή η διάδραση θα έχει χαρακτήρα σοβαρό, παιγνιώδη, ειρωνικό, επιθετικό κοκ* (Τάκας, 2015) Η θεωρία framing βρίσκεται στο μεταίχμιο των τριών παραδειγμάτων που αφορούν τις μελέτες των μέσων ενημέρωσης: γνωστικές, κριτικές, και κονστрукτιβιστικές (Matthes, 2007).

Η θεωρία frame-building περιγράφει τον τρόπο με τον οποίο μπορεί να

μειωθεί η πολυπλοκότητα των ζητημάτων που είναι δύσκολο να κατανοηθεί. Αυτή η θεωρία υποστηρίζει ότι οι ειδήσεις δεν περιέχουν μόνο απλά γεγονότα αλλά και ένα πλαίσιο αξιών που βοηθά το κοινό να κατανοήσει αυτά τα γεγονότα. Ανεξάρτητη μεταβλητή: τα ερμηνευτικά σχήματα που παράγουν τα δρώντα πολιτικά υποκείμενα για να υποστηρίξουν μία εκστρατεία πειθούς (στρατηγική κινητοποίηση). Ενδιάμεση μεταβλητή: τα ερμηνευτικά σχήματα των μέσων επικοινωνία. Εξαρτημένη μεταβλητή: τα ερμηνευτικά σχήματα του ακροατηρίου (Σαμαράς 20014).

Σύμφωνα με τον μοντέλο αυτό, η διαδικασία της επιρροής περνάει από τις πολιτικές ελίτ στο ακροατήριο δια των μέσων επικοινωνίας. Σε επίπεδο τακτικής η αξιοποίηση των ερμηνευτικών σχημάτων στην στρατηγική επικοινωνία ενός δρώντος πολιτικού υποκειμένου το οποίο προσπαθεί να πείσει το ακροατήριο δια των ειδησεογραφικών μέσων παίρνει την μορφή των spin. Ο Σαμαράς (2014) περιγράφει το spin δια των ερμηνευτικών σχημάτων ως εξής: Η διαδικασία συνίσταται στην ανάδειξη των στοιχείων, γεγονότων ή πράξεων που συνηγορούν υπέρ της μίας ή της άλλης πλευράς σε μία σύγκρουση. Όταν ανακύπτει ένα γεγονός η διαδικασία συνίσταται στην εύρεση και διάδοση των θετικότερων δυνατών ερμηνειών για το γεγονός καθώς και στην εξουδετέρωση των αρνητικών ερμηνειών. Σύμφωνα με αυτή την προσέγγιση τα ερμηνευτικά σχήματα αποτελούν την πρώτη ύλη για την συγκρότηση της επικοινωνιακής στρατηγικής και την καθοδήγηση των δημοσίων σχέσεων.

Σύμφωνα με τον Σαμαρά (2014) το δια των ερμηνευτικών σχημάτων spin λειτουργεί σε τέσσερα διακριτά επίπεδα, διαφοροποιημένα κατά τον χρονικό ορίζοντα και το πεδίο τους ως εξής: Πρώτον, στο επίπεδο τακτικής με την σε συνεχές επίπεδο πλαισίωση κι ερμηνεία των γεγονότων και της συγκρότησης της θέσης του θεσμού σε σχέση με τα γεγονότα. Δευτέρον, στο επίπεδο της στρατηγικής με το σχεδιασμό των ευρύτερων εννοιών κι ερμηνειών με τις οποίες μπορεί να συσχετισθεί ο θεσμός. Τρίτον στο επίπεδο της οργάνωσης της καθημερινής επικοινωνιακής εκροής τροφοδοτώντας της δημόσιες σχέσεις με ερμηνευτικά σχήματα και πλαίσια. Τέταρτον, στο επίπεδο της διαχείρισης της πραγματικότητας του θεσμού αναγνωρίζοντας ποια είναι τα εν δυνάμει επικοινωνιακά αποτελέσματα των διαφόρων ενεργειών που σχεδιάζονται και

παρεμβαίνοντας διορθωτικά σε αυτά (Σαμαράς 2014).

Ο Τάκας (2015) συμπληρώνει αυτή την προσέγγιση προτείνοντας ένα μοντέλο επεξήγησης των χρήσεων των ερμηνευτικών σχημάτων από τα δρώντα πολιτικά υποκείμενα το οποίο στηρίζεται στην χρήση της λογικής της εκστρατείας.

Κεντρικό ερευνητικό ζήτημα που προκύπτει από την ανωτέρω ανάλυση αφορά την διερεύνηση της στρατηγικής κινητοποίησης ερμηνευτικών σχημάτων από τα δρώντα πολιτικά υποκείμενα έτσι όπως καταγράφονται στην ειδησεογραφία και την άντληση συμπερασμάτων για την στρατηγική spin που έχουν κινητοποιήσει.

Στο επίπεδο των θεωριών εξουσίας-μέσων ενημέρωσης ο Σαμαράς (2003) κατέγραψε συγκεκριμένες μεταβολές στα βαθιά ερμηνευτικά πλαίσια της ελλαδικής ειδησεογραφίας και της μετατόπισης τους Ελλαδικού συστήματος πολιτικής επικοινωνίας από την λογική του κόμματος στην λογική του μέσου η οποία συντελέστηκε εξαιτίας της ραδιοτηλεοπτικής απελευθέρωσης (1987-89). Το κυρίαρχο βαθύ πλαίσιο της ελλαδικής πολιτικής επικοινωνίας παραμένει κατά βάση συγκρουσιακό, αλλά έχει επέλθει μεταβολή στα στοιχεία που συναπαρτίζουν τους πόλους της σύγκρουσης. Κατά την φάση που το σύστημα πολιτικής επικοινωνίας οργανωνόταν από την λογική του κόμματος, κυριαρχούσε το "διακομματικό συγκρουσιακό πλαίσιο", η πόλωση οργανωνόταν στον άξονα δεξιά/αριστερά, τα πολιτικά συμβάντα ερμηνεύονταν κυρίως από τα κόμματα. Η κομματική ερμηνεία διαχεόταν και οργάνωνε όχι μόνο τις δηλώσεις των πολιτικών αλλά και το δημοσιογραφικό λόγο ενώ η κυρίαρχη πλοκή ήταν η σύγκρουση μεταξύ των μεγάλων κομμάτων. Μετά τη ραδιοτηλεοπτική απελευθέρωση και την κυριαρχία της λογικής του μέσου, ο χώρος εφαρμογής του «διακομματικού συγκρουσιακού πλαισίου» περιορίστηκε σε μικρό μέρος της ειδησεογραφίας, ενώ ταυτοχρόνως εμφανίστηκε το "αντικομματικό πλαίσιο". Το τελευταίο επίσης περιέχει πολωτική επικοινωνία, αλλά στο συγκεκριμένο σενάριο στον ένα πόλο βρίσκονται οι 'καλοί δημοσιογράφοι', που 'γνήσια εκπροσωπούν το λαϊκό συμφέρον', και στον άλλο πόλο (αυτόν της δαιμονοποιημένης ετερότητας) οι 'κακοί πολιτικοί' που 'καπηλεύονται τη λαϊκή εξουσιοδότηση'.

Συγχρόνως παρουσιάζεται και το ενδοκομματικό συγκρουσιακό πλαίσιο ,

που παρουσιάζει το κόμμα όχι ως ερμηνευτικό μηχανισμό και ως αξιόπιστη πηγή, αλλά ως θεσμό σε κρίση. Το πλαίσιο αυτό συναρτά την ειδησεογραφική κάλυψη του κόμματος με την ένταση και το βαθμό της ενδοκομματικής κρίσης και συχνά επιβάλλει το αφήγημα της ενδοκομματικής σύγκρουσης ακόμα και σε ουδέτερες πολιτικές δηλώσεις.

Σύμφωνα με τον Σαμαρά (2003) η χρήση αυτών των πλαισίων αποτελεί μία μορφή αυτοεξουσιοδότησης των μέσων μαζικής επικοινωνίας, που κατ' αυτόν τον τρόπο ενδυναμώνονται έναντι των κομμάτων, ενώ συγχρόνως οδηγούν σε ευρύτερη απαξίωση της πολιτικής και απομάκρυνση του κόσμου από τις πολιτικές διαδικασίες. Παρότι η συνολική ανάλυση των μεταστροφών στο επίπεδο των κυρίαρχων βαθέων πλαισίων στην σύστημα πολιτικής επικοινωνίας της Κύπρου υπερβαίνει τους στόχους της παρούσας εργασίας, τα ευρήματα του Σαμαρά (2003) θέτουν ορισμένα ενδιαφέροντα ερευνητικά ερωτήματα για την παρούσα έρευνα: Καταγράφονται ερμηνευτικά σχήματα με αντιπολιτική διάσταση; Ποια έκταση έχουν και ποια είναι τα παραγωγικά αίτια τους; Η εμφάνιση τους οφείλεται σε εμπρόθετη δράση δρώντων πολιτικών υποκειμένων (στρατηγική επικοινωνία) σε εμπρόθετη δημοσιογραφική μεροληψία ή είναι απρόθετη, απόρροια της λειτουργίας του μηχανισμού παραγωγής των ειδήσεων;

2.5 Στρατηγική και νομιμοποιητική πλαισίωση

Η παρούσα ενότητα αναφέρεται στη στρατηγική νομιμοποίηση των μέσων, τον τρόπο που οργανώνονται αναπτύσσονται και τον τρόπο με τον οποίο περνούν μηνύματα στο κοινό. Το θεωρητικό πλαίσιο της έρευνας συμπληρώνεται με την ανάλυση των αναλυτικών εργαλείων της έρευνας που είναι η στρατηγική πλαισίωση καθώς και η αντίστροφη της: η νομιμοποιητική πλαισίωση. Για τα οποία παρουσιάζεται η συγκρότησή τους, οι επιμέρους εκφάνσεις τους όπως έχουν καταγραφεί στην βιβλιογραφία καθώς και τα επιστημονικά ευρήματα για τα παραγωγικά τους αίτια και τις επιδράσεις τους (Aalberg et al.2011).

Ο ορισμός της έννοιας της στρατηγικής πλαισίωσης γίνεται σε αντιπαραβολή προς την έννοια της νομιμοποιητικής πλαισίωσης, με την οποία σχετίζεται με σχέση αποδόμησης. Αυτή η σχέση αποδόμησης αποτελεί ειδοποιό

στοιχείο της στρατηγικής πλαισίωσης.

2.6 Η Έννοια της Στρατηγικής Πλαισίωσης

Οι Capella και Jamiesson, αντίθετα από το νομιμοποιητικό και κανονιστικό πλαίσιο μιας έρευνας, απέδωσαν μια στρατηγική πλαισίωση σχετικά με το σύνολο που αποτελείται από οργανωμένες παραδοχές (Iyengar, 2008). Το σύνολο αυτό πολλές φορές υποδηλώνει το γεγονός ότι ηγέτες είναι ιδιοτελείς σε ότι αφορά το δημόσιο συμφέρον. Στόχος τους, η νίκη των εκλογών μέσα από δυο εκφάνσεις (Aalberg et al. 2011).

Ως παράγωγο δημοσιογραφικής αφηγηματικότητας

➤ Ως απονομιμοποιητικός πολιτικός λόγος

Συναφή φαινόμενα με τη στρατηγική πλαισίωση στο δημοσιογραφικό χώρο, αναφέρονται με τους όρους «*game frame*» και τα «*horse race frame*» (Iyengar, 1990). Το ειδοποιός στοιχείο των δύο όρων είναι το ότι οι πολιτικά δρώντες παρουσιάζονται με βάση το αντίθετο δίπολο της νίκης ή της ήττας ενώ υπονοείται ότι αποκλειστικό παραγωγικό αίτιο της προσπάθειας τους είναι η νίκη στις εκλογές και όχι η εξυπηρέτηση του δημοσίου συμφέροντος.

Έτσι η πολιτική σκηνή περιγράφεται ως αρένα από το δημοσιογραφικό λόγο και με επίκεντρο το πολιτικό ανταγωνισμό. Σημειώνεται πως ο πολιτικός κυνισμός αυξάνεται κι οι πολίτες είναι δύσπιστοι σε μια ευρύτερη πολιτική διαδικασία (Iyengar, 1990). Οι πολιτικά δρώντες κρίνονται αρνητικά. Όλες τους οι πολιτικές πράξεις έχουν σαν απώτερο στόχο τη εκλογική νίκη και όχι τη κοινωνική ευρωστία. Τα δικά τους συμφέροντα και οι φιλοδοξίες έρχονται πρώτα. Στο ίδιο το πολιτικό λόγο εμφανίζεται η παραδοχή αυτή. Η στρατηγική πλαισίωσης χρησιμοποιείται κατά του νομιμοποιητικού πλαισίου. Στόχος του πλαισίου, είναι η παροχή επιχειρημάτων και συλλογιστικής με στόχο την αιτιολογία μιας πολιτικής απόφασης κάτω από το εθνικό συμφέρον. Ως απόρροια απονομοποιητικής στάσης, η στρατηγική πλαισίωση θεωρεί ότι η πολιτική αυτή απόφαση έχει παρθεί έτσι ώστε να εξυπηρετήσει τα συμφέροντα των πολιτικών (Gross & D' Ambrosio, 2004).

Οι Cappela και Jamiesson δεν συμφωνούν ότι το εκλογικό σώμα αντιμετωπίζει τη πολιτική ως μια αφηρημένη και ορθολογική διαδικασία. Αντίθετα, δίνει έμφαση σε πολιτικά δρώντες οι οποίοι κρίνονται από τα κίνητρά τους. Στο δημοσιογραφικό λόγο, η στρατηγική πλαισίωση θεωρεί ότι το βασικό κίνητρο των πολιτικών, είναι η εκλογική νίκη. Έτσι όλες οι πολιτικές πεποιθήσεις τοποθετούνται σε ένα πλαίσιο απλό. Την ίδια στιγμή με αυτό το σκεπτικό, αναφέρονται σχετικά (Aalberg et al. 2011):

- Οι πολιτικές πεποιθήσεις όπου υποβαθμίζονται
- Η κοινωνική αρμονία
- Οι εθνικοί στόχοι
- Η αποσυμφόρηση των κοινωνικά και οικονομικά ασθενών ατόμων
- Η όποια προσπάθεια για το γενικό καλό

Παρόλα αυτά, αναφέρονται και άλλες εκφάνσεις επιμέρους ειδών με τη μορφή της ομαδοποίησης, ως αντιπολιτευτικός λόγος. Αυτές είναι οι εξής (Iyengar, 2008):

- Η γεωστρατηγική πλαισίωση
- Η μικροκομματική
- Τα διαπλεκόμενα συμφέροντα
- Ο ξένος δάκτυλος
- Η φινλανδοποίηση
- Η δομική

Η γεωστρατηγική αποσκοπεί λοιπόν σε μια απονομομιμοποίηση του νομιμοποιητικού αφηγήματος ώστε να αποδομηθούν τα υψηλά ιδανικά κάποιας πολιτικής απόφασης. Την ίδια στιγμή την εντάσσουν σε ένα πλαίσιο γεωστρατηγικών συμφερόντων. Κάτω από αυτό το σκεπτικό, η βοήθεια της Γερμανίας στην Ελλάδα δεν έχει ως στόχο την αλληλεγγύη ή την οικονομική βοήθεια από μια δυνατή χώρα αλλά είναι μια προσπάθεια επέκτασης επιρροής αυτής στον ευρωπαϊκό Νότο. Από τη άλλη πλευρά, η μικροκομματική πλαισίωση έχει την εμφάνισή της στις διεθνείς σχέσεις αλλά και στην εγχώρια πολιτική (Iyengar, 1990).

Στόχος δεν είναι η μετακίνηση των πολιτών για να ψηφίσουν αλλά ο

καθορισμός των πολιτικών τους επιθυμιών και προτιμήσεων. Με λίγα λόγια η μικροκομματική πλαισίωση αποσκοπεί στο να απονομιμοποιήσει την κανονιστική αφηγηματικότητα με τη παρουσία πολιτικών σε παραμεθόριες περιοχές δείχνοντας ενδιαφέρον σε δυσκολίες αυτών των περιοχών (Gross & D' Ambrosio, 2004). Τα διαπλεκόμενα συμφέροντα με τη μορφή της στρατηγικής πλαισίωσης αποσκοπούν στο να τοποθετήσουν τη πολιτική πράξη όχι σαν συγκέντρωση μόνο εξουσίας αλλά και ως ένα μέσο για τη ικανοποίηση συμφερόντων εγχώριων τρίτων (Aalberg et al. 2011).

Η πιο σημαντική αρχή τους, είναι μεταξύ ΜΜΕ και πολιτικής. Η πολιτική σκηνή χρησιμοποιεί τα ΜΜΕ για τη προβολή του πολιτικού έργου. Δεν είναι όμως λίγες οι φορές όπου τα ΜΜΕ έχουν κατηγορηθεί για συγκάλυψη, παράβλεψη ή και για επιλεκτική προβολή μηνυμάτων για το συμφέρον της πολιτικής ελίτ.

Έτσι ένα νέο κόμμα δεν αντιμετωπίζεται ως μια νέα δύναμη πολιτική απλά αποτελεί ένα μέσο εισχώρησης καναλαρχών στη πολιτική σκηνή. Ο ξένος δάκτυλος εμφανίζεται από τη στιγμή που η εξυπηρέτηση συμφερόντων εντάσσεται στη διεθνή σκηνή. Σύμφωνα με αυτό η δράση των πολιτικών αποσκοπεί σε αλλότρια συμφέροντα.

Όλες οι σχετικές αποφάσεις για επενδύσεις δεν ανήκουν σε μια αφηγηματικότητα ενθάρρυνσης ιδιωτικής πρωτοβουλίας αλλά σε ένα πλαίσιο εταιρικών κολοσσών. Η «φινλανδοποίηση» αποδίδει τη διαδικασία σύμφωνα με την οποία μια μικρή χώρα που συνορεύει με μια μεγαλύτερη αποκτά τρόπο εξάρτησης από αυτή. Η ονομασία του προέρχεται από τη Φινλανδία και τη πολιτική της κατά της Σοβιετικής Ένωσης.

Είναι γνωστό ότι μετά το πόλεμο των δυο χωρών, η κυβέρνηση αυτή υπό σχετική απειλή, εναρμονίστηκε στις απαιτήσεις της ΕΣΣΔ σε εσωτερική και εξωτερική πολιτική. Διατηρήθηκε μια ουδέτερη στάση και η έννοια της εθελοδουλίας αναδείχθηκε σχετικά (Iyengar, 1990).

Τα ΜΜΕ λοιπόν, έχουν σημαντικό ρόλο σε αυτό το πλαίσιο και αποτελούν τα εργαλεία διαχείρισης του εσωτερικού μετώπου. Τα ίδια μάλλον εναρμονίζονται με το κυρίαρχο νομιμοποιητικό πλαίσιο. Στην Ελλάδα, οι

πολιτικές αποφάσεις έχουν τη ερμηνεία της εναρμόνισης με τις πολιτικές αποφάσεις μιας δυνατής χώρας όπως η Γερμανία.

Την ίδια στιγμή θα ήταν εφικτό να υπήρχε η δυνατότητα για μια χάραξη διαφορετικής εγχώριας πολιτικής μέσω της εθελοδοουλίας. Αλλά ενθαρρύνεται η κυριαρχία από τον δυνατό γείτονα από τη στιγμή που είναι δυνατό η αδύναμη χώρα να χάσει πολλά προνόμια. Η δομική στρατηγική πλαισίωση είναι η αποστασιοποίηση από το νομιμοποιητικό πλαίσιο και τη ίδια στιγμή απονομιμοποιεί τις δομικές αδυναμίες του όλου συστήματος. Έτσι οι πολιτικές πρωτοβουλίες έχουν χαρακτήρα τοξικό (Aalberg et al. 2011).

2.7 Σύνδεση Στρατηγικής Πλαισίωσης με την Θεωρία της Απόδοσης Εξουσίας

Η στρατηγική πλαισίωση (Σαμαράς και Ιορδανίδου 2014), αφορά την «οργανωμένη δέσμη υποθέσεων που υπονοεί και συχνά δηλώνει ευθέως ότι οι ηγέτες έχουν προσωπικό συμφέρον αποκλείοντας το δημόσιο καλό, ότι οι ψήφοι τους μπορούν να επηρεαστούν με χρηματισμό ή ιδιωτικά συμφέροντα [...] και ότι είναι ανειλικρινείς γι' αυτό που προσπαθούν να επιτύχουν και καθοδηγούνται από την επιθυμία να παραμείνουν στην εξουσία» (Carpella και Jamieson, 1997: 39).

Στο πλαίσιο της στρατηγικής, που αποτελεί χαρακτηριστικό της αναπαράστασης της πολιτικής (Samaras 2002: 81), ο πολιτικός δρών παρουσιάζεται με όρους των προθέσεων και των στρατηγικών του κινήσεων με σκοπό την εξυπηρέτηση των συμφερόντων του και των διαθέσιμων επιλογών με σκοπό την ικανοποίηση των στρατηγικών του στόχων (Σαμαράς 2014:237). Η στρατηγική πλαισίωση χαρακτηρίζεται από την απόδοση των παραγωγικών αιτίων των ενεργειών ενός πολιτικού δρώντος στην εξυπηρέτηση των ιδιοτελών συμφερόντων του (Σαμαράς 2014:237) και αντιλαμβάνεται και οργανώνει την πολιτική δραστηριότητα ως στρατηγικό παιχνίδι όπου οι παίκτες υπολογίζουν και ακολουθούν στρατηγικές για να νικήσουν τους ανταγωνιστές τους (Samaras 2002: 81-82). Το στρατηγικό πλαίσιο μπορεί να χρησιμοποιηθεί για αποδόμηση δηλώσεων που αφορούν σε θέματα εξωτερικής πολιτικής και δόμηση εναλλακτικών πλαισίων (Samaras 2002: 84). Άρα, εντός αυτού του πλαισίου, η

πολιτική δράση εμφανίζεται σαν ένα στρατηγικό παίγνιο, στο οποίο οι πολιτικοί δραστηριοποιούνται για να κερδίσουν ψήφους και συνεπώς εξουσία.

Σύμφωνα με τους Samaras και Venizelos (2013), πηγή της στρατηγικής πλαισίωσης μπορεί να είναι: 1) Οι δημοσιογράφοι είτε α) ακούσια και ασυνείδητα είτε β) εκούσια και ενσυνείδητα. Στην πρώτη περίπτωση η πλαισίωση αυτή πηγάζει από δομική μεροληψία που οφείλεται στην διαδικασία της παραγωγής ειδήσεων, ενώ στη δεύτερη περίπτωση από «στρατηγική μεροληψία» και οφείλεται σε προπαγανδιστικούς σκοπούς είτε λόγω κομματικών συμφερόντων είτε λόγω συμφερόντων του ειδησεογραφικού οργανισμού. 2) Οι πολιτικοί που χρησιμοποιούν προπαγανδιστικά την στρατηγική πλαισίωση για να υποσκάψουν τη λογική ή τη νομιμότητα του αντιπάλου τους και να του αποδώσουν ευθύνη. 3)

Οι πολίτες που μπορεί να χρησιμοποιήσουν την πλαισίωση αυτή στην προσπάθειά τους να επιχειρηματολογήσουν για κάποια άποψη είτε στο πλαίσιο πολιτικής προπαγάνδας είτε αντιπολιτικής.

Η συγκεκριμένη θεωρία σκοπό έχει, να αιτιολογήσει τις δυο θεωρήσεις της. Αρχικά του θεμελιώδους σφάλματος απόδοσης και στη συνέχεια της αυτό-απόδοσης και ετεροαπόδοσης. Η πρώτη αναφέρεται σε παρατήρηση μιας γενικής τάσης υπερεκτίμησης τόσο των εσωτερικών χαρακτηριστικών όσο κι των εξωτερικών. Η δεύτερη περιγράφει τη τάση του δράντος να δώσει αίτια γι' ότι κάνει σε παράγοντες εξωτερικούς και περιβαλλοντικούς με τη μορφή του παρατηρητή (Iyengar, 1990)..

Τα ερωτήματα λοιπόν τα οποία δημιουργούνται από τη παραπάνω ανάλυση της στρατηγικής πλαισίωσης, είναι τα εξής:

Ερευνητικό Ερώτημα 13^ο: Ποια τα βασικά νομιμοποιητικά πλαίσια τα οποία αποτυπώνονται στην πολιτική συζήτηση και την στάση των ΜΜΕ στη δημοσιοποίηση της λίστας με τις εκροές

Ερευνητικό Ερώτημα 14^ο: Ποιες οι εκφάνσεις της στρατηγικής πλαισίωσης στον πολιτικό και δημοσιογραφικό λόγο για την απόφαση δημοσιοποίησης της λίστας των εκροών

Ερευνητικό Ερώτημα 15^ο: Ποια η χρήση εκφάνσεων στρατηγικής πλαισίωσης ανάλογα με το εκάστοτε νομιμοποιητικό πλαίσιο στον πολιτικό και

δημοσιογραφικό λόγο για την δημοσιοποίηση της λίστας

Ερευνητικό Ερώτημα 16^ο: Ποια η σχέση σε έκφανση στρατηγικής πλαισίωσης και πολιτικού κόμματος

Το πλαίσιο της μικροπολιτικής (Samaras, 2002) αποτελεί και ερμηνεύει αποφάσεις εξωτερικής πολιτικής με όρους εξυπηρέτησης κομματικών συμφερόντων ή προσωπικών στρατηγικών ενός πολιτικού. (Για παράδειγμα, σύμφωνα με αυτή τη μορφή πλαισίωσης, η πολεμική εμπλοκή των ΗΠΑ στη Γιουγκοσλαβία το 1999 ερμηνεύεται ως προσπάθεια της κυβέρνησης Κλίντον να κρατηθεί στην εξουσία μετά το σκάνδαλο Λεβίνσκι) (Samaras 2002: 84).

Το πλαίσιο της διαπλοκής ή των διαπλεκομένων συμφερόντων (Σαμαράς, 2008) αποτελεί άλλη μια εκδοχή της στρατηγικής πλαισίωσης. Σύμφωνα με αυτό το πλαίσιο, το πολιτικό παίγνιο στο οποίο εμπλέκονται οι πολιτικοί αποσκοπεί στην ικανοποίηση των «άνομων συμφερόντων του μεγάλου κεφαλαίου ή/και των μεγαλοεκδοτών», οι οποίοι παρουσιάζονται να κινούν τα νήματα. Επομένως, σκοπός εδώ δεν είναι απλώς η συγκέντρωση ψήφων και εξουσίας

Το σχήμα του ξένου δακτύλου (Σαμαράς, 2002) είναι μια μορφή στρατηγικής πλαισίωσης, η οποία θεωρεί ότι η δράση των πολιτικών και άλλων παραγόντων καθορίζεται από άλλους και αποσκοπεί στην εξυπηρέτηση αλλότριων συμφερόντων και όχι του εθνικού καλού. Ταυτοχρόνως, στο πλαίσιο αυτού του σχήματος κάθε κακό που συμβαίνει αποδίδεται σε συνειδητή δράση ξένων παραγόντων (Σαμαράς, 2002).

Κεφάλαιο 3^ο Η Περιπτωσιολογία το ιστορικό πλαίσιο

Το παρόν κεφάλαιο ως συνέχεια της κατασκευής της είδησης, θέτει εδώ το πεδίο έρευνας, το πεδίο δηλαδή το οποίο θα μελετηθεί στη συνέχεια της εργασίας και συγκεκριμένα στο πρακτικό μέρος. Η λίστα με τις εκροές χρημάτων στο εξωτερικό από την Κύπρο, λίγες μέρες πριν το κούρεμα των καταθέσεων και στη διάρκεια της κλειστής περιόδου, δηλαδή των ημερών που το Κράτος έκλεισε τις τράπεζες. Εκροές χρημάτων από έξι χιλιάδες φυσικά και νομικά πρόσωπα, κάποια εκ των οποίων κατηγορήθηκαν ότι γνώριζαν εκ των προτέρων για το κούρεμα των καταθέσεων.

Οι ενότητες του κεφαλαίου έχουν περιγραφικό χαρακτήρα εστιάζοντας στη Κυπριακή κρίση και στο αντίκτυπο της στις επιχειρήσεις και στο κοινό.

Το ερευνητικό πεδίο είναι η ύπαρξη και η διαρροή της περίφημης λίστας με τις εκροές, η οικονομική κρίση στη Κύπρο και τα γεγονότα που τη πλαισίωσαν, γεγονότα όπως το κούρεμα των καταθέσεων και το κλείσιμο των τραπεζών. Στον αντίποδα των παραπάνω παρουσιάζεται η θέση των ΜΜΕ, στο πως αντιλήφθηκαν και παρουσίασαν την εν λόγω κατάσταση. Το σύντομο κεφάλαιο είναι εξίσου σημαντικό με τα άλλα, ορίζονται δεδομένα που χαρακτήρισαν τη Κυπριακή κρίση και το αντίκτυπο της στον Κύπριο. Εδώ ορίζεται και το χρονικό προς έρευνα πλαίσιο, δηλαδή η περίοδος 2011-2014, μια περίοδος όπου εκδηλώθηκε η οικονομική κρίση στη Κυπριακή Δημοκρατία.

3.1 Το κούρεμα των καταθέσεων

Η έκθεση των κυπριακών τραπεζών σε ελληνικά ομόλογα ύψους 22 δις ευρώ την άνοιξη του 2012 ήταν η απαρχή της κατάρρευσης της Κυπριακής Οικονομίας, αφού το πόσο ήταν μεγαλύτερο από το εγχώριο προϊόν της Κύπρου (Eurozone crisis live, 2013).

Το διακρατικό δάνειο που είχε λάβει το 2011 η Κύπρος από τη Ρωσία ύψους 2,5 δις ευρώ, δεν ήταν αρκετό να καλύψει τις δανειακές ανάγκες του νησιού, έτσι η Κυβέρνηση Δημήτρη Χριστόφια στράφηκε στους Ευρωπαίους Εταίρους για στήριξη. Στήριξη που ήρθε μετά τις προεδρικές εκλογές του 2013

και την εκλογή του Νίκου Αναστασιάδη στο πηδάλιο της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Στις 16 Μαρτίου του 2013 το Eurogroup αποφάσισε όπως επιβληθεί φόρος στους καταθέτες των Κυπριακών τραπεζών ώστε να γίνει εφικτή η ανακεφαλαιοποίηση. Η απόφαση προέβλεπε την επιβολή εφάπαξ φόρου της τάξης του 9.9% στις καταθέσεις πέραν των εκατό χιλιάδων ευρώ και φόρου της τάξης 6.75% για τις υπόλοιπες καταθέσεις. Απόφαση που άλλαξε άρδην μετά τη διεθνή κατακραυγή και την απόρριψη της πρότασης, στις 19 Μαρτίου από την Κυπριακή Βουλή, καθώς ήταν άκρως αντίθεση με την Ευρωπαϊκή οικονομική πολιτική που προέβλεπε όπως το όριο των ασφαλισμένων καταθέσεων να ανέρχεται στις €100,000(Οδηγία 94/19/ΕΚ, 1994).

Υπό το πρίσμα των πιέσεων, το Eurogroup αποφάσισε όπως διασφαλιστούν οι καταθέσεις μέχρι τις €100,000, δεδομένου όμως ότι θα υπάρξει ουσιαστική σμίκρυνση του κυπριακού χρηματοπιστωτικού τομέα (Eurogroup, 2013). Έτσι, μετά το όχι της Ρωσίας σε νέο αίτημα της Κύπρου για παραχώρηση δανείου ύψους 5 δις ευρώ (www.tovima.gr) και με τη σύμφωνη γνώμη της Κυπριακής Βουλής, το κούρεμα των καταθέσεων στην Τράπεζα Κύπρου, της μεγαλύτερη τράπεζας του τόπου όπου μεταβιβάστηκε το χρέος των εννέα δις. της Λαϊκής τράπεζας μετά τη συγχώνευση τους, ανήλθε στο 47.5% (Κ.Δ.Π. 103/2013).

3.2 Το κλείσιμο των κυπριακών τραπεζών και οι μεταφορές χρημάτων στο εξωτερικό

Εν αναμονή της επικύρωσης ή όχι της απόφασης του Eurogroup από τη Κυπριακή βουλή και κυρίως για να αποφευχθεί μαζική μετακίνηση / ανάληψη κεφαλαίων από τους καταθέτες, η Κυβέρνηση έκλεισε τις τράπεζες για δώδεκα μέρες, από τις 16 – 28 Μαρτίου του 2013 επιβάλλοντας αυστηρά περιοριστικά μέτρα.

Λίγες μέρες μετά διέρρευσε ότι λίγα 24ώρα πριν το κούρεμα των καταθέσεων και κυρίως στη διάρκεια της λεγόμενης «κλειστής περιόδου των

τραπεζών», έξι χιλιάδες φυσικά και νομικά πρόσωπα είχαν προβεί σε μεταφορές εκατομμυρίων ευρώ στο εξωτερικό, αποφεύγοντας έτσι το κούρεμα των καταθέσεων τους. Τα ονόματα καταγράφηκαν σε λίστα, την λεγόμενη λίστα των εκροών και όπως κάθε σκάνδαλο, η δημοσιοποίηση της λίστας προκάλεσε σάλο. Μια δημοσιοποίηση που άρχισε από την Ελλάδα, κάθε άλλο παρά τυχαία, αφού το νομικό πλαίσιο της χώρας επέτρεπε κάτι τέτοιο, σε αντίθεση με αυτό της Κύπρου. Μετά την δημοσιοποίηση της «λίστας» σε ελλαδικό ΜΜΕ, άρχισε η δημοσιοποίηση του σκανδάλου στα Κυπριακά ΜΜΕ με πρώτο και καλύτερο, το εκφραστικό όργανο του ΑΚΕΛ, του μεγαλύτερου κόμματος της αντιπολίτευσης, την εφημερίδα Χαραυγή.

Το θέμα, όπως ήταν αναμενόμενο έτυχε μεγάλης προβολής από τα ΜΜΕ και έντονης πολιτικής συζήτησης για ένα και πλέον χρόνο, από τον Απρίλιο 2013 μέχρι τον Αύγουστο του 2014, ενώ αξίζει να σημειωθεί ότι κατά καιρούς επανέρχεται στην επικαιρότητα, ανάλογα με τα συμφέροντα που εξυπηρετεί. Και παρά το γεγονός ότι με την πάροδο του χρόνου, το θέμα έπεσε στα μαλακά, στο μυαλό του πολίτη, παραμένει ως ένα ακόμη σκάνδαλο, για το οποίο κάποιιοι πρέπει να λογοδοτήσουν.

3.3 Η λίστα εκροών και τα ΜΜΕ

Οι έξι κυπριακές εφημερίδες: Φιλελεύθερος, Αλήθεια, Σημερινή, Πολίτης, Χαραυγή, Καθημερινή, ασχολήθηκαν εκτενώς με τη λίστα των εκροών. Εκατοντάδες είναι οι δημοσιεύσεις των εφημερίδων με ονόματα της περιβόητης λίστας, τις πολιτικές και κοινωνικές αντιδράσεις, σχόλια, διαφημίσεις ακόμη και γελοιογραφίες.

Με πλούσιο δημοσιογραφικό λόγο γεμάτο κυνισμό και έντονες αντιπολιτικές εμφάσεις η κάθε εφημερίδα, παρουσίασε το σκάνδαλο και τις παραμέτρους της ανάλογα με τα δικά της συμφέροντα (Edward et al. 1988) που σε κάποιες περιπτώσεις διαφάνηκε ότι είναι άρρηκτα συνδεδεμένα με την πολιτική εξουσία.

Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι ο τρόπος παρουσίασης του σκανδάλου αν και ποικίλει χρονικά – στη γένεση και την εξέλιξη του σκανδάλου, η επιρροή

προς τις μάζες είναι η ίδια (McCombs et al. 1996), ανάλογα πάντα με τον πολιτικό χώρο από όπου προέρχονται οι πολίτες. Και είναι γεγονός ότι αν και η λίστα με τις εκροές προκάλεσε την οργή των πολιτών, ιδιαίτερα όσων υπέστησαν το κούρεμα των καταθέσεων, εντούτοις δεν υπήρξε οποιαδήποτε δυναμική αντίδραση και αυτό εύλογα θα μπορούσε να αποδοθεί στον τρόπο που τα ΜΜΕ παρουσίασαν τα γεγονότα.

3.4 Η λίστα εκροών και οι πολιτικοί

Ένα σκάνδαλο γίνεται πάντοτε όπλο στα χέρια των πολιτικών, ακόμη και όταν είναι εμπλεκόμενοι σ' αυτό. Μπορούν με αυτό να αναδειχθούν στην επικαιρότητα, να αλιεύσουν ψήφους και να εκτοξευτούν στην πυραμίδα της εξουσίας.

Πλούσιος, γεμάτος κυνισμό, αρνητισμό και αντιπολιτική ο πολιτικός λόγος στην μελέτη περίπτωσης που αφορά τη λίστα με τις εκροές, από τον Απρίλιο του 2013 μέχρι τον Αύγουστο του 2014. Ξεδιπλώνει την λογική των κομμάτων και των πολιτικών ευρύτερα και προδίδει την προσπάθεια τους για εξασφάλιση της εξουσίας.

Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι ο πύρινος πολιτικός λόγος που χρησιμοποιήθηκε με την εμφάνιση του σκανδάλου, όπου πολιτικοί και κόμματα ζητούσαν, τη κεφαλή επί πίνακι όσον αναγράφονταν στη λίστα, «απαιτώντας δημοσιοποίηση της και την τιμωρία των προσώπων αυτών για φοροδιαφυγή και μεταφορά των χρημάτων»¹, μετατράπηκε σε λαϊκίστικη υπόσχεση που σφραγίστηκε με την απόφαση για μη δημοσιοποίηση της λίστας από τη Βουλή τον Μάιο του 2014 «ώστε να μη θυματοποιηθούν πρόσωπα».

3.4.1 Το χρονικό της πολιτικής διερεύνησης και το κουκούλωμα

Η Κυβερνητική διερεύνηση του σκανδάλου, μετά την δημοσιοποίηση της

¹ Δημοσιεύματα εφημερίδων 3 Απριλίου 2013 με δηλώσεις του Προέδρου Αναστασιάδη όπου ζητούσε να ερευνηθεί πρώτα ο ίδιος και των πολιτικών κομμάτων όπου ζητούσαν άμεση δημοσιοποίηση της λίστας.

λίστας, έγινε από τριμελή επιτροπή που συστάθηκε τον Απρίλιο του 2013 μετά από απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου. Η επιτροπή εξέτασε ευρύτερα την κατάρρευση της οικονομίας, με το πόρισμα της να αποδίδει το Σεπτέμβριο του 2013 πολιτικές κυρίως ευθύνες στη κυβέρνηση Χριστόφια.

Η κοινοβουλευτική διερεύνηση άρχισε μετά την απόφαση της Βουλής όπως η έρευνα διεξαχθεί από την Επιτροπή Θεσμών, στην οποία Πρόεδρος ήταν ο βουλευτής του ΕΥΡΩΚΟ Δημήτρης Συλλούρης. Η επιτροπή άρχισε να διερευνά το θέμα στις 2 Απριλίου του 2013.

Η διερεύνηση ολοκληρώθηκε μετά από αλληπάλληλες εντάσεις, δηλώσεις και αντιδηλώσεις, άρνηση εμπλεκόμενων προσώπων να καταθέσουν (όπως για παράδειγμα ο τέως Διοικητής της Κ.Τ Αθανάσιος Ορφανίδης) τον Απρίλιο του 2014. Πριν τη συζήτηση του πορίσματος στην Βουλή τον Μάιο του 2014, ο Πρόεδρος της Επιτροπής Θεσμών έδωσε στη δημοσιότητα τη λίστα με τις εκροές. Κίνηση που προκάλεσε θύελλα αντιδράσεων, διότι ΑΚΕΛ και ΔΗ.ΣΥ είχαν ταχθεί ενάντια στην «ασοπεδωτική» δημοσιοποίηση του καταλόγου εκροών.

Μετά από έντονες συζητήσεις και κυρίως ασφυκτικές πιέσεις προς τη Βουλή, οι πολιτικοί άρχισαν να ρίχνουν τους τόνους και ουσιαστικά να προετοιμάζουν το έδαφος για το κουκούλωμα του.

Αμφότερα τα δύο μεγάλα κόμματα τάχθηκαν υπέρ του να δοθεί χρόνος στην Διοικητή της Κεντρικής Τράπεζας Χρυστάλλα Γιωρκάτζη να προχωρήσει σε αντιπαραβολή των στοιχείων και όταν ολοκληρωθεί ο έλεγχος να δοθούν στη δημοσιότητα τα ονόματα των Πολιτικά Εκτεθειμένων Προσώπων. Συγκεκριμένα, οι βουλευτές Αντρέας Κυπριανού του ΔΗΣΥ και Άριστος Δαμιανού του ΑΚΕΛ ζήτησαν όπως η Επιτροπή να ορίσει επακριβώς τι σημαίνει πολιτικά εκτεθειμένα πρόσωπα που θα περιλαμβάνουν όχι μόνο πολιτικούς αλλά και πολλούς άλλους (Φιλελεύθερος, 2014). Εκ του ασφαλούς, αφού η συμφωνία των δύο μεγάλων κομμάτων εξασφάλιζε την πλειοψηφία στη Βουλή, τα υπόλοιπα κόμματα διαμαρτυρήθηκαν έντονα για την πρόταση αυτή και ζήτησαν την δημοσιοποίηση της λίστας.

Παράλληλα η Κυβέρνηση επιχείρησε να στρέψει αλλού τη κοινή γνώμη, κάνοντας λόγο για «ενόχληση» των Ευρωπαίων εταίρων από τη δημοσιοποίηση

της λίστας, γεγονός που θα απέτρεπε τους επενδυτές / καταθέτες να επιλέξουν τη Κύπρο για επενδύσεις. Έτσι στις 5 Μαΐου 2014, η Βουλή των αντιπροσώπων αποφάσισε ότι δεν θα δινόταν επίσημα η λίστα με τις εκροές για το καλό του δημοσίου συμφέροντος. Μετά την απόφαση της Βουλής το σκάνδαλο άρχισε να ξεφουσκώνει και τα δημοσιεύματα να αραιώνουν με τα τελευταία να καταγράφονται τον Αύγουστο του 2014. Ακόμη και σήμερα όμως, κυρίως στη διάρκεια προεκλογικών περιόδων και ειδικά στις συζητήσεις για την κατάρρευση της Κυπριακής οικονομίας γίνονται εκτενείς αναφορές στο σκάνδαλο, κυρίως για να επικριθεί η κυβέρνηση Αναστασιάδη.

Κεφάλαιο 4^ο Μεθοδολογία

4.1 Εισαγωγή στη μέθοδο της ανάλυσης περιεχομένου

Η ανάλυση περιεχομένου θεωρείται ως μία από τις πλέον διάσημες ερευνητικές μεθόδους στην επιστήμη των μέσων μαζικής επικοινωνίας (Riffe and Freitag) ενώ παράλληλα έχει χρησιμοποιηθεί σε ένα ευρύ φάσμα ερευνητικών εργασιών marketing (Macias&Lewis, 2003), με γνώμονα την μετατροπή του δευτερογενούς υλικού ποιοτικής φύσης σε μορφή ποσοτικών δεδομένων όπως χαρακτηριστικά αναφέρει η Νότα Κυριαζή στο βιβλίο της «Κοινωνιολογική Έρευνα». Σύμφωνα με τον Ole Holsti (1969) εντοπίζονται δεκαπέντε επιμέρους χρήσεις της μεθόδου, με συνέπεια να δημιουργούνται τρεις κύριες κατηγορίες εκ των οποίων έκαστη εντάσσει μέρος αυτών ανάλογα με :

1. Τα συμπεράσματα που αφορούν τους συγγραφείς της επικοινωνίας (WHO?, WHY?)
2. Την περιγραφή και τα συμπεράσματα που αναφέρονται στα χαρακτηριστικά και στους τρόπους της επικοινωνίας (HOW?, WHAT?, TO WHOM?) και
3. Τα συμπεράσματα που προκύπτουν σχετικώς με την επίδραση της επικοινωνίας (WITH WHAT EFFECT?)

Κατά κοινή ομολογία η πρώτη και η τρίτη κατηγορία ενέχουν στοιχεία αντικειμενικής δυσκολίας εν συγκρίσει με την δεύτερη, στην οποία μπορεί ο ερευνητής να επικεντρωθεί αποτελεσματικότερα στα βασικά θέματα που καλύπτει το κείμενο, όσον αφορά κυρίως το χώρο και το χρόνο που αφιερώνεται σε αυτά, στη συγκριτική τους σημασία τόσο σε τοπικό-εθνικό όσο και σε παγκόσμιο επίπεδο καθώς και σε άλλα στοιχεία του περιεχομένου, τα οποία επιτρέπουν την περαιτέρω εμβάθυνση και ανάλυση του μηνύματος συναρτήσει λοιπών κατηγοριών ειδικού ενδιαφέροντος.

Επομένως η ανάλυση περιεχομένου είναι μία συγκεντρωτική, ποσοτική ανάλυση μηνυμάτων που στηρίζεται σε επιστημονικές μεθόδους (επικεντρώνοντας στην αντικειμενικότητα, ενδουποκειμενικότητα, στον εκ των προτέρων σχεδιασμό, στην αξιοπιστία, εγκυρότητα, γενίκευση, εφαρμογή και

έλεγχου υποθέσεων) χωρίς να περιορίζεται στο είδος των μετρήσιμων μεταβλητών ή στο περιεχόμενο που εμπερικλείουν τα μηνύματα προς διερεύνηση. Όπως χαρακτηριστικά ερμηνεύουν οι Weare και Lin πρόκειται για μία συστηματική, αντικειμενική και ποσοτική μέθοδος με την οποία μπορεί κανείς να μελετήσει τα επικοινωνιακά μηνύματα και να αναπτύξει δεσμούς που να αναφέρονται σε σχέσεις μεταξύ μηνυμάτων και του περιβάλλοντος τους (Weare&Lin, 2000).

Η ανάλυση περιεχομένου χρησιμοποιείται ως τεχνική στην κοινωνική έρευνα από τα πρώτα χρόνια του περασμένου αιώνα κι έκτοτε έχει περάσει από διάφορες φάσεις. Ο όρος, φυσικά, εφαρμόζεται κυρίως στην ανάλυση δεδομένων βασισμένων σε στοιχεία αρχείου ή εποπτικού υλικού κι όχι τόσο στα συνεντευξιακά δεδομένα, αλλά η ίδια τεχνική θα μπορούσε να εφαρμοστεί στην ανάλυση των απαντήσεων των ανοιχτών ερωτήσεων μιας ερευνητικής επισκόπησης

Η ανάγκη εύρεσης και κατασκευής ερωτημάτων και αντίστοιχων κατηγοριών καθώς και κατάλληλων μονάδων ανάλυσης καθορίζονται ως επί το πλείστον από τις ανάγκες της έρευνας. Ειδικότερα, οι μελετητές επιδιώκοντας την εξεύρεση απαντήσεων στα βασικά τους ερωτήματα προβαίνουν στη χρήση των διαθέσιμων, δευτερογενών, επικοινωνιακής μορφής στοιχείων του υπό εξέταση υλικού διαμορφώνοντας πλήθος κατηγοριών ικανών να δια φωτίσουν τα μηνύματα της μελέτης.

Είναι ουσιαστικό ότι οι κατηγορίες είναι ακριβώς καθορισμένες, ώστε να ελαχιστοποιούν τις πιθανότητες προκατάληψης από τις κρίσεις των διαφόρων ερευνητών. Η ανωτέρω τεχνική παράγει ποσοτικά δεδομένα οπότε επιτρέπεται η ανάδειξη στατιστικών συσχετίσεων και συνεπώς η διατύπωση γενικεύσεων που αποτελούν τη βάση για την επιβεβαίωση των υπό έλεγχο υποθέσεων (παραγωγική λογική).

Ωστόσο η ανάλυση μπορεί κατά την ίδια θεώρηση να γίνει με βάση την επαγωγική προσέγγιση (ύπαρξη γενικών ιδεών για το θέμα – διαμόρφωση εννοιολογικών κατηγοριών στη συνέχεια) στηρίζοντας τα αποτελέσματά της αποκλειστικά στην ποιοτική ανάλυση του περιεχομένου. Δεδομένου πως η ανάλυση περιεχομένου είναι διαδικασία κωδικοποίησης των δεδομένων, η

επιτυχία της εξαρτάται από τις κατηγορίες που διαμορφώνονται. Για το λόγο αυτό ο Berelson διατύπωσε μια σειρά αρχών, σύμφωνα με τις οποίες πρέπει να διαμορφώνεται το σύστημα κατηγοριοποίησης για να είναι έγκυρη η ανάλυση περιεχομένου. Αυτές οι αρχές είναι:

- Η αντικειμενικότητα: διαφορετικές μετρήσεις να καταλήγουν σε κοινά αποτελέσματα.
- Η αποκλειστικότητα/μοναδικότητα: το ίδιο στοιχείο δεν μπορεί να ταξινομηθεί τυχαία σε δύο διαφορετικές κατηγορίες.
- Η εξαντλητικότητα του συστήματος κατηγοριών: να καλύπτει η εξέταση το σύνολο του προς διερεύνηση περιεχομένου κι όχι μέρος του.
- Η ομοιογένεια των κατηγοριών: οι κατηγορίες να διαμορφώνονται βάσει κοινών, λογικά προσδιοριζόμενων χαρακτηριστικών.
- Η αρμοδιότητα/καταλληλότητα: η προσαρμογή του συστήματος κατηγοριοποίησης στο θέμα που μελετάται.

Εντούτοις δεν είναι λίγες οι φορές που η ανάλυση περιεχομένου έχει τύχει επικριτικών σχολίων με το σκεπτικό ότι εμπερικλείει υποκειμενικές κρίσεις με το να δημιουργεί γεγονότα, τα οποία παρόλο που κατηγοριοποιούνται, ωστόσο δεν χαίρουν εγκυρότητας και αντικειμενικότητας (Abercrombie, Hill, Turnec,1988, Bell 1997).

Ανακεφαλαιώνοντας, τα βασικά στάδια της μεθόδου της ανάλυσης περιεχομένου έχουν ως εξής:

A. Άρτια διατύπωση υποθέσεων ή ερευνητικών ερωτημάτων που θα βοηθήσει στην αποφυγή της άσκοπης έρευνας περί συλλογής στοιχείων.

B. Καθορισμός του πληθυσμού που συνάδει από απόψεως ενδιαφέροντος με την έρευνα ενώ ταυτόχρονα γίνεται και η επιλογή του αντιπροσωπευτικού δείγματος, το οποίο είναι δείγμα κειμένων και ΟΧΙ ατόμων, π.χ Πολιτικοί λόγοι, κείμενα Μ.Μ.Ε, Αρχειακές πηγές, Διαφημίσεις

Αρκετές φορές το δείγμα μπορεί να είναι πολύ μεγάλο, άρα μπορεί να οροθετηθεί χρονικά, ή ως προς το περιεχόμενό του , εφόσον δοθούν επαρκείς

λόγοι για αυτή την επιλογή. Το δείγμα θα πρέπει να είναι σχετικό με το θέμα της έρευνας, αντιπροσωπευτικό και διαχείριση.

Γ. Ορισμός μίας ενότητας που μπορεί να αντιπροσωπεύσει τις υπό ανάλυση πληροφορίες. Εις βάθος διερεύνηση του υλικού βάσει της μονάδας ανάλυσης που έχει οριστεί, προκειμένου να εντοπιστούν εκείνα τα στοιχεία που θα ενταχθούν κάτω απ' τις επιμέρους κατηγορίες.

Δ. Παράλληλα με την επιλογή του υλικού που πρόκειται να αναλυθεί διαμορφώνεται ένα σύστημα κατηγοριών, στις οποίες τα μηνύματα ταξινομούνται βάσει εγκυρότητας και αξιοπιστίας. Όπως χαρακτηριστικά αναφέρουν οι Wimmer και Dominick « Μία σωστή κατηγορία πρέπει να είναι αμοιβαίως σαφής, εξαντλητική και αξιόπιστη» (Wimmer and Dominick, 2002).

Ε. Έπειτα η κωδικοποίηση μπορεί να ορισθεί από πριν ή και όταν υπάρχει μία γενική εικόνα των κειμένων, ή ακόμη κάνοντας έναν συνδυασμό μεταξύ των δύο εναλλακτικών επιλογών. Ακριβώς επειδή η διαδικασία απαιτεί αντικειμενικότητα, καθίσταται αναγκαία για ορισμένους μελετητές η εξονυχιστική μελέτη των έκδηλων συμβόλων που παρουσιάζονται σε ένα κείμενο και η μετέπειτα τοποθέτησή τους στις κατάλληλες κατηγορίες. Μάλιστα ο βαθμός συμφωνίας μεταξύ διαφόρων ερευνητών όσον αφορά την κωδικοποίηση συγκεκριμένων κειμένων χρησιμοποιείται ως οδηγός για την αξιοπιστία ενός συγκεκριμένου συστήματος κατηγοριοποίησης.

Ωστόσο λόγω της διάκρισης που γίνεται μεταξύ του έκδηλου/φανερού (manifest content) και του λανθάνοντος περιεχομένου (latent content) σε ένα κείμενο καθίσταται σαφές ότι το τελευταίο δύναται να ερμηνευθεί κάθε φορά διαφορετικά ανάλογα με τις καταβολές, την λογική αλλά και τον στόχο που έχει να επιτελέσει ο εκάστοτε μελετητής. Επί της ουσίας τα συμπεράσματα μίας τέτοιας ανάλυσης βασίζονται στο στοιχείο της υποκειμενικότητας και των προφανών εκπαιδευτικών αξιών των ερευνητών.

Επί της ουσίας πρόκειται για μία συστηματική, κωδικοποιημένη καταγραφή των στοιχείων/πληροφοριών που έχουν εντοπιστεί στο υπό μελέτη κείμενο και η οποία επιτρέπει την επεξεργασία τους ποσοτικά, ποιοτικά ή μικτά. (Κούκου, Χαραμής, 2001, Μπαγάκης, 2002). Σημειώνεται ότι με την ποσοτική ο

ερευνητής αναδεικνύει κυρίως τις επαναλαμβανόμενες πτυχές του υλικού που ανέλυσε, ενώ με την ποιοτική τις ιδιαιτερότητες και τη διαφορετικότητα. ΣΤ. Ανάλυση των δεδομένων και διεξαγωγή συμπερασμάτων.

4.2 Πληθυσμός της έρευνας

Η παρούσα μελέτη εστίασε στην ανάλυση περιεχομένου δημοσιευμάτων, δημοσιευμάτων προερχόμενων από το Κυπριακό τύπο, δημοσιευμάτων, που εστίαζαν στη μελέτη και ανάλυση της βασικής θεματικής της παρούσας εργασίας, που ήταν ουσιαστικά η δημοσιοποίηση από τη βουλή της λίστας με τις εκροές. Η ανάλυση δεν είχε να κάνει με τη δημοσιοποίηση αλλά με τη τάση των εφημερίδων, να χαλιναγωγούν και να επηρεάζουν το κοινό, είχε να κάνει με το παραγωγικό αίτιο απεικονίσεων, κυνισμού και αντιπολιτικής. Ουσιαστικά η ερευνήτρια ανασκόπησε το τύπο τη τελευταία ζετία με στόχο να εντοπίσει άρθρα σχετικά με το αντικείμενο το οποίο αναφέρθηκε παραπάνω.

Σήμερα στην Κύπρο κυκλοφορούν περίπου 10 εφημερίδες οι οποίες κατατάχθηκαν με βάση τα φύλλα τους και στη συνέχεια η ερευνήτρια προχώρησε στην επιλογή των πιο ισχυρών από άποψη πωλήσεων φύλων. Συγκεκριμένα επιλέχθηκαν 7 εφημερίδες από τις 10, δείγμα πάνω από το 50%, το οποίο και αντιπροσωπεύεται ως άκρως αντιπροσωπευτικό, ως δείγμα επιλογής. Η επιλογή των εφημερίδων έγινε και με κριτήριο την ιδεολογική τους θέση, δηλαδή επιλέχθηκαν από τη μια προσκείμενες στη κυβέρνηση εφημερίδες και από την άλλη προσκείμενες σε αντιπολιτευτικά κόμματα.

Στόχος ήταν να αποσαφηνιστεί η φιλοσοφία των μεν και των δε σε επίπεδο παρουσίασης του παρόντος θέματος, αλλά και σε επίπεδο χαλιναγώγησης του κοινού και προσανατολισμού, ή αποπροσανατολισμού. Η αξιολόγηση θα γίνει μόνο με βάση το κριτήριο προσέγγισης του θέματος. Η επιλογή του διαστήματος έγιναν πριν και μετά το γεγονός, όπως αναφέρθηκε 3 χρόνια. Οι χρονιές που επιλέχθηκαν ήταν κομβικές για το εξεταζόμενο γεγονός.

4.3 Επιλογή του δείγματος

Το δείγμα το οποίο χρησιμοποιήθηκε στη διεξαγομένη ποιοτική έρευνα ήταν δείγμα μη πιθανότητας και πιο συγκεκριμένα ήταν δείγμα σκοπού (purposive sampling). Το δείγμα σκοπού χρησιμοποιήθηκε στην παρούσα έρευνα έχοντας ως δεδομένο ότι η τελευταία επέλεξε ένα δείγμα άρθρων τα οποία σχετίζονταν με το σκοπό της μελέτης του, η ερευνήτρια με βάση το σκοπό της, αλλά και τα δεδομένα που καθόρισαν τη μέθοδο, απέκλεισε έναν αριθμό άρθρων όπως θα αναφερθεί παρακάτω που δεν ήταν σχετικά με το αντικείμενο της έρευνας της (Lisa,2008).

Το δείγμα επιλέχθηκε με κριτήριο τη ποσότητα άρθρων που δημοσιεύονται ανά έτος. Συγκεκριμένα ο αριθμός 100 δεν ήταν τυχαίος. Ουσιαστικά στις επιλεγμένες εφημερίδες δημοσιεύτηκαν μέσα στο έτος περίπου 1000 άρθρα για το εξεταζόμενο θέμα. Με βάση αυτή τη λογική και την εγκυρότητα που δίνει σε μια έρευνα το 10% του συνολικού δείγματος, επιλέχθηκαν να αναλυθούν 100 άρθρα από το σύνολο των εφημερίδων.

4.4 Εργαλείο ποιοτικής έρευνας

Στη παρούσα εργασία θα χρησιμοποιηθεί ένα πρωτόκολλο κωδικοποίησης με στόχο την αριθμητική απεικόνιση των αποτελεσμάτων της κλείδας της έρευνας, προκειμένου να είναι πιο εύκολη η διαδικασία ανάλυσή τους. Συγκεκριμένα τα ερευνητικά ερωτήματα που τέθηκαν παραπάνω θα δοθούν απαντήσεις μέσα από τη κλείδα όχι όμως μόνο περιφραστικά αλλά και μέσα από την ποσοτικοποιημένη απάντησή τους. Τα τυπολόγια που επιλέχθηκαν για να απαντηθούν τα ερευνητικά ερωτήματα βασίστηκαν στις ακόλουθες μελέτες: Samaras & Venizelos (2013), Σαμαρά & Ιορδανίδου (2014), Ιορδανίδου, Samaras & Dimitriou (2014). Οι παρούσες μελέτες έχουν χρησιμοποιήσει τυπολόγια που απεικονίζουν αριθμητικά τα δεδομένα της κλείδας που χρησιμοποίησαν. Ο συγγραφέας θεωρεί ότι και στη παρούσα περίπτωση μπορεί να ποσοτικοποιηθεί με τον ίδιο τρόπο και η κλείδα που χρησιμοποιήθηκε στη παρούσα έρευνα, με βάση τα τρέχοντα ερευνητικά ερωτήματα. Η ποσοτικοποίηση που θα γίνει θα έχει την εξής λογική. Πρώτα θα γκρουπαριστούν τα δημοσιεύματα με βάση τους

άξονες ανάλυσης, οι άξονες ανάλυσης θα κατασκευαστούν με βάση τα ερευνητικά ερωτήματα που ακολουθούν και ανά ερευνητικό ερώτημα θα δοθεί μέσα από την ανάλυση αποτελεσμάτων σχετική απάντηση. Στη συνέχεια θα μετρηθούν τα σχετικά με το κάθε ερώτημα δημοσιεύματα και θα υπάρχει σχετική με το ερώτημα παρουσίαση με τη μορφή γραφήματος.

4.5 Ερωτήσεις έρευνας και υποθέσεις εργασίας

Με βάση τη μέχρι τώρα ανάλυση, αποδεικνύεται μέσα από τα επιλεγμένα άρθρα αλλά και με βάση τη θεωρία, η δημιουργία ευρύτερου κλίματος εντός του οποίου παρατηρούνται φαινόμενα κυνισμού, αρνητισμού και αντιπολιτικής. Κλίμα και φαινόμενα τα οποία κορυφώνονται στην παρουσία και την διάρκεια ενός σκανδάλου. Ένα κλίμα όπου η λογική των ΜΜΕ συγκρούεται με την λογική των Πολιτικών κομμάτων σε ότι αφορά τις ειδήσεις.

Αντικείμενο μελέτης της παρούσας εργασίας αποτέλεσαν τα φαινόμενα κυνισμού, αντιπολιτικής στον λόγο των κυπριακών εντύπων από τον Μάρτιο του 2013 μέχρι τον Απριλίου του 2016 με αφορμή τη Δημοσιοποίηση ή όχι από τη Βουλή της Λίστας με τις Εκροές.

Ο πολιτικός λόγος σε συνάρτηση με τον δημοσιογραφικό λόγο, έπειτα από μια διαλεκτική με τα στοιχεία δημιουργούν συγκεκριμένα ερωτήματα, από τα οποία δομούνται οι υποθέσεις εργασίας. Με βάση τη μελέτη δημιουργούνται οι εξής υποθέσεις εργασίας:

1^η Υ.Ε: Αναφέρεται η ύπαρξης σχετικά στενής σχέσης μεταξύ του Τύπου και της Πολιτικής /Πολιτικού Λόγου

2^η Υ.Ε: Ο Τύπος μπορεί να έχει καταλυτικό Ρόλο στην Προώθηση και Διαμόρφωση της κοινής γνώμης σε μια Κοινωνία

3^η Υ.Ε: Τα Πολιτικά Κόμματα κατασκευάζουν σχετικά τις ειδήσεις που προβάλλονται στον Έντυπο Τύπο

4^η Υ.Ε: Τα Πολιτικά Κόμματα μπορούν να καθοδηγούν και να παρεμβαίνουν στις ειδήσεις που συμβαίνουν σε μια κοινωνία και παρουσιάζονται αντίστοιχα από τον Έντυπο Τύπο και τα ΜΜΕ

5^η Υ.Ε: Η Δημοσιοποίηση από τη Βουλή της Λίστας με τις Εκροές αναφέρεται στη Κύπρο ως μια πράξη που προκαλεί Κυνισμό και Αντιπολιτική τάση

Σε ότι αφορά την 1^η υπόθεση εργασίας που αφορά την ύπαρξη στενής σχέσης μεταξύ τύπου και πολιτικών, αυτή διαπιστώνεται με την ανάλυση του τρόπου που παρουσιάζεται στον τύπο, ανάλογα με το τι εκπροσωπεί το κάθε έντυπο, ο πολιτικός λόγος ανάλογα του πολιτικού κόμματος ή προσώπου από όπου προέρχεται. Στη συνέχεια αναπτύσσονται τα βασικά ερευνητικά ερωτήματα της μελέτης ανά υπόθεση, βάση των οποίων θέτονται και οι άξονες ανάλυσης της έρευνας και αυτά θα παρατεθούν ανά ερευνητικό ερώτημα .

Ερευνητικό Ερώτημα 1^ο: Πως παρουσιάζεται ο πολιτικός λόγος σε έντυπο προσκείμενο στο κόμμα που τον εκφράζει;

Ερευνητικό Ερώτημα 2^ο : Πως παρουσιάζεται ο ίδιος πολιτικός λόγος σε έντυπο πολιτικά αντίθεση στο κόμμα που τον εκφράζει;

Ερευνητικό Ερώτημα 3^ο: Πως παρουσιάζεται ο πολιτικός λόγος σε έντυπο που είναι αδιάφορο στο κόμμα που τον εκφράζει;

Στην 2^η υπόθεση εργασίας που αφορά στο ρόλο του Τύπου στη διαμόρφωση της κοινής γνώμης, δημιουργούνται τα εξής Ερευνητικά Ερωτήματα:

Ερευνητικό Ερώτημα 4^ο : Πως τα έντυπα ανήγαγαν το θέμα της ύπαρξης λίστας με τις εκροές, σε σκάνδαλο ώστε να προκαλέσει σάλο και αντίδραση της κοινής γνώμης και να εξαναγκαστεί η Κυβέρνηση και η Βουλή σε διερεύνηση του

Ερευνητικό Ερώτημα 5^ο : Πως παρουσιάστηκε το σκάνδαλο στη γένεση του και πως εξελίχθηκε στην πορεία η παρουσίαση του μέχρι και την τελική του έκβαση. Πως το σκάνδαλο έπεσε στα μαλακά και πως το αποδέχθηκε η κοινή γνώμη.

Στις δύο υποθέσεις εργασίας που αφορούν την ισχύ των πολιτικών κομμάτων και πως αυτά κατασκευάζουν ειδήσεις και διαμορφώνουν την κοινωνία, τα βασικά ερευνητικά ερωτήματα που δημιουργούνται είναι τα εξής:

Ερευνητικό Ερώτημα 6^ο : Πως έγινε γνωστό το σκάνδαλο και ποια ήταν η αντίδραση των πολιτικών κομμάτων;

Ερευνητικό Ερώτημα 7^ο : Πως μεταβλήθηκε η πολιτική και ο πολιτικός λόγος και πως χρησιμοποιήθηκε το σκάνδαλο για να εξυπηρετήσει τα ίδια τα κόμματα;

Ερευνητικό Ερώτημα 8^ο : Πως οι πολιτικοί επηρέασαν την πορεία του σκανδάλου, σε ότι αφορά τη διερεύνηση και την τιμωρία των ενόχων αλλά και την παρουσία του στον τύπο και κατά συνέπεια στη κοινή γνώμη.

Στην τελευταία υπόθεση εργασίας που αφορά το σκάνδαλο ως πράξη που προκαλεί Κυνισμό και Αντιπολιτική τάση δημιουργούνται τα πιο κάτω βασικά ερευνητικά ερωτήματα:

Ερευνητικό Ερώτημα 9^ο : Πως παρουσιάζεται ο κυνισμός και η αντιπολιτική στον πολιτικό λόγο;

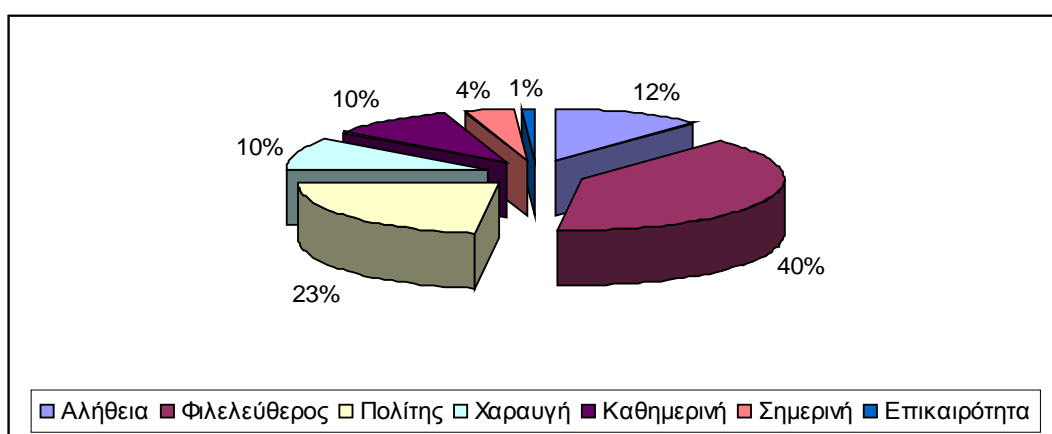
Ερευνητικό Ερώτημα 10^ο : Πως παρουσιάζεται ο κυνισμός και η αντιπολιτική στον δημοσιογραφικό λόγο;

Ερευνητικό Ερώτημα 11^ο : Τι επιτυγχάνεται με τη χρήση του κυνισμού και της αντιπολιτικής στον δημοσιογραφικό και πολιτικό λόγο και πόσο βοηθά ένα σκάνδαλο σ' αυτές τις επιδιώξεις.

Οι άξονες συζήτησης, βάση των οποίων θα γίνει η ανάπτυξη του θέματος, αλλά και θα απαντηθούν τα ερωτήματα και θα επιβεβαιωθούν ή όχι οι υποθέσεις, είναι οι ακόλουθοι: α) Παρουσίαση του πολιτικού λόγου στα επιλεγμένα έντυπα, β) Κατασκευάσμα ειδήσεων από τα πολιτικά κόμματα και πιο ανάλυση για το πώς καθορίζουν και διαμορφώνουν τη λειτουργία της ευρύτερης κοινωνίας, γ) Κυνισμός και αντιπολιτική τάση.

Κεφάλαιο 5^ο Παρουσίαση των αποτελεσμάτων της έρευνας

Στην παρούσα ενότητα θα αναπτυχθούν τα αποτελέσματα από την έρευνα. Αρχικά θα παρουσιαστούν ποσοτικά στοιχεία για τα άρθρα με βάση και τους άξονες συζήτησης. Στη συνέχεια θα γίνει ανάπτυξη των δημοσιευμάτων, με στόχο την κάλυψη των αξόνων και τη παροχή απαντήσεων σε σχέση με τα καθορισμένα ερευνητικά ερωτήματα. Αρχικά θα γίνει αναφορά ποσοτικά η παρουσίαση του πολιτικού λόγου στα έντυπα. Το πρώτο γράφημα θα ποσοτικοποιήσει τις εφημερίδες που χρησιμοποιήθηκαν σε ποσοστά επί τοις εκατό.

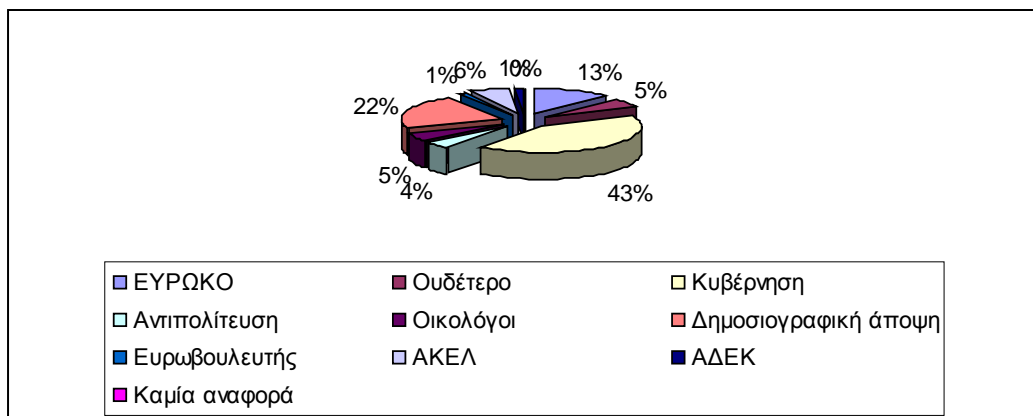
Γράφημα 6.1- Κατανομή εξεταζόμενων εφημερίδων

Η επιλογή των εφημερίδων έγινε με στόχο τη διαφάνεια των αποτελεσμάτων. Συγκεκριμένα επιλέχθηκαν ισόποσα άρθρα από εφημερίδες προσκείμενες στη Κυβέρνηση και από εφημερίδες προσκείμενες στην αντιπολίτευση. Συγκεκριμένα οι εφημερίδες με τα περισσότερα άρθρα κατά την ανάλυση του θέματος ήταν από την εφημερίδα Φιλελεύθερος, η οποία κάλυψε το 40% των άρθρων. Δεύτερη σε επιλογή άρθρων ήταν ο Πολίτης, με 23%. Οι υπόλοιπες εφημερίδες είχαν μικρότερη συμβολή, από την επικαιρότητα επιλέχθηκαν 12% των άρθρων, από τη Χαραυγή και την Καθημερινή το 10%, ενώ τα μικρότερα ποσοστά είχαν η Σημερινή (4%) και η Αλήθεια (1%). Με βάση τα παραπάνω παρουσιάστηκε ο πολιτικός λόγος στα έντυπα από δυο διαφορετικές οπτικές από τη μια από τη πλευρά της κυβέρνησης και από την άλλη από την αντιπολίτευση.

Το επόμενο γράφημα αναφέρεται στη πολιτικοποίηση των άρθρων

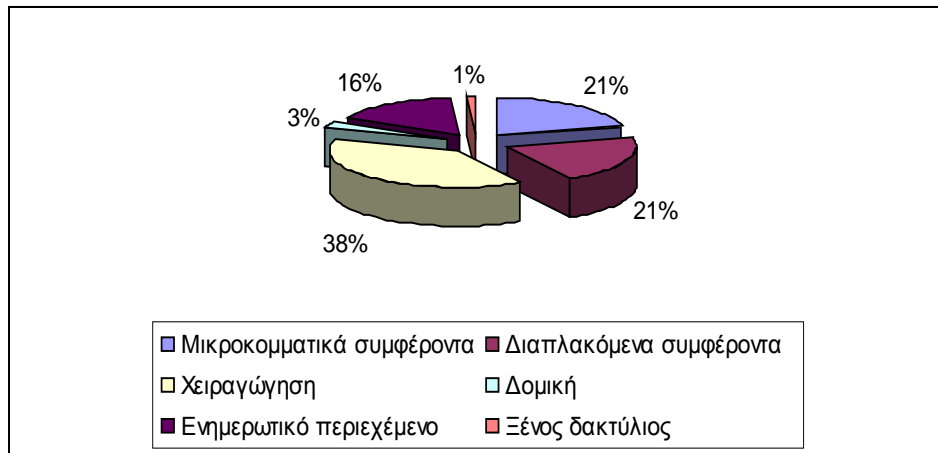
δηλαδή με βάση το πρώτο ερευνητικό ερώτημα, θα παρουσιαστεί το ποσοστό των άρθρων που είχαν πολιτική άποψη αλλά και πως την εξέφρασαν.

Με αυτό τον τρόπο θα μελετηθεί αν το επιλεγμένο πεδίο μελετήθηκε κυρίως από πολιτική οπτική. Η αναφορά του άρθρου έχει να κάνει με το περιεχόμενο, δηλαδή καταμετρήθηκαν τα πλαίσια ενασχόλησης με το θέμα. Πέρα από το γράφημα 6.2 θα παρατεθούν και άλλα με το παρόν πεδίο γραφήματα όπως: α) Γράφημα σχετικά με τη παρουσίαση των κομμάτων που ήταν προσκείμενες οι εφημερίδες, το συγκεκριμένο θα δώσει τη δυνατότητα να γίνει κατανοητό το πώς τα πολιτικά κόμματα προσπαθούν να διαμορφώσουν τη λειτουργία της ευρύτερης κοινωνίας, β) Γράφημα κατανομής κυνισμού και αντιπολιτευτικής πολιτικής.

Μέσα από το παραπάνω γράφημα διαπιστώνεται ότι το μεγαλύτερο ποσοστό των άρθρων κοντά στο 80%, το άρθρο υποστηριζόταν από ένα κόμμα και άρα είχε πολιτική θέση και άποψη είτε υπέρ είτε κατά του παρόντος γεγονότος. Το 43% αναφερόταν σε κυβερνητικές προς το θέμα απόψεις, ενώ ακολουθεί με 22% η δημοσιογραφική άποψη, απόψεις πιο αντικειμενικές προς το ζήτημα. Από εκεί και πέρα υπήρχαν γενικές απόψεις από εκπροσώπους κομμάτων οι οποίες αναφέρονται είτε σε συνεργαζόμενα κόμματα, είτε στην αντιπολίτευση. Ο άξονας παρουσίασης του πολιτικού λόγου στα επιλεγμένα έντυπα, επιβεβαιώθηκε δεδομένου ότι τα περισσότερα εκ των άρθρων εκπορευόταν από κόμματα άρα αυτό σημαίνει ότι το περιεχόμενό τους, ήταν πολιτικό είτε θετικό είτε αρνητικό προς τη κυβέρνηση. Προχωρώντας με την αντιπολίτευση και το κυνισμό, στο γράφημα 6.3 θα διευκρινιστούν σε επίπεδο ποσοστού πόσα άρθρα είχαν τέτοιου είδους περιεχόμενο συνάγοντας με το περιεχόμενο της παρούσας

μελέτης.

Μέσα από το παραπάνω γράφημα, διαπιστώνεται ότι στο μεγαλύτερο ποσοστό του τα άρθρα προσπαθούν να χειραγωγήσουν τους αναγνώστες, είτε υποστηρίζοντας τις κυβερνητικές θέσεις, είτε κάνοντας έντονη κριτική στο έργο των κυβερνώντων. Με βάση τα άρθρα που μελετήθηκαν και το παραπάνω σχήμα φαίνεται ότι η τάση για χειραγώγηση έχει ως στόχο τον αποπροσανατολισμό του κοινού. Συγκεκριμένα η χειραγώγηση εστιάζεται στη διαμόρφωση απόψεων. Σε πολλά σημεία με κνισμό, ειρωνικά σκωλεία και γενικά με τάση να επηρεαστούν οι ψηφοφόροι γίνεται προσπάθεια να διαφοροποιηθεί η άποψη των ερωτώμενων για το κυβερνόν κόμμα.

Τέλος διαπιστώθηκε ότι τα περισσότερα άρθρα ήταν άμεσα ως προς το κεντρικό θέμα της μελέτης. Δηλαδή ουσιαστικά κάλυπταν το περιεχόμενο του θέματος που είχαν επιλέξει και είχαν σαφή προσανατολισμό σε επίπεδο πολιτικής στοχαστικής, πολιτικού επηρεασμού και ευρύτερα πολιτικής στρατηγική επηρεασμού των απόψεων, θέσεων και αντιλήψεων των αναγνωστών τους. Με βάση τα παραπάνω διαπιστώνεται σε σχέση με τη κλειδα ότι τα άρθρα προέρχονταν από διαφορετικά προσκείμενες εφημερίδες σε επίπεδο πολιτικής θέσης και αντίληψης. Σε επίπεδο αντικειμενικότητας θεωρείται ότι τα δημοσιευμένα άρθρα τουλάχιστον τα περισσότερα εξ' αυτών δεν έχουν ένα αντικειμενικό περιεχόμενο. Στόχο είχαν να μειώσουν το κυβερνητικό έργο, να το σχολιάσουν κυρίως αρνητικά και να προβάλουν με ένα αρνητικό τρόπο χρησιμοποιώντας ως βάση το σκάνδαλο. Με βάση την ουσία της έρευνας,

διαπιστώθηκε ότι σε επίπεδο περιεχομένου των άρθρων τα περισσότερα θέλουν να χειραγωγήσουν, είναι κυνικά, προβληματίζουν σε επίπεδο προβολής μια είδηση και επιβεβαιώνουν απόλυτα την υπόθεση και τα σχετικά με το θέμα αυτό ερωτήματα, ότι τα περισσότερα άρθρα έχουν προσανατολισμό, έκθεσης του πολιτικού κόσμου στο ευρύ κοινό. Στη συνέχεια θα γίνει η ποιοτική ανάλυση του θέματος, μέσα από την ανάπτυξη και παράθεση των άρθρων που επιλέχθηκαν προκειμένου μέσα από αυτή τη διαδικασία να γίνει ο καλύτερος δυνατός σχολιασμός με βάση τους θεματικούς άξονες και τα ερωτήματα της παρούσας μελέτης. Σε σχέση με την υπόθεση που αφορά την ύπαρξη στενής σχέσης τύπου και πολιτικών και τα σχετικά ερευνητικά ερωτήματα διαπιστώθηκε ότι οι εφημερίδες ανάλογα το κόμμα που εκφράζουν επιδιώκουν να περάσουν πολιτική θέση και άποψη, με στόχο να μειώσουν το αντίπαλο κόμμα και να βοηθήσουν αυτό που εκπροσωπούν να βελτιώσει τη πολιτική του θέση. Όλα τα δημοσιεύματα που δεν έγιναν από δημοσιογράφο και συντακτική ομάδα έχουν προπαγανδιστικό ρόλο και τάση για ανάδειξη συγκεκριμένες πολιτικής θέσης.

Παρακάτω θα παρατεθούν σχετικά παραδείγματα για τη καλύτερη κατανόηση των προαναφερόμενων θεμάτων. Συγκεκριμένα αυτά ήταν τα ακόλουθα:

Ο Δημητρίου στη προσπάθεια του να περάσει τη θέση του ΕΥΡΩΚΟ, αναφέρει στο άρθρο του: *«Δεν θέλω να σχολιάσω καμία εισήγηση κανενός δημόσια. Ο προβληματισμός μου είναι σε πολλά επίπεδα, σε πολλές κατευθύνσεις, είναι τεράστιο το ζήτημα το οποίο ήρθε σαν επιδόρπιο στη δουλειά που κάναμε στην Επιτροπή Θεσμών και αυτό το πράγμα μπορεί να αναδείξει τεράστια ζητήματα»*. Το παρόν άμεσα εκφράζει θέση προς το σκάνδαλο και ενάντια στη κυβέρνηση, η λέξη «επιδόρπιο» δείχνει το πώς αντιληφθήκαν οι επιτροπές ελέγχου το πρόβλημα. Η αιτιολόγηση ήταν ότι δεν σχολιάζει αλλά προβληματίζεται και κάνει λόγο για τεράστια ζητήματα, ώστε να κεντρίσει το ενδιαφέρον.

Ο Δημητρίου σε μια άλλη του ανάλυση εκφράζει τη θέση ότι η δημοσιοποίηση δεν έρπετε να γίνει και ότι έγινε παρανόμως. Συγκεκριμένα λέει ότι: *«Η δημοσίευση έγινε παρά την απόφαση της επιτροπής να μη δώσει στοιχεία μέχρι τον Ιούλιο»*. Έμμεσα ο δημοσιογράφος Προσπάθησε να παρουσιάσει την

πράξη του κ. Συλούρη , ως πράξη προς κομματικό του όφελος.

Στον αντίποδα τέθηκε μια θέση κατά της αντιπολίτευσης από τον Αγαθοκλέους ο οποίος αναφέρει: *«Αφήνει εκτεθειμένους κόμματα και βουλευτές, κυρίως της αντιπολίτευσης που εδώ και μήνες μιλούσαν για σημεία και τέρατα στο θέμα αυτό. Από τις αντιδράσεις προσώπων και εταιρειών προκύπτει ότι η λίστα προκάλεσε λανθασμένες εντυπώσεις»*. Η παρούσα θέση έχει ως στόχο της να χειραγωγήσει το κοινό λειτουργώντας άμεσα προς το κυβερνών κόμμα το οποίο και εκπροσωπεί.

Η δεύτερη υπόθεση η οποία μελετά το πώς ο τύπος διαμορφώνει τη κοινή γνώμη, διαπιστώθηκε επίσης μέσα από θέσεις που θα παρατεθούν παρακάτω, ότι ο τύπος χειραγωγεί και επηρεάζει το κοινό και το προσανατολίζει όπου θεωρεί αυτός ότι συμφέρει τα συμφέροντα που εκπροσωπεί. Σχετικές θέσεις είναι οι ακόλουθες:

α) *Εάν το ΑΚΕΛ και το εκφραστικό του όργανο επιθυμούν την πλήρη διερεύνηση τυχόν ευθυνών μου, θα πρέπει να θεωρούν δεδομένη τη δική μου συμβολή στο διορισμό ποινικών ανακριτών από το Γ. Εισαγγελέα*. Η παρούσα θέση αναφέρεται σε διαπλεκόμενα συμφέροντα και προστασία της εξουσίας, ο τύπος χρησιμοποιείται για να διαμορφώσει τη κοινή γνώμη.

β) *Όμως φαίνεται πως κάποιιοι παίζουν με τον πόνο του. Διαρρέουν σε ελληνικά ΜΜΕ καταλόγους με ονόματα τα οποία προκαλούν σύγχυση και αποπροσανατολισμό από την πραγματικότητα*. Εδώ ο τύπος επιδιώκει να μειώσει το γεγονός, τονίζοντας τη λανθασμένη κίνηση δημοσιοποίησης του, η οποία έγινε παρανόμως και με στόχο να προσβάλει ανθρώπους πριν καν διαπιστωθεί η εμπλοκή τους.

γ) *Δεν θα παίζω το παιχνίδι ούτε των ληστών ούτε των λιστών – Όταν έγραψα το θέμα της Λίστας Λαγκάρντ πριν δύο χρόνια, οι αρμόδιοι που ανέφεραν ότι δεν υπήρχαν καταθέσεις Κυπρίων στην Ελβετία, έλεγαν ψέματα*; Εδώ εκφράζεται η άποψη ενός δημοσιογράφου ο οποίος αυτό-προβάλλεται και επιδιώκει να επηρεάσει το κοινό αρνητικό σε σχέση με τη θέση του πολιτικού κόσμου αλλά και τη τάση των πολιτών να ψεύδονται.

δ) *Γιατί οι ηγεσίες ΔΗΣΥ – ΑΚΕΛ αποφάσισαν να κρατήσουν στο απόρρητο αυτές τις πληροφορίες, οι οποίες εν πολλής έχουν ήδη δημοσιευτεί, είναι θέμα για το*

οποίο πρέπει να ερωτηθούν οι ίδιες οι ηγεσίες και να δώσουν πειστική απάντηση. Η παρούσα θέση στοχεύει να δείξει ότι η κυβέρνηση και οι βουλευτές της έχουν υπαιτιότητα γιατί επιδιώκουν να κρύψουν την αλήθεια. Είναι βασικό να γίνει κατανοητό, ότι στη δεύτερη αυτή κατηγορία όλες οι θέσεις έχουν πολιτική υφή και επιδιώκουν να προσβάλουν την εξουσία και να προσανατολίσουν εναντίον της το κοινό. Κάποιες εκ των θέσεων στο ίδιο μοτίβο έδειξαν την ενόχληση του πολιτικού κόσμου για τη δημοσιοποίηση. Χαρακτηριστικά ένα δημοσίευμα αναφέρει ότι: «Οι βουλευτές ενοχλημένοι από τις αντιδράσεις που προκλήθηκαν για δημοσιοποίηση προσχεδίου της έκθεσης με απόκρυψη ονομάτων (χχχ) τάχθηκαν υπέρ της διαφάνειας, επισήμαναν όμως πως πρέπει να είναι προσεκτικοί ώστε να μη διευκολυνθούν ένοχοι. Η δημοσίευση έγινε παρά την απόφαση της Βουλής να μη δώσει στοιχεία μέχρι τον Ιούλιο».

Σε σχέση με το τελευταίο άξονα, ο οποίος επίσης επιβεβαιώθηκε, τα περισσότερα άρθρα έχουν κυνισμό και αντιπολιτική τάση. Κάποια από τα σχετικά δημοσιεύματα είναι τα ακόλουθα:

1. Πέραν από το τεράστιο ηθικό ζήτημα που εγείρεται, η κυβέρνηση Νίκου Αναστασιάδη είναι βαριά εκτεθειμένη, αφού σε ορισμένες περιπτώσεις, αυτοί που έβγαλαν τεράστια κεφάλαια εκτός Κύπρου είναι συγγενείς του Προέδρου/
2. Είναι άξιο απορίας γιατί ένα χρόνο μετά δεν έχει διερευνηθεί ο μικρός αριθμός των συναλλαγών και δεν έχει ξεκαθαρίσει αν στοιχειοθετείτε δίωξη οποιουδήποτε/ στο παρασκήνιο βουλευτές εκφράζουν έντονες αμφιβολίες αν τα στοιχεία είναι πραγματικά
3. Ο κ. Συλλούρης εξέφρασε την απογοήτευση και τον εκνευρισμό της Επιτροπής επειδή τα στοιχεία που δόθηκαν αφορούσαν μόνο 15 μέρες πριν το Eurogroup και όχι ένα χρόνο όπως είχε ζητήσει η Βουλή
4. Τα στοιχεία δόθηκαν χωρίς καμία επεξήγηση, είτε από πλευράς Βουλής, είτε από πλευράς της Κ. Τράπεζας, η οποία δεσμεύεται από το τραπεζικό απόρρητο, με αποτέλεσμα αντί τα πράγματα να ξεκαθαρίζουν, να γίνονται περισσότερο θολά
5. Πολλά διευθυντικά στελέχη των εταιρειών αυτών τηλεφωνούν στα γραφεία του «Φ» και διαμαρτύρονται για την περίληψη τους στη λίστα..

Σε γενικές γραμμές τα δημοσιεύματα κατά της κυβέρνησης και του πολιτικού κόσμου ήταν πολλά και οδήγησαν σε μια προσπάθεια καθοδήγησης και χειραγώγησης του κοινού με στόχο να τεθεί απέναντι στη κυβέρνηση και το κυβερνητικό έργο. Σε γενικές γραμμές τα περισσότερα σχολιάζουν αρνητικά τη δημοσιοποίηση της λίστας, αλλά οι περισσότεροι επηρεάζουν το κοινό αρνητικά.

Από την παραπάνω ανάλυση διαπιστώθηκε ότι σχεδόν όλα τα δημοσιεύματα θέτονται υπέρ κάποιου κόμματος, επιδιώκοντας να προσανατολίσουν το κοινό προς μια κατεύθυνση. Την πρωτιά κατέχουν οι κυβερνητικές εφημερίδες όμως και οι μη είχαν σημαίνουσα θέση στη παρούσα έρευνα . Από το παραπάνω συμπεραίνεται ότι οι αρχές της ενδοτικότητας και της συμμόρφωσης, στις οποίες στηρίζονται τα Μ.Μ.Ε. επηρεάζουν τον μέσο πολίτη.

Βιβλιογραφία

«Όχι της Ρωσίας σε νέο δάνειο 5 δις. ευρώ στην Κύπρο», εφημερίδα το Βήμα, <http://www.tovima.gr/finance/article/?aid=503621>

Breed, W. (1955). Newspaper opinion leaders and processes of standardization. *Journalism & Mass Communication Quarterly*, 32(3), p.277-328.

Champagne P. (2004), *Η κατασκευή της κοινής γνώμης – Το νέο πολιτικό παιχνίδι*, Αθήνα: Πατάκη

Dun, F.V. (2009). *Argumentation ethics and the philosophy of freedom*, Libertarian papers

Edelman M. (1999), *Η κατασκευή του πολιτικού θεάματος*, Αθήνα: Παπαζήσης, σελ. 169.

Edward S. Herman / Noam Chomsky, *Manufacturing Consent: The Political Economy of the Mass Media* (Pantheon, New York, 1988 (http://www.thirdworldtraveler.com/Herman%20/Manufac_Consent_Prop_Model.html))

Eurogroup Statement on Cyprus, www.eurozone.europa.eu/newsroom/news/2013/03/eg-statement-cyprus-25-3-13-

Eurozone crisis live: Fitch raises Greece out of default – 13/3/2013, <http://www.theguardian.com/business/2012/mar/13/eurozone-crisis-greek-deal-spain-austerity#block-2>

Faulstich, P. (1994). State of the Peoples: A Global Human Rights Report on Societies in Danger. Cultural survival. Marc S. Miller. *American Ethnologist*, 21(4), 906-907.

Grunig, J. E. (2013). *Excellence in public relations and communication management*. Routledge.

Iggers, J. (1998). Good news, bad news: Journalism ethics and the public interest.

Inthorn S., Street J. (2011), “Simon Cowell for prime minister? Young citizen’s attitudes towards celebrity politics”, *Media, Culture & Society*, 33(3), 1

Lewin, K. (2013). *Principles of topological psychology*. Read Books Ltd.

Lippa, A.R.(2003) *Κοινωνική ψυχολογία*, Εκδόσεις Έλλην

- Lisa M., (2008). *The Sage Encyclopedia of Qualitative Research Methods*. Sage: Thousand Oaks, CA, Vol.2, pp.697-698
- Maletzke, G. (1991), *Θεωρίες της μαζικής επικοινωνίας*, Αθήνα: Παπαζήσης
- Matthes, J. (2007, May). Looking back while moving forward. Paper presented at conference *Creating Communication: Content, Control, Critique*, San Francisco, CA.
- McCombs, E. and Kal Weaver Ta μέσα μαζικής ενημέρωσης και η διαμόρφωση της κοινής γνώμης, 1996, σελ. 26
- McCombs, M. (2013). *Setting the agenda: The mass media and public opinion*. John Wiley & Sons.
- Meissner, N. (2015). 50 years on: Galtung and Ruge's news value factors revisited in online audience building for independent films, 20(3) *First Monday*
- Merten, Klaus; Schmidt, Siegfried J .; Weischenberg, Siegfried (1994) *The reality of the media. A Introduction to Communication Studies*. Opladen, West German publisher.
- Meyer T. (2000), *Η Πολιτική ως Θέατρο*, Αθήνα: Καστανιώτης
- Neuman R.(1990) The threshold of public attention, *The Public Opinion Quarterly*, 54(2), pp.156-176
- Reese, S. D., & Ballinger, J. (2001). The roots of sociology of news: Remembering Mr. Gates and social control in the newsroom. *Journalism & Mass Communication Quarterly*, 78(4), p.641-658.
- Scheufele, D. A., and Tewksbury, D. (2007). Framing, agenda setting, and priming: The evolution of three media effects models. *Journal of communication*, 57(1), p.9-20.
- Schulz, W. (1997). «Changes of the mass media and the public sphere», *The Public*, 4(3): 57-70.
- Schulz, W. F. (1992). News structure and people's awareness of political events. *International Communication Gazette*, 30(3), 139-153.
- Scott Al., Street J. (2000), “From media politics to e-protest. The use of popular culture and new media in parties and social movements”, *Information, Communication & Society*, 3(2), 217-218

- Shoemaker, P. J., & Riccio, J. R. (1991). Gatekeeping. John Wiley & Sons, Inc..
- Staab, J. F. (1990). The role of news factors in news selection: A theoretical reconsideration. *European Journal of communication*, 5(4), 423-443.
- Street J. (2007), *Breaking the silence: music' s role in political thought and action*, *Critical Review of International Social and Political Philosophy*, 10(3), 321-322
- Tambini, D. (2008). What is financial journalism for?: ethics and responsibility in a time of crisis and change.
- Thompson, B.J. (1999), *Νεωτερικότητα και μέσα επικοινωνίας*, Αθήνα: Παπαζήσης, σελ. 42-45, 51, 59
- Δεμερτζής, Ν. (2002). *Πολιτική Επικοινωνία - Διακινδύνευση, Δημοσιότητα, Διαδίκτυο*, Αθήνα: Εκδόσεις Παπαζήση
- Δημοσιεύματα εφημερίδων 3 Απριλίου 2013 με δηλώσεις του Προέδρου Αναστασιάδη όπου ζητούσε να ερευνηθεί πρώτα ο ίδιος και των πολιτικών κομμάτων όπου ζητούσαν άμεση δημοσιοποίηση της λίστας.
- Κομίνης, Λ. (1990) *Τα μυστικά της Δημοσιογραφίας*, 2^{ος} τόμος, Αθήνα: Καστανιώτης
- Μαγνησάλης, Κ. (2001) *Οι δημόσιες σχέσεις του δημοσιογράφου*, Αθήνα: Interbooks
- ΜακΚομπς, Μ., Εϊνσιντέλ, Έ. και Ουίβερ Ν. (1996). Τα μέσα μαζικής ενημέρωσης και η διαμόρφωση της κοινής γνώμης. Αθήνα : Καστανιώτης
- ΜακΚουέιλ, Ν. (2002). Η θεωρία της μαζικής επικοινωνίας για τον 21ο αιώνα. Αθήνα : Καστανιώτης
- Μαντώ, Ι.Ξ. (2006) *Δημόσιες σχέσεις*, Αθήνα: Προπομπός
- Ντάβου Μπ. (1999), *Επαναξιολόγηση των Μ.Μ.Ε. για τη Ζωή της Σύγχρονης Οικογένειας*, Το Βήμα των Κοινωνικών Επιστημών, 27.
- Οδηγία 94/19/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 30.5.1994 περί του συστήματος εγγυήσεως των καταθέσεων
- Παπαθανασόπουλος Στ., και Κομνηνού Μ. (2000) *Η κοινή γνώμη στην Ελλάδα 2001*, Αθήνα: Εκδόσεις Λιβάνη
- Παπατριανταφύλλου, Γ. (2001) *Προγράμματα Δημοσίων Σχέσεων*, Αθήνα: Εκδόσεις

Σταμούλης

Σαμαράς Αθ.Ν. (2014) Ερμηνευτικά Πλαίσια και Σχήματα στην Ρητορική Σημειώσεις Μαθήματος Ρητορική Επικοινωνία και Πειθώ, Τμήμα Δ.Ε.Σ., Πανεπιστήμιο Πειραιώς.

Σαμαράς, Αθ. Ν. (2008) *Τηλεοπτική Πολιτική Διαφήμιση στην Ελλάδα 1993-2007*, Αθήνα: Καστανιώτης

Σαμαράς, Αθ. Ν. (2009), «Μέσα μαζικής επικοινωνίας και η εικόνα των κρατών: Η περίπτωση των ΗΠΑ μετά την 11/9 εποχή», στο: Χ. Γιαλλουρίδης (επιμ.), *Ο Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών από την Αμφικτιονία έως τον 21ο Αιώνα*, Αθήνα, Ευρωπαϊκό Πολιτιστικό Κέντρο Δελφών – Λιβάνης, σελ. 455-480

Σαμαράς, Αθ. Ν. (2011), «Φιλανδοποίηση: Ένα Ερμηνευτικό Σχήμα για τα Ελληνοτουρκικά;», *Περιοδικό Άμυνα και Διπλωματία*, Τεύχος 124

Σαμαράς, Αθ. (2014), *Εικόνες κρατών, Στρατηγική Επικοινωνία, Ήπια Ισχύς και Μέσα Ενημέρωσης*, Αθήνα: Καστανιώτης

Σαμαράς, Αθ. Ν. & Ιορδανίδου, Σ. (2014), Οικονομική Κρίση και Διεθνής Εικόνα της Γερμανίας – Μια συγκριτική Διαπολιτιστική Ανάλυση Περιεχομένου, Στο: Σαμαράς Α. Ν. (2014) *Εικόνες Κρατών, Στρατηγική Επικοινωνία, Ήπια Ισχύς και Μέσα Ενημέρωσης*, Αθήνα: Καστανιώτης, σελ. 225-247

Σαμαράς Αθ. Ν. (2015), *Θεωρίες Κράτους - Μέσων Ενημέρωσης σε Ένα Ζήτημα Εξωτερικής Πολιτικής, Περιπτωσιολογική Μελέτη: Η Αναγνώριση των Σκοπίων ως Μακεδονία*, Διαλέξεις 9η και 10η: Θεωρίες Κράτους - Μέσων Ενημέρωσης στο Ενδοκρατικό Επίπεδο και στην Διεθνή Επικοινωνία, Πειραιάς, Πανεπιστήμιο Πειραιώς

Σάντσον, Μ. (2009), Η Κοινωνιολογία της Παραγωγής Ειδήσεων, Στο: Curran J. & Gurevitch M. (2009), *ΜΜΕ και Κοινωνία*, Μετάφραση Δ. Κίκιζας, Αθήνα: Πατάκης

Σεραφετινίδου, Μ. (2005), *Κοινωνιολογία των Μέσων Μαζική Επικοινωνίας, Ο Ρόλος των Μέσων στην Αναπαραγωγή του Σύγχρονου Καπιταλισμού*, Αθήνα: Gutenberg

Σεραφετινίδου, Μ. (2005), *Κοινωνιολογία των Μέσων Μαζική Επικοινωνίας, Ο Ρόλος των Μέσων στην Αναπαραγωγή του Σύγχρονου Καπιταλισμού*, Αθήνα: Gutenberg

Τα περί Διάσωσης με ίδια Μέσα της Τράπεζας Κύπρου Δημόσιας Εταιρείας Λτδ, Διάταγμα 2013, Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας, Παράρτημα 3^ο, Μέρος Ι,Κ.Δ.Π. 103/2013

Τάκας, Ε. (2015). Απόδοση αιτιότητας, στρατηγική πλαισίωση, επεισοδιακή και θεματική πλαισίωση στον Κοινοβουλευτικό Λόγο σχετικά με το Μνημόνιο ΙΙ.

- Φισκ, Τζ. (2011), *Η Ανατομία του Τηλεοπτικού Λόγου*, Αθήνα: Παπαζήσης
- Χαντζή, Α. (2008), Κοινωνικά Στερεότυπα και Διομαδικές Σχέσεις, σελ.223-258, Στο: Παπαστάμου, Σ. (επιμ.) *Εισαγωγή στη Κοινωνική Ψυχολογία*, Τόμος Β., Αθήνα: Εκδόσεις Πεδίο
- Χατζηδημητρίου, Κ. (1987), *Ιστορία της Κύπρου*, Λευκωσία: Συνεργατικό Τυπογραφείο,
- Χρυσάνθου, Χρ. (2005), *Μαθήματα Δημοσιογραφίας, Τα Κριτήρια για την Αξιολόγηση, την Ιεράρχηση και την Επιλογή των Ειδήσεων*, Αθήνα: Έλλην
- Χαντζή, Α. (2008), Κοινωνικά Στερεότυπα και Διομαδικές Σχέσεις, σελ.223-258, Στο: Παπαστάμου, Σ. (επιμ.) *Εισαγωγή στη Κοινωνική Ψυχολογία*, Τόμος Β., Αθήνα: Εκδόσεις Πεδίο
- Χατζηδημητρίου, Κ. (1987), *Ιστορία της Κύπρου*, Λευκωσία: Συνεργατικό Τυπογραφείο,
- Χρυσάνθου, Χρ. (2005), *Μαθήματα Δημοσιογραφίας, Τα Κριτήρια για την Αξιολόγηση, την Ιεράρχηση και την Επιλογή των Ειδήσεων*, Αθήνα: Έλλην
- Φιλελεύθερος.(2014) «Κόκκινο» της Επ.Θεσμών στη δημοσιοποίηση ονομάτων», εφημερίδα 30/4/2014.[Online] Ανάκτηση από: <http://www.philenews.com/el-gr/eidiseis-politiki/39/196987/kokkino-tis-epthesmon-sti-dimosiopoisi-onomaton>

Παραρτήματα

Παράρτημα 1- Κλείδα Παρατηρήσεων Στρατηγικής Πλαισίωσης

A/A	Γλ. Πράξη	Ημερ.	Εφημερίδα	Δημοσιογράφος	Κόμμα	Ομιλητής	Νομιμοποιητικό Πλαίσιο	Αυτούσια δήλωση	Έκφραση Στρατηγικής Πλ.	Αιτιολόγηση	Άμεσα/ Έμμεσα
1	1	26/4/14	Αλήθεια	Δημητρίου Δ.	ΕΥΡΩΚΟ	ΣΥΛΛΟΥΡΗΣ	Αντιπολιτική μέσω του πολιτικού λόγου, από εκπρόσωπο μικρού κόμματος	Δεν θέλω να σχολιάσω καμία εισήγηση κανενός δημόσια. Ο προβληματισμός μου είναι σε πολλά επίπεδα, σε πολλές κατευθύνσεις, είναι τεράστιο το ζήτημα το οποίο ήρθε σαν επιδόρπιο στη δουλειά που κάναμε στην Επιτροπή Θεσμών και αυτό το πράγμα μπορεί να αναδείξει τεράστια ζητήματα	Μικροκομματικό συμφέρον/ διαπλεκόμενα συμφέροντα	Δεν σχολιάζει αλλά προβληματίζεται και κάνει λόγο για τεράστια ζητήματα, ώστε να κεντρίσει το ενδιαφέρον των ΜΜΕ	Άμεσα
2	2	6/5/14	Αλήθεια	Δημητρίου Δ.	ΕΥΡΩΚΟ	Δημητρίου Δ.	Κυνισμός και αντιπολιτική παραγόμενη από τον Δημοσιογράφο /ΜΜΕ	Η δημοσίευση έγινε παρά την απόφαση της επιτροπής να μη δώσει στοιχεία μέχρι τον Ιούλιο	Διαπλεκόμενα συμφέροντα	Προσπάθεια του δημοσιογράφου να παρουσιάσει την πράξη του κ. Συλούρη, ως πράξη προς κομματικό του όφελος	Έμμεσα
3	3	8/5/14	Αλήθεια	Δημητρίου Δ.	ΕΥΡΩΚΟ	Δημητρίου Δ.	Αντιπολιτική στο δημοσιογραφικό	Ο κ. Συλούρης ζήτησε από το Γ.	Διαπλεκόμενα Συμφέροντα	Προσπάθεια του Μέσου να	Έμμεσα

							λόγο	Εισαγγελέα να συζητήσουν κεκλεισμένων των θυρών κάποια ζητήματα		παρουσιάζει τον κ. Συλούρη ως άτομο που πράττει για κομματικό του όφελος	
4	4	8/5/14	Αλήθεια	Τάκης Αγαθοκλέους	ΑΚΕΛ/ΔΗ ΚΟ/ ΕΔΕΚ/ ΕΥΡΩΚΟ	Τάκης Αγαθοκλέους	κυνισμός/αντιπολιτικ ή από το δημοσιογραφικό λόγο	Αφήνει εκτεθειμένους κόμματα και βουλευτές, κυρίως της αντιπολίτευσης που εδώ και μήνες μιλούσαν για σημεία και τέρατα στο θέμα αυτό. Από τις αντιδράσεις προσώπων και εταιρειών προκύπτει ότι η λίστα προκάλεσε λανθασμένες εντυπώσεις	Διαπλεκόμενα Συμφέροντα	Λειτουργεί καθαρά ως φερέφωνο του κόμματος που εκπροσωπεί	Άμεσα
5	5	1/4/13	Αλήθεια	Πάμπος Μητιδής	Κυβέρνηση	Πρόεδρος Αναστασιάδης	Προσπάθεια αποπροσανατολισμο ύ - Αντιπολιτική	Εάν το ΑΚΕΛ και το εκφραστικό του όργανο επιθυμούν την πλήρη διερεύνηση τυχόν ευθυνών μου, θα πρέπει να θεωρούν δεδομένη τη δική μου συμβολή στο διορισμό ποινικών ανακριτών από το Γ. Εισαγγελέα	Δομική / Διαπλεκόμενα συμφέροντα	Ως Πρόεδρος της Δημοκρατίας προστατεύεται από το Σύνταγμα/ Εταιρεία συγγενών του ΠτΔ και Εταιρείες – πελάτες του δικηγορικού του γραφείου περιλαμβάνονται στη λίστα	Άμεση
6	6	2/4/13	Αλήθεια	Τάκης Αγαθοκλέους	Κόμματα Αντιπολίτευσης	Τάκης Αγαθοκλέους	Κυνισμός / αντιπολιτική στο δημοσιογραφικό λόγο	Όμως φαίνεται πως κάποιοι παίζουν με τον πόνο του. Διαρρέουν σε ελληνικά ΜΜΕ καταλόγους με ονόματα τα οποία προκαλούν σύγχυση	Προσπάθεια χειραγώγησης	Επιχειρείται η δημιουργία της άποψης ότι δεν υπάρχει λίστα, αποδίδοντας τις διαρροές ονομάτων σε σκοπιμότητες.	Άμεσα

								και αποπροσανατολισμό από την πραγματικότητα			
7	7	6/5/14	Αλήθεια	Δημητρίου Δ	Οικολόγοι	Περδίκης	Αντιπολιτική/ κυνισμός	Δεν θα παίξω το παιγνίδι ούτε των ληστών ούτε των λιστών – Όταν έγραφα το θέμα της Λίστας Λαγκάρντ πριν δύο χρόνια, οι αρμόδιοι που ανέφεραν ότι δεν υπήρχαν καταθέσεις Κυπρίων στην Ελβετία, έλεγαν ψέματα.	Μικροκομματικ ό συμφέρον	Η μια δήλωση του αντικρούει την άλλη – Από τη μια δεν ασχολείται με λίστες, από την άλλη, είχε εγγράψει θέμα στη βουλή	Άμεσα
8	8	29/4/14	Αληθεια	Δημητρίου Δ.	Οικολόγοι	Περδίκης	Αντιπολιτική	Γιατί οι ηγεσίες ΔΗΣΥ – ΑΚΕΛ αποφάσισαν να κρατήσουν στο απόρρητο αυτές τις πληροφορίες, οι οποίες εν πολλοίς έχουν ήδη δημοσιευτεί, είναι θέμα για το οποίο πρέπει να ερωτηθούν οι ίδιες οι ηγεσίες και να δώσουν πειστική απάντηση	Μικροκομματικ ό συμφέρον	Ο κ. Περδίκης παρευρισκόταν στην Βουλή όταν τα κόμματα αποφάσιζαν να μη δημοσιοποιήσουν τη λίστα, άρα γνωρίζει τους λόγους	Άμεσα
9	9	30/4/14	Αλήθεια	Τάκης Αγαθοκλέους	Δημοσιογρ άφος	Τάκης Αγαθοκλέους	Ερμηνευτική δημοσιογραφία/ Αντιπολιτική	Μεγάλη μέρα σήμερα στη Βουλή. Η κοινοβουλευτική Επιτροπή Θεσμών σε συνεδρία της θα αποφασίσει πως θα χειριστεί το θέμα της εκροής- Σύμφωνα με πληροφορίες μας ο ΔΗΣΥ θα καταθέσει την εξής εισήγηση...	Μικροκομματικ ό συμφέρον	Στο 6/6 δημοσίευμα ο συντάκτης αμφισβητεί τη λίστα – Τώρα την αποδέχεται αλλά παρουσιάζει μόνο τη θέση του ΔΗΣΥ	Έμμεσα

10	10	9/5/14	Αλήθεια	Τάκης Αγαθοκλέους	Δημοσιογράφος	Τάκης Αγαθοκλέους	Αντιπολιτική από τον Δημοσιογράφο	Οι βουλευτές ενοχλημένοι από τις αντιδράσεις που προκλήθηκαν για δημοσιοποίηση προσχεδίου της έκθεσης με απόκρυψη ονομάτων (χχχ) τάχθηκαν υπέρ της διαφάνειας, επισήμαναν όμως πως πρέπει να είναι προσεκτικοί ώστε να μη διευκολυνθούν ένοχοι/	Προσπάθεια χειραγώγησης	Οι κακοί πολιτικοί που τάχα ενοχλήθηκαν από τις αντιδράσεις του κόσμου όταν δημοσιοποιήθηκε η λίστα	Άμεσα
11	11	7/7/14	Αλήθεια	Τάκης Αγαθοκλέους	Δημοσιογράφος	Τάκης Αγαθοκλέους	Κυνισμός / αντιπολιτική από το Μέσο	Η δημοσίευση έγινε παρά την απόφαση της Βουλής να μη δώσει στοιχεία μέχρι τον Ιούλιο,	Διαπλεκόμενα συμφέροντα/ μικροκομματικό συμφέρον	Ο ΔΗΣΥ του οποίου είναι εκφραστικό όργανο η Αλήθεια είναι εναντίον των μικρών κομμάτων	Έμμεσα
12	12	8/4/14	Αλήθεια	Τάκης Αγαθοκλέους	ΕΥΡΩΚΟ	Τάκης Αγαθοκλέους/ Δ. Συλλούρης	Κυνισμός/ Αντιπολιτική από το Δημοσιογράφο αλλά και από τον πολιτικό	Με έξυπνο τρόπο ο Πρόεδρος της Ε.Θ και ΕΥΡΩΚΟ Δ. Συλλούρης, κάρφωσε τον πρώην βουλευτή του και νυν βουλευτή της Συμμαχίας Πολιτών Νίκου Κουτσού για προνομακική μεταχείριση που έτυχε αναφορικά με δάνειο που σύναψε από την Ε. Τράπεζα	Μικροκομματικό ό συμφέρον	Ο Νίκος Κουτσού ήταν στέλεχος του ΔΗΣΥ, στη συνέχεια αποτέλεσε στέλεχος του ΕΥΡΩΚΟ και στη συνέχεια, εντάχθηκε στη Συμμαχία Πολιτών	Άμεσα
13	13	28/4/14	Αλήθεια	Πάμπος Μιτίδης	Κυβέρνηση	Νίκος Αναστασιάδης	Κυνισμός	Είναι με θλίψη που υποχρεώνομαι για ακόμη μια φορά να σχολιάσω παντελώς αβάσιμο δημοσίευμα της εφημερίδας «Χαραυγής»/	Διαπλεκόμενα συμφέροντα/ μικροκομματικό συμφέρον	Κατηγορεί ουσιαστικά το Μέσο για αβάσιμα δημοσιεύματα και κομματικό συμφέρον	Άμεσα

14	14	1/4/13	Φιλελεύθερος	Ελένη Νικολάου	Δημοσιογράφος	Ελένη Νικολάου	Αντιπολιτική από Δημοσιογράφο	Πέραν από το τεράστιο ηθικό ζήτημα που εγείρεται, η κυβέρνηση Νίκου Αναστασιάδη είναι βαριά εκτεθειμένη, αφού σε ορισμένες περιπτώσεις, αυτοί που έβγαλαν τεράστια κεφάλαια εκτός Κύπρου είναι συγγενείς του Προέδρου/	Διαπλεκόμενα συμφέροντα	Αυστηρή κριτική προς τη Κυβέρνηση	Άμεσα
15	15	6/5/14	Φιλελεύθερος	Συντακτική ομάδα	Δημοσιογράφοι	Συντακτική ομάδα	Αντιπολιτική από το Μέσο	Διευκρινίζουμε ότι προσπαθούμε να εξασφαλίσουμε διευκρινιστικά στοιχεία για την επεξεργασία των στοιχείων	Προσπάθεια χειραγώγησης / διαπλεκόμενα συμφέροντα	Η εφημερίδα δημοσιοποιεί τη λίστα-αποποιείται την ευθύνη για τυχόν λάθος, ρίχνοντας την στον Συλλούρη-πολιτικό	Έμμεσα
16	16	26/2/14	Φιλελεύθερος	Ελένη Νικολάου	Ολλανδός Ευρωβουλευτής	Αγιούκε Ζιτζλιστα	Αντιπολιτική από δημοσιογράφο	Ζητεί να μάθει γιατί σταμάτησαν οι έρευνες της επιτροπής που διερευνούσε τις εκροές χρημάτων στη Κύπρο	Προσπάθεια χειραγώγησης	Παρουσιάζεται μόνο η δήλωση χωρίς να έχει ζητηθεί απάντηση από τους αρμοδίους όπως θα έπρεπε για να ολοκληρωθεί η είδηση	Έμμεσα
17	17	9/4/13	Φιλελεύθερος	Ελένη Νικολάου		Ελένη Νικολάου	Αντιπολιτική από το δημοσιογράφο	Είναι άξιο απορίας γιατί ένα χρόνο μετά δεν έχει διερευνηθεί ο μικρός αριθμός των συναλλαγών και δεν έχει ξεκαθαρίσει αν στοιχειοθετείτε δίωξη οποιοδήποτε/ στο παρασκήνιο βουλευτές εκφράζουν	Δομική/εθελοδουλία	Εσκεμμένα δεν γίνεται η διερεύνηση αλλά οι βουλευτές παρασκηνιακά εκφράζουν τις αμφιβολίες τους	Άμεσα

								έντονος αμφιβολίες αν τα στοιχεία είναι πραγματικά			
18	18	8/5/14	φιλελεύθερος	Στάλω Παπαναστασίου	ΕΥΡΩΚΟ	Δ. Συλλούρης	Αντιπολιτική από πολιτικό	Ο κ. Συλλούρης εξέφρασε την απογοήτευση και τον εκνευρισμό της Επιτροπής επειδή τα στοιχεία που δόθηκαν αφορούσαν μόνο 15 μέρες πριν το Eurogroup και όχι ένα χρόνο όπως είχε ζητήσει η Βουλή	Δομική	Έλλειψη εμπιστοσύνης στην Κεντρική τράπεζα ότι απέκρυψε στοιχεία	Άμεσα
19	19	17/5/14	Φιλελεύθερος	Ελένη Νικολάου	Δημοσιογράφος	Ελένη Νικολάου	Ερμηνευτική δημοσιογραφία	Καταρρέει η «λίστα εκροών» λόγω ατεκμηρίωτων στοιχείων/δηλώνουν τη δυσαρέσκεια τους, κακίζοντας τους χειρισμούς της βουλής, ενώ ορισμένες προειδοποιούν για πιθανή λήψη νομικών μέτρων	Εθελοδοουλία/ Προσπάθεια χειραγώγησης	Μπροστά στο φόβο νομικών μέτρων εναντίον των ΜΜΕ από αυτούς που αναγράφονται στη λίστα, η δημοσιογράφος κάνει λόγο για κατάρρευση και αποδίδει το λάθος στη βουλή για τη δημοσιοποίηση	Έμμεσα
20	20	7/5/14	Φιλελεύθερος	Ελένη Νικολάου	Δημοσιογράφος	Ελένη Νικολάου	Κυνισμός	Τα στοιχεία δόθηκαν χωρίς καμία επεξήγηση, είτε από πλευράς Βουλής, είτε από πλευράς της Κ. Τράπεζας, η οποία δεσμεύεται από το τραπεζικό απόρρητο, με αποτέλεσμα αντί τα πράγματα να ξεκαθαρίζουν, να γίνονται περισσότερο θολά	Διαπλεκόμενα συμφέροντα	Κατηγορεί πολιτικούς και θεσμούς ότι χρησιμοποίησαν τη λίστα με βάση τα δικά τους συμφέροντα	Άμεσα

21	21	1/4/13	Φιλελεύθερος	Συντακτική ομάδα	Δημοσιογράφος	Συντακτική ομάδα	Αντιπολιτική από το Μέσο	Πολλά διεθυντικά στελέχη των εταιριών αυτών τηλεφωνούν στα γραφεία του «Φ» και διαμαρτύρονται για την περιήληψη τους στη λίστα..	Διαπλεκόμενα συμφέροντα/ προσπάθεια χειραγώγησης	Τα διεθυντικά στελέχη επικοινωνούν με το Μέσο για να εξηγήσουν και όχι στους πολιτικούς – δείχνει τη δύναμη του μέσου γιατί ποιος ο λόγος να επικοινωνήσουν προσωπικά, όταν εκδόθηκαν ανακοινώσεις;	Άμεσα
22	22	6/5/14	Φιλελεύθερος	Ελένη Νικολάου	Κυβέρνηση /ΑΚΕΛ/ΔΗΣΥ	Αναστασιάδης/ Σταύρος Ευαγόρου(ΑΚΕΛ)/	Αντιπολιτική από πολιτικό/ Κυνισμός	Αναστασιάδης: Η προσπάθεια διασφυρμού εταιριών ή προσώπων συνδεδεμένων με την οικογένεια μου αποτελούν προσπάθεια αποπροσανατολισμού του λαού/ Ευαγόρου: να διερευνήσουν σε βάθος τις καταγγελίες αυτές/ ο ΔΗΣΥ απαιτεί όπως δοθούν στη δημοσιότητα όλα τα ονόματα της λίστας	Μικροκομματικές σκοπιμότητες	Ο ΠτΔ προσπάθησε να αποποιηθεί των ευθυνών του κάνοντας λόγο για πολιτικές σκοπιμότητες/ Τα δύο μεγάλα κόμματα ζήτησαν διερεύνηση και δημοσιοποίηση, (1/4/2013) τακτική που άλλαξαν άρδην στην πορεία και ειδικά το 5/2014	Άμεσα
23	23	26/4/14	Φιλελεύθερος	Συντακτική ομάδα	Δημοσιογράφος	Συντακτική ομάδα	Αντιπολιτική από το μέσο	Δεν δόσαμε εμείς στη δημοσιότητα τον κατάλογο λέει η Κεντρική	Προσπάθεια χειραγώγησης	Παρουσιάζεται μόνο η δήλωση της Κεντρικής Τράπεζας ότι δεν ήταν αυτή που διέρρευσε τη λίστα – απουσιάζει η θέση πολιτικών	Έμμεσα

24	24	25/4/14	Φιλελεύθερος	Συντακτική ομάδα	ΔΗΣΥ,ΑΚ ΕΛ,ΕΔΕΚ, Συμμαχία Πολιτών	Αβέρωφ Νεοφύτου/ Αντρος Κυπριανού/Φειδίας Σαρίκας/ Αλέξανδρος Μιχαηλίδης	Κυνισμός/ αντιπολιτική από τα κόμματα	Νεοφύτου:αν δοθούν και τα 11.000 ονόματα θεωρούμε ότι θα προξενήσουμε ζημιά στην αξιοπιστία της χώρας μας/ Κυπριανού: Θα πρέπει να ήμαστε προσεκτικοί να μην διαπομπεύσουμε αθώους ανθρώπους/ Σαρίκας: Υπέρ της πλήρους διαφάνειας ώστε να γνωρίζουν οι πολίτες/ η διαφάνεια και η δικαιοσύνη είναι μονόδρομος	Διαπλεκόμενα συμφέροντα/ μικροκομματικά	Ο ΔΗΣΥ θέτει θέμα αξιοπιστίας της χώρας, την ώρα που είχε γίνει κόυρεμα καταθέσεων! Το ΑΚΕΛ αναλογίστηκε τους αθώους, όταν το εκφραστικό του όργανο, η εφημερίδα Χαραυγή είχε δημοσιοποιήσει πρώτη τη λίστα/ Η ΕΔΕΚ και Η Συμμαχία Πολιτών εκφράζονται διά του ασφαλούς καθώς η δύναμη τους στη βουλή είναι περιορισμένη	Έμμεσα
25	25	30/4/14	Φιλελεύθερος	Στάλω Παπαναστασίου	ΕΥΡΩΚΟ	Συλλούρης	Αντιπολιτική από κόμμα	Ο κ. Συλλούρης ήγειρε επίσης θέμα για τον πρώην Διοικητική της Κεντρικής Τράπεζας, Πανίκο Δημητριάδη, ο οποίος είχε υποστήριξε ότι δεν υπάρχουν στοιχεία για εκροές χρημάτων	Μικροκομματικές σκοπιμότητες	Ο κ. Δημητριάδης είχε διοριστεί από τη Κυβέρνηση Χριστόφια, άρα γίνεται προσπάθεια πλήγματος και του ΑΚΕΛ	Έμμεσα
26	26	28/4/14	Φιλελεύθερος	Ελένη Νικολάου	ΔΗΣΥ/ΑΚ ΕΛ/ΔΗΚΟ/ ΕΔΕΚ/Οικολόγοι/	Ελένη Νικολάου/ Ανδρέας Κυπριανού/Αρτιστος Δαμιανού/ Φύτος Κωνσταντίνου/	Κυνισμός και αντιπολιτική τόσο από το δημοσιογράφο/ μέσο όσο και από τα κόμματα/	Νικολάου: Τελικά έκαναν πίσω/ Ανδρέας Κυπριανού(ΔΗΣΥ) όσοι προέβησαν σε πράξεις στη κλειστή περίοδο που δεν	Διαπλεκόμενα συμφέροντα/ μικροκομματικές σκοπιμότητες/ Εθελοδοουλία	Από την πλευρά της δημοσιογράφου – οι κακοί πολιτικοί που έκαναν πίσω/ Από τα μεγάλα κόμματα και	Άμεσα

						Φειδίας Σαρίκας/ Γιώργος Περδίκη/		αφορούσαν το δημόσιο συμφέρον θα πρέπει να δοθούν στη δημοσιότητα/ Α. Δαμιανού (ΑΚΕΛ) θα γίνει η ανάλογη τεκμηριωμένη εργασία και αυτά τα ονόματα θα δοθούν στη δημοσιότητα ... με χρονοδιάγραμμα τον Ιούνιο/ Φ. Κωνσταντίνου(ΔΗΚΟ) σήμερα η Επιτροπή ανείρεσε στην ουσία την πρώτη της απόφαση για δημοσιοποίηση των εκροών/ Σαρίκας (ΕΔΕΚ) διερωτώμαι τι έχει αλλάξει για να αλλάξουν τα κόμματα / Περδίκης (Οικολόγοι) Θεσμικό πραξικόπημα από ΔΗΣΥ και ΑΚΕΛ		ουσιαστικά τα νυν και τέως κυβερνώντα κόμματα τα οποία άλλαξαν άρδην θέση στο θέμα/ Τα δε μικρά κόμματα τα οποία ωστόσο εκφράζονται εκ του ασφαλούς αφού δεν «φέρουν ευθύνη» για το τι ψηφίζουν τα μεγάλα τα κόμματα – έστω και αν γνωρίζουν εκ των ποτέρων	
27	27	28/4/14	Φιλελεύθερος	Συντακτική ομάδα	Δημοσιογράφοι	Συντακτική ομάδα	Αντιπολιτική από το μέσο	Διασταύρωσαν ξίφη. Ανεβαίνει το πολιτικό θερμόμετρο λόγω οικονομίας	Προσπάθεια χειραγώγησης	Οι κακοί πολιτικοί που τώρα τσακώνονται λόγω οικονομίας	Έμμεσα
28	28	28/4/14	Φιλελεύθερος	Συντακτική ομάδα	Δημοσιογράφοι	Συντακτική ομάδα	Προσπάθεια ενημέρωσης του κοινού	Σε δηλώσεις του ο πρόεδρος του ΔΗΚΟ, Νικόλας Παπαδόπουλος, ανέφερε πως «δεν σημαίνει κατ' ανάγκη ότι μια εταιρεία ή ένα	Διευκρινιστικό άρθρο προσπάθεια ενημέρωσης κοινού για τη μεταφορά των χρημάτων στο	Προσπάθεια αποφυγής στιγματισμού εταιρειών που έβγαλαν χρήματα στο εξωτερικό.	Άμεσα

								<p>πρόσωπο που έχει αποσύρει χρήματα την περίοδο του κουρέματος έχει διαπράξει κάτι μεμπτό». Εκείνο που πρέπει να εξεταστεί, σημείωσε, είναι εάν ο οποιοσδήποτε είχε προνομιακή ενημέρωση. Το ίδιο ισχύει και για τα 11.000 ονόματα που καταγράφονται στην έκθεση της κοινοβουλευτικής Επιτροπής Θεσμών, συμπλήρωσε ο κ. Παπαδόπουλος.</p>	εξωτερικό		
29	29	15/5/13	Πολίτης	Γιάννης Σεϊτανίδης		Μιχάλης Σαρρής Τέως Υπουργός οικονομικών	Αντιπολιτική από το δημοσιογράφο	<p>Προσπαθούσαμε να ριζούμε το φταιξιμο ο ένας στον άλλον</p>	Προσπάθεια χειραγώγησης	<p>Οι κακοί πολιτικοί οι οποίοι αντί να λύσουν τα προβλήματα, τσακώνονταν μεταξύ τους</p>	Άμεσα
30	30	08/5/13	Πολίτης	Συντακτική ομάδα		Συντακτική ομάδα	Αντιπολιτική από το μέσο	<p>Και πάλι γκάφα.. Για διάφορους λόγους ήμουν κάθετα εναντίον στη δημοσιοποίηση καταλόγων. Κατάλογοι στο ΧΑΚ. Κατάλογοι για αυτούς που οφείλουν φόρους. Με τους μεγαλύτερους δανειζόμενους στη τράπεζα. Με το ποιοι έβγαλαν λεφτά εκτός Κύπρου..</p>	Προσπάθεια χειραγώγησης	<p>Εναντίον της δημοσιοποίησης καταλόγων/ οι κακοί πολιτικοί που κάνουν γκάφες</p>	Άμεσα

31	31	30/5/13	Πολίτης	Γιάννης Νεάρχου	ΑΚΕΛ	Γιάννης Νεάρχου / Αντρος Κυπριανού	Αντιπολιτική από τον δημοσιογράφο και τον πολιτικό	Νεάρχου: Νέα παρέμβαση Αντρος προς την Επιτροπή Θεσμών/ Κυπριανού: να μη διαπομπεύουμε άτομα και μετά να τους ζητήσουμε να μας αποδείξουν ότι δεν είναι ελέφαντες	Δομική/ διαπλεκόμενα συμφέροντα	Παρέμβαση στο έργο της Επιτροπής / Δηλαδή η λίστα πρέπει να περιλαμβάνει μόνο τα ονόματα των πολιτικών αντιπάλων του κ. Κυπριανού	Έμμεσα
32	32	4/12/13	Πολίτης	Γιάννης Νεάρχου	ΔΗΣΥ, ΑΚΕΛ, ΔΗΚΟ	Ανδρέας Θεμιστοκλέους/ Άριστος Δαμιανού/Φύτος Κωνσταντίνου	Αντιπολιτική	Α. Θεμιστοκλέους (ΔΗΣΥ) & Φύτος Κωνσταντίνου (ΔΗΚΟ)όπως ζητηθεί ενημέρωση από τον Έφορο Εταιρειών για τα άτομα που διέυθυναν ή ήταν μέτοχοι σε νομικά πρόσωπα που εξήγαγαν κεφάλαια κατά τον διερεύνηση χρόνο/ Δαμιανού (ΑΚΕΛ) ζητά περαιτέρω διερεύνηση της υπόθεσης των 7 δανείων	Διαπλεκόμενα συμφέροντα	Οι βουλευτές και μέλη της επιτροπής Θεσμών ζητούσαν επιπρόσθετα στοιχεία στις 13/4/2014, δύο μέρες πριν αποφασίσουν ότι δεν θα δημοσιοποιήσουν τη λίστα – γεγονός που αναφέρεται στο δημοσίευμα.	Έμμεσα
33	33	8/4/14	Πολίτης	Μιχάλης Θεοδώρου	ΕΥΡΩΚΟ/ ΑΚΕΛ	Συλλούρης/ Γιώργος Λουκαΐδης	Κυνισμός από πολιτικό	Συλλούρης: δεν μπορεί να στηθούν λαϊκά δικαστήρια ή να τιμωρηθούν κάποιιοι για χάριν του λαϊκού αισθήματος/ Λουκαΐδης: συνειδητά ή ασυνείδητα όσοι τάχα τάσσονταν υπέρ της διαφάνειας με τη δημοσιοποίηση χωρίς καμία επεξεργασία των 30.000	Προσπάθεια χειραγώγησης/ μικροκομματικά συμφέροντα	Από τη στιγμή που ο κ. Συλλούρης δημοσιοποίησε τη λίστα, πως θέλει να αποφύγει τα λαϊκά δικαστήρια; Το ΑΚΕΛ πρώτο τασσόταν το 2013 μετά το δημοσίευμα της Χαραυγής για δημοσιοποίηση της λίστας	Έμμεσα

								συναλλαγών, αφήνοντας με ανήθικο τρόπο σκιές στο ΑΚΕΛ			
34	34	7/5/14	Πολίτης	Κώστας Κωνσταντίνου	ΕΥΡΩΚΟ	Συλλούρης	Δημιουργία εντυπώσεων/ προσπάθεια καθοδήγησης της κοινής γνώμης	Αυτός ο κατάλογος ήταν για να κλείσει τα στόματα όσων έλεγαν ότι κρύβουμε ονόματα. Και τα ονόματα που είναι εκεί εγώ θεωρώ ότι εκ πρώτης όψεως δεν έχει οτιδήποτε το μεμπτό. Είναι με άδεια που έβγαλαν τα λεφτά τους και υπάρχουν και πάρα πολλά λάθη	Μικροκομματικ ό συμφέρον	Ποιος ο λόγος για δημοσιοποίηση μιας λίστας η οποία δεν έχει τίποτα το μεμπτόν και στην οποία υπάρχουν πολλά λάθη – ποιών τα στόματα θέλει να κλείσει;	Έμμεση
35	35	9/4/13	Πολίτης	Κωνσταντίνος Ζαχαρίου	Επιτροπή Θεσμών της Βουλής	Συλλούρης	Προσπάθεια χειραγώγησης των ΜΜΕ και της κοινής γνώμης	Έχουμε αποφασίσει τον προβληματισμό μας να τον μεταφέρουμε αύριο στη σύσκεψη των αρχηγών των κομμάτων αλλά και να καλέσουμε τον Διοικητή στην επόμενη συνεδρία της Ε.Θ , την Πέμπτη στις 12, για να μας δώσει εξηγήσεις γιατί αρνήθηκαν να μας δώσουν όλα τα στοιχεία	Προσπάθεια χειραγώγησης	Δεν φαίνε αυτοί, αλλά η Κεντρική Τράπεζα, άρα ο εχθρός είναι ο Διοικητής – δίνουν μάλιστα και πληροφορίες για το πότε θα είναι η συνεδρία όπου θα παρουσιαστούν, ώστε να γνωρίζουν οι δημοσιογράφοι, αλλά και πολίτες που ενδεχομένως θέλουν να διαμαρτυρηθούν	Έμμεσα
36	36	20/5/13	Πολίτης	Συντακτική ομάδα	ΕΥΡΩΚΟ	Συλλούρης	Προσπάθεια κατασκευής ειδήσεων	Άτομα τα οποία έχουν επιχειρήσει να δώσουν πληροφορίες για τα κακώς έχοντα στις τράπεζες, έχουν δεχθεί απειλές κατά	Προσπάθεια χειραγώγησης	Η «καταγγελία» γίνεται καθαρά για λόγους αυτοπροβολής ή για να δημιουργήσει	Άμεσα

								της ζωής τους ή νομικές απειλές		ειδήσεις/ εντυπώσεις – αφού η δημοσιοποίηση μάλλον ενισχύει το κίνδυνο για αυτούς τους ανθρώπους που κανονικά θα έπρεπε να αποταθούν στην αστυνομία και όχι στους βουλευτές	
37	37	1/2/14	Πολίτης	Συντακτική ομάδα	Συμμαχία Πολιτών/ ΕΥΡΩΚΟ	Γιώργος Λιλλήκας/ Πανίκος Καψός	Κυνισμός/ αρνητισμός/ προσπάθεια κατασκευής ειδήσεων και από το Μέσο και από τον Πολιτικό	Λιλλήκας: Η κοινή λογική δείχνει ως πηγή λασπολογίας τον κ. Συλλούρη. Μετά λύτης μου διαπιστώνω ότι η εφημερίδα Πολίτης για δεύτερη φορά επαναλαμβάνει τα αναληθή της δημοσιεύματα/ ΕΥΡΩΚΟ – Καψός: ο κ. Λιλλήκας για πολλοστή φορά προσπαθεί να παρουσιάσει τον εαυτό του ως θύμα πλεκτάνης. Στην αγωνία του να δώσει αληθοφανείς απαντήσεις/	Προσπάθεια χειραγώγησης/ διαπλεκόμενα συμφέροντα	Το μέσο αναφέρει τις κατηγορίες Λιλλήκα εναντίον του για να πείσει το κοινό για την «αντικειμενικότητα του»/ Οι δύο πολιτικοί χρησιμοποιούν σκληρές λέξεις ώστε να δημιουργήσουν εντυπώσεις στη κοινή γνώμη ώστε να εξυπηρετήσουν τα δικά τους συμφέροντα	Έμμεσα
38	38	31/1/14	Πολίτης	Συντακτική Ομάδα	Συμμαχία Πολιτών/ Ευρωκό	Γιώργος Λιλλήκας/ Συλλούρης/ Συντακτική ομάδα	Αντιπολιτική από πολιτικό αλλά και το μέσο /	Συλλούρης: Αν δεν κάνω λάθος, με το βουλευτή του ο κ. Λιλλήκας κάνει εισήγηση στη Βουλή να υπάρχει πλήρης διαφάνεια και να δίνουμε όλα τα	Μικροκομματικές σκοπιμότητες/ προσπάθεια χειραγώγησης	Ο βουλευτής στον οποίο αναφέρεται ο κ. Συλλούρης, είχε αποκτήσει την έδρα ως υποψήφιος με το κόμμα του, στη συνέχεια	Άμεσα

								στοιχεία στους βουλευτές, που αυτό σημαίνει διαρροή των πάντων/ Λιλλήκας: Η διαρροή της παραπληροφόρησης και της διαστρέβλωσης/ Συντακτική ομάδα: επιτίθεται εναντίον των εφημερίδων Πολίτης και Ποντίκι, οι οποίες αναφέρθηκαν στη λίστα η οποία, σημειωτέον, κατατέθηκε στη Βουλή και στην οποία όντως υπάρχει η εν λόγω αναφορά		εισχώρησε στο κόμμα του κ. Λιλλήκα. Από την πλευρά του ο κ. Λιλλήκας επιχειρεί να κτυπήσει την αξιοπιστία της λίστας / Το μέσο αναφέρεται στην επίθεση που δέχθηκε από τον πολιτικό, τονίζοντας όμως ότι τα όσα δημοσιεύτηκαν είχαν αναφερθεί στη Βουλή, άρα το Μέσο ήταν το σωστό και το αντικειμενικό και άδικα δέχθηκε επίθεση από τον πολιτικό	
39	39	6/5/14	Πολίτης	Συντακτική Ομάδα		Συντακτική ομάδα	Προώθηση και διαμόρφωση της Δημοκρατίας από το μέσο/	Και αυτό παρά την απόφαση της Επιτροπής να μην δώσει στοιχεία ως τον Ιούλιο, ώστε να τύχουν της απαραίτητης επεξεργασίας	Προσπάθεια χειραγώγησης	Ο πολιτικός αγνόησε την πολιτική απόφαση για το καλό της δημοκρατίας	Έμμεσα
40	40	5/5/14	Πολίτης	Συντακτική Ομάδα	Οικολόγοι	Γιώργος Περόδης	Αντιπολιτική από τον πολιτικό	Ίσως κάποιοι ήθελαν να στείλουν μηνύματα σε αυτούς που κυβερνούν και αποφασίζουν ότι κατέχουν στοιχεία που ενοχοποιούν φίλους και συνεργάτες τους. Τώρα γιατί οι ηγεσίες	Μικροκομματικές σκοπιμότητες/ διαπλεκόμενα συμφέροντα	Κατηγορεί τα δύο μεγάλα κόμματα για διαπλεκόμενα συμφέροντα αλλά απαιτεί από τους δημοσιογράφους – κοινή γνώμη να ζητήσουν εξηγήσεις	Άμεσα

								ΔΗΣΥ – ΑΚΕΛ αποφάσισαν να κρατήσουν στο απόρρητο αυτές τις πληροφορίες, οι οποίες εν πολλοίς έχουν ήδη δημοσιευτεί είναι ένα θέμα για το οποίο πρέπει να ερωτηθούν οι ίδιες και να δώσουν πειστική απάντηση			
41	41	30/1/14	Πολίτης	Συντακτική Ομάδα	Συμμαχία Πολιτών	Δημήτρης Συλλούρης	Διαρροή πληροφοριών	"βεβαίως δεν ξέρω (ποιος διέρρευσε την πληροφορία), αλλά βεβαίως εγώ ανέδειξα το θέμα της χρηματοδότησης των κομμάτων από συγκεκριμένη εταιρία".	Μικροκομματικές σκοπιμότητες	Αρνητικό σχόλιο υπονοούμενο για χρηματισμό κομμάτων και πολιτικών	Άμεσα
42	42	6/5/14	Πολίτης	Συντακτική Ομάδα	Δημοσιογράφοι	Δημήτρης Συλλούρης	Διανομή πληροφοριών	Λίστα με τις εκροές χρημάτων από την Τράπεζα Κύπρου και τη Λαϊκή Τράπεζα την περίοδο που οι τράπεζες ήταν κλειστές, έδωσε σήμερα ο Πρόεδρος της επιτροπής θεσμών της Βουλής Δημήτρης Συλλούρης.	Προσπάθεια αποσαφήνισης σχέσεων κομμάτων και τραπεζών	Αρνητικό σχόλιο για πολιτικό κόσμο, για λειτουργία κομμάτων, για διαφθορά	Έμμεσα
43	43	5/5/14	Πολίτης	Συντακτική Ομάδα	ΔΗΣΥ – ΑΚΕΛ	Περδίκης Γιώργος		Το πρώτο που θέλω να παρατηρήσω είναι ότι ουσιαστικά οι πληροφορίες που περιλαμβάνονται στα έγγραφα αυτά έχουν	Χειραγώγηση πολιτικής εξουσίας . Κομματικά συμφέροντα. Υπονοούμενα	Αρνητικό σχόλιο για προστασία απορρήτου πολιτικής ζωής.	Άμεσα

								<p>ήδη δημοσιευτεί, κυρίως σε ελληνικά μέσα ενημέρωσης τον περασμένο Απρίλιο, πριν ακόμα κατατεθούν στη Βουλή (επισυνάπτεται ένα δείγμα). Κάποιοι, προφανώς από την ίδια την Κεντρική Τράπεζα είχαν διαρρεύσει τα στοιχεία αυτά για σκοτεινούς λόγους. Ίσως κάποιοι ήθελαν να στείλουν μηνύματα σε αυτούς που κυβερνούν και αποφασίζουν ότι κατέχουν στοιχεία που ενοχοποιούν φίλους και συνεργάτες τους. Τώρα, γιατί οι ηγεσίες ΔΗΣΥ – ΑΚΕΛ, αποφάσισαν να κρατήσουν στο απόρρητο αυτές τις πληροφορίες, οι οποίες εν πολλής έχουν ήδη δημοσιευτεί, είναι ένα θέμα για το οποίο πρέπει να ερωτηθούν οι ίδιες αυτές οι ηγεσίες και να δώσουν πειστική απάντηση.</p>	για εμπλοκή κομμάτων		
44	44	29/4/14	Χαραυγή	Συντακτική Ομάδα		Συντακτική Ομάδα	Διαμόρφωση κοινής γνώμης /αντιπολιτική από το μέσο	Κατόπιν αιτήματος του ΑΚΕΛ, η Κ.Τ θα προχωρήσει στην	Προσπάθεια χειραγώγησης	Η έρευνα της Κεντρικής Τράπεζας θα γίνει	Έμμεσα

								εξέταση εκροών μεγάλων ποσών που έγιναν από εταιρίες, για να διαπιστωθεί ποιοι είναι οι ιδιοκτήτες/		επειδή το ζήτησε το ΑΚΕΛ – το κόμμα που απαιτεί την διαφάνεια και τη δικαιοσύνη	
45	45	1/4/13	Χαραυγή	Συντακτική Ομάδα	ΕΔΕΚ	Γιαννάκης Ομήρου	Διαμόρφωση της κοινής γνώμης από τον πολιτικό/αντιπολιτικό ή	Ο λαός μας δεν πρόκειται να ανεχθεί ούτε το κουκούλωμα ούτε την ατιμωρησία	Προσπάθεια χειραγώγησης	Προτρέπει τη κοινή γνώμη να αντιδράσει δυναμικά, εις βάρος ουσιαστικά των πολιτικών	Άμεσα
46	46	12/4/13	Χαραυγή	Μαρία Φράγκου	Δημοσιογράφος	Μαρία Φράγκου	Κυνισμός και προσπάθεια διαμόρφωσης της κοινής γνώμης	Και μετά θέλουν οι κυβερνώντες να γίνουν πιστευτοί. Θέλουν να πιστεύουμε στα «δεσμεύομαι» που μας λένε κάθε τρεις και λίγο. Έλεος πια	Προσπάθεια χειραγώγησης	Προτρέπει τη κοινή γνώμη να μην εμπιστευτεί τον Πρόεδρο	Άμεσα
47	47	2/4/13	Χαραυγή	Κωνσταντίνος Ζαχαρίου	Δημοσιογράφος	Κωνσταντίνος Ζαχαρίου	Διαμόρφωση κοινής γνώμης	Δεν πειθούν τα όσα διατύπωσε χθες ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας/ Στη κοινωνία επικρατεί οργή και αγανάκτηση μετά τις καταγγελίες για ευνοϊκή μεταχείριση, φυγάδευση εκατομμυρίων/	Προσπάθεια χειραγώγησης	Δεν παρουσιάζει τις δηλώσεις του Προέδρου, αλλά τις κρίνει και αναφέρεται σε αισθήματα που έχουν δημιουργηθεί στη κοινή γνώμη χωρίς αυτά όμως να τεκμηριώνονται	Άμεσα
48	48	2/4/13	Χαραυγή	Μαρία Φράγκου	Δημοσιογράφος	Μαρία Φράγκου	Διαμόρφωση της κοινής γνώμης/ αντιπολιτική από το μέσο	Σεισμικές δονήσεις έφερε η αποκάλυψη της Χαραυγής/ όπως έλεγαν στην Χ συναγερμικές πηγές δεν είναι δυνατόν την ώρα που καταβάλλεται προσπάθεια να πειστεί ο λαός ότι η	Προσπάθεια χειραγώγησης/	Παρουσιάζεται το μέσο ως αυτό που εκπροσωπεί τα δικαιώματα του πολίτη, ενώ γίνεται προσπάθεια να δοθεί έκταση στη δυσφορία των πολιτών από τις	Έμμεσα

								κυβέρνηση είναι αποφασισμένη να οδηγήσει στην πλήρη διερεύνηση την υπόθεση να αποκαλύπτεται ότι πρόσωπα από το συγγενικό ή άλλο περιβάλλον του Προέδρου ή μελών της κυβέρνησης, γνώριζαν για το κούρεμα και ανάλογα έδρασαν		κινήσεις του προέδρου ακόμη και από τον δικό του πολιτικό χώρο – συναγερμικές πηγές	
49	49	3/4/13	Χαραυγή	Νίκη Κουλέρμου	Κυβέρνηση	Νίκος Αναστασιάδης	Κυνισμός από τον πολιτικό και από το δημοσιογράφο	Αναστασιάδης: Να ερευνηθώ πρώτος εγώ και οι συγγενείς μου/ Να εξετάσετε με αυξημένη αυστηρότητα τα όσα μου αποδίδονται τελευταία άμεσα ή έμμεσα, και μην περιοριστείτε στους εξ αγχιστείας συγγενείς μου αλλά να επεκταθεί και στις συναλλαγές μου/ Κουλέρμου: κινήσεις φιλανθρωπίας από τη Λούτσιος	Διαπλεκόμενα συμφέροντα από τον πολιτικό/ προσπάθεια χειραγώγησης από το δημοσιογράφο	Ο Πρόεδρος ζητά να ερευνηθεί αυστηρά, ωστόσο γνωρίζει ότι ως πρόεδρος καλύπτεται από το νόμο, αλλά και από το μεγαλύτερο πολιτικό κόμμα / Η δημοσιογράφος αναφέρεται στην εταιρεία Λούτσιος η οποία σχετίζεται με τον Πρόεδρο λέγοντας ουσιαστικά ότι θα προβεί σε φιλανθρωπίες για να «ξεπλύνει» τη πράξη της -	Έμμεσα
50	50	4/4/13	Χαραυγή	Ανδρούλα Γκιούρωφ	Δημοσιογράφος	Ανδρούλα Γιούρωφ	Αντιπολιτική από το δημοσιογράφο/ προσπάθεια χειραγώγησης	όσοι κατάφεραν να φυγαδεύσουν έγκαιρα τα εκατομμύρια τους για να μην υποστούν κούρεμα θα λέγονται	Προσπάθεια χειραγώγησης	Αναφέρεται στο συμπίετρο του Προέδρου, ώστε να εντεινεί το κλίμα εναντίον της κυβέρνησης.	Άμεσα

								πλέον οι «ακούρευτοι» εθνικοί μας ευεργέτες. Γιατί σου λένε πως δεν τα έβγαλαν για κακό σκοπό, αλλά θα τα επιστρέψουν πίσω υπό προϋποθέσεις με κάποια μισόπνυκτα εάν και εφόσον, θα τα παραχωρήσουν στα κοινωνικά παντοπωλεία της εκκλησίας			
51	51	5/5/14	Χαραυγή	Συντακτική Ομάδα	ΑΚΕΛ	Γ. Λουκαΐδης	Αντιπολιτική από τον πολιτικό/ προσπάθεια κατασκευής ειδήσεων	Αφήνοντας μάλιστα με ανήθικο τρόπο σκιές στο ΑΚΕΛ, τελικά αυτό που στην πράξη πέτυχαν είναι να συσκοτίσουν για τις ύποπτες εκροές και να συμβάλουν στην προσπάθεια συγκάλυψης του σκανδάλου, όπως έγκαιρα το ΑΚΕΛ προειδοποιούσε	Μικροκομματικές σκοπιμότητες	Ως ένα από τα μεγαλύτερα κόμματα το ΑΚΕΛ θα μπορούσε να κάνει τη δική του έρευνα και να δώσει στη δημοσιότητα τα σωστά ονόματα/ Πρώτη η Χαραυγή – εκφραστικό όργανο του ΑΚΕΛ πρόβη σε δημοσιοποίηση του θέματος το 2013 – τονίζοντας μάλιστα τα ονόματα των συγγενών του Προέδρου	Έμμεσα
52	52	27/4/14	Χαραυγή	Συντακτική Ομάδα	Δημοσιογράφος	Συντακτική Ομάδα	Διαμόρφωση κοινής γνώμης	Πρόεδρε δώσε εξηγήσεις/Οι ενέργειες της εταιρείας δεν μπορούν να θεωρηθούν νομικά	Διαπλεκόμενα συμφέροντα/ Προσπάθεια χειραγώγησης	Το μέσο κατηγορεί τον Πρόεδρο για διαπλεκόμενα συμφέροντα, ώστε να πληγεί	άμεσα

								επιλήψιμες. Τίθεται ωστόσο θέμα ηθικής τάξης		πολιτικά και δημιουργεί εντυπώσεις αφού αν και αναφέρεται ότι δεν υπάρχει νομικό θέμα, τονίζεται η ηθική πτυχή	
53	53	28/4/14	Χαραυγή	Συντακτική ομάδα	ΑΚΕΛ	Α. Κυπριανού	Προσπάθεια κατασκευής ειδήσεων από τον Πολιτικό	Πρέπει να διερευνηθεί για να διαπιστώσουμε κατά πόσον υπάρχει οποιαδήποτε ευνοϊκή ενημέρωση για τη συγκεκριμένη εταιρεία	Προσπάθεια χειραγώγησης	Με τη δήλωση του ο Γ.Γ του ΑΚΕΛ, αναγκάζει ουσιαστικά τα υπόλοιπα μέσα να ασχοληθούν με την είδηση που είχε δημοσιεύσει προηγουμένως το εκφραστικό όργανο του κόμματος του και ουσιαστικά να το επιβεβαιώνει	Έμμεσα
54	54	8/10/13	Καθημερινή	Απόστολος Τομαράς	Επιτροπή Θεσμών (όλα τα κόμματα)	Συλλούρης	Διαμόρφωση κοινής γνώμης	Πρέπει να διερευνηθεί αν ένας ο οποίος ενώ έβγαλε 10 εκ. στο εξωτερικό δήλωνε ότι τα εισοδήματά του ήταν 100 ευρώ/ έχει συζητηθεί το θέμα της κρατικής μηχανής αφού σε σχέση με ένα χρόνο πριν, τα αποτελέσματα είναι απογοητευτικά	Προσπάθεια χειραγώγησης	Ποιοι πρέπει να διερευνήσουν και πότε θα γίνει αυτή η διερεύνηση. Αιχμές προς την κρατική μηχανή, φτάνει εκείνη και όχι εμείς οι πολιτικοί	Έμμεσα
55	55	18/4/14	Καθημερινή	Απόστολος Τομαράς	Δημοσιογράφος	Απόστολος Τομαράς	Αντιπολιτική/κυνισμός από το δημοσιογράφο	Η λογική φαίνεται να υπερνικά τον άκρατο λαϊκισμό στον οποίο επιδίδεται τις τελευταίες μέρες η Βουλή/ Οι	Εθελόδουλία/ προσπάθεια χειραγώγησης	Έκαναν πίσω οι πολιτικοί λόγω των πολλών πιέσεων / οι πολιτικοί είναι λαϊκιστές και τους	Άμεσα

								αντικειμενικές δυσκολίες αλλά και οι πιέσεις σε όλα τα επίπεδα , φαίνεται να οδηγεί στην επανεξέταση του εν λόγω θέματος		ενδιαφέρει μόνο το προσωπικό ή κομματικό συμφέρον	
56	56	18/4/14	Καθημερινή	Ανδρέας Παράσχου	ΑΚΕΛ	Α. Κυπριανού	Αντιπολιτική από τον πολιτικό	Δεν είναι σοβαρό πράγμα να δίνονται στη δημοσιότητα αδιακρίτως ονόματα που μπορεί να είχαν κάποιες επιχειρηματικές δραστηριότητες και συστηματικά έβγαζα λεφτά από τη Κύπρο. Τι κάνουμε;	Μικροκομματικές σκοπιμότητες	Η διαρροή των ονομάτων έγινε από πολιτικά πρόσωπα/ Οι συγγενείς του Προέδρου εξαιρούνται από τα λεγόμενα του κ. Κυπριανού λόγω των κομματικών του σκοπιμοτήτων	Έμμεσα
57	57	14/4/14	Καθημερινή	Ανδρέας Παράσχου	Δημοσιογράφος	Ανδρέας Παράσχου	Αντιπολιτική από το δημοσιογράφο	Ένταση προκλήθηκε κατά τη διάρκεια της Ε.θ σε ότι αφορά το ζήτημα εκροών και το θέμα συμπερίληψης ή όχι των ονομάτων που προχώρησαν σε εκροές χρημάτων πριν από το Eurogroup	Προσπάθεια χειραγώγησης	Τα ίδια τα μέλη της Επιτροπής Θεσμών της βουλής τσακώνονται μεταξύ τους – μάλλον για τους δικούς τους λόγους για τα ονόματα που θα δημοσιοποιηθούν	Έμμεσα
58	58	28/4/14	Καθημερινή	Συντακτική ομάδα	Συμμαχία Πολιτών	Γιώργος Λιλλήκας	Αντιπολιτική από κόμμα	Η αντιπαραβολή των δύο καταλόγων είναι μια εύκολη και γρήγορη πράξη και αναμένουμε ότι η διαδικασία αυτή θα ολοκληρωθεί τάχιστα και ότι εάν προκύψουν διαφορές ανάμεσα στους δύο καταλόγους ο Γενικός Εισαγγελέας	Μικροκομματικές σκοπιμότητες/ διαπλεκόμενα συμφέροντα	Το όνομα του Λιλλήκα περιλαμβάνεται στη λίστα με τις εκροές/ Ο κ. Λιλλήκας πριν αναφερθεί το όνομα του ζητούσε διαφάνεια και δημοσιοποίηση	Άμεσα

								θα επέμβει διότι προκύπτουν ενδεχομένως και σοβαρά ποινικά αδικήματα			
59	59	28/4/14	Καθημερινή	Απόστολος Τομαράς	Δημοσιογράφος	Απόστολος Τομαράς	Αντιπολιτική και κινισμός από το δημοσιογράφο	Προκαλείται το εύλογο ερώτημα, γιατί ενώ τα δύο κόμματα ΔΗΣΥ – ΑΚΕΛ διαφωνούν με την αλόγιστη δημοσιοποίηση, ενέδωσαν στην πολιτική του «όλα στο φως». Κύριοι λόγοι της απόφασης τους φαίνεται να είναι η αδυναμία της Επιτροπής να διερευνήσει τον μακροσκελή κατάλογο των 11.000 πράξεων και να καταλήξει στο διαχωρισμό των «once off» από τις συνήθεις πρακτικές συναλλαγών. Παράλληλα, κανένα κόμμα δεν ήθελε να κατηγορηθεί για προσπάθεια συγκάλυψης προσώπων	Διαπλεκόμενα συμφέροντα	Τα κόμματα – οι πολιτικοί ενέργησαν με βάση το κομματικό τους συμφέρον	Άμεσα
60	60	6/5/14	Καθημερινή	Συντακτική Ομάδα	ΑΚΕΛ	Α. Κυπριανού	Προσπάθεια δημιουργίας εντυπώσεων και ειδήσεων/ διαμόρφωση της κοινής γνώμης	Η άκριτη δημοσιοποίηση 30 χιλιάδων συναλλαγών θα εξυπηρετήσει μόνο αυτούς που θέλουν να κρυφτούν, θα στιγματίσει χιλιάδες,	Προσπάθεια χειραγώγησης	Προετοιμάζει τη κοινή γνώμη για να δεχθεί χωρίς αντιδράσεις την απόφαση του κόμματος του να μη δημοσιοποιηθεί η	Έμμεσα

								που κατά τη συνήθη τους πρακτική έστειλαν και εκείνη την περίοδο χρήματα στο εξωτερικό, θα επιτρέψει να χαθούν στα χιλιάδες ονόματα, τα ονόματα αυτών που ανήθικα και με δόλο έβγαλαν χρήματα/		λίστα – Όταν άρχισε η δημοσιοποίηση της λίστας δεν τα υπήρχαν αυτοί οι κίνδυνοι;	
61	61	8/5/14	Καθημερινή	Συντακτική ομάδα	ΑΚΕΛ	Γ. Λουκαΐδης	Προσπάθεια διαμόρφωσης της κοινής γνώμης/ αντιπολιτική από πολιτικό	Ο εκπρόσωπος τύπου του Κόμματος Γιώργος Λουκαΐδης έκανε λόγο για λαϊκισμό πολιτικών δυνάμεων και Μέσων Ενημέρωσης τονίζοντας ότι ακολουθήθηκε ο δρόμος της ψηφοφορίας και της ικανοποίησης μικροκομματικών σκοπιμοτήτων	Προσπάθεια χειραγώγησης/ μικροκομματικές σκοπιμότητες	Κατηγορεί Μέσα ενημέρωσης και πολιτικούς για λαϊκισμό όταν το ίδιο το κόμμα του ενεπλάκη άμεσα στο θέμα αυτό με τη δημοσιοποίηση των ονομάτων/ Έντονη προσπάθεια για να προετοιμαστεί ο λαός για την απόφαση του κόμματος για μη δημοσιοποίηση της λίστας	Άμεσα
62	62	8/7/14	Καθημερινή	Μαρίνα Οικονομίδου	Επιτροπή Θεσμών	Φ. Σαρίκας	Διαμόρφωση κοινής γνώμης	Παρά το γεγονός ότι η Κεντρική Τράπεζα δεν έχει εντοπίσει κάτι ύποπτο, η Ε.Θ θεωρεί το θέμα ως μη λήξαν. Τα πολιτικά κόμματα θα μαζέψουν τα στοιχεία που έχουν το Σεπτέμβρη και θα προχωρήσουν τα ίδια σε περαιτέρω διερεύνηση της υπόθεσης.	Προσπάθεια χειραγώγησης	Αναβάλλουν συνεχώς τη διερεύνηση, αποδίδοντας τη καθυστέρηση σε κρατικούς φορείς	Έμμεσα

63	63	12/5/14	Καθημερινή	Ανδρέας Παράσχου	ΕΥΡΩΚΟ	Δ. Συλλούρης	αντιπολιτική από πολιτικό	Δεν έδωσα τη λίστα για να εκθέσω όσους αυτή περιλαμβάνει. Εξάλλου δεν πιστεύω και δεν υπηρετώ την ιδέα ότι στήνουμε λαϊκά δικαστήρια και να γεμίζουμε την αρένα με αίμα προκειμένου να αποδοθεί δικαιοσύνη	Μικροκομματικές σκοπιμότητες	Η απάντηση αυτή δόθηκε στην ερώτηση κατά πόσο έδωσε τη λίστα στο πλαίσιο της προεκλογικής του εκστρατείας στις ευρωεκλογές/	Έμμεσα
64	64	6/5/14	Καθημερινή	Μαρίνα Οικονομίδου		Μαρίνα Οικονομίδου	Αντιπολιτική από το μέσο	Δριμεία επίθεση των κομμάτων σε πρώην και νυν κυβέρνηση αλλά και στις εποπτικές αρχές	Προσπάθεια χειραγώγησης	Αναφέρεται σε όλα τα κόμματα της βουλής, ενώ οι αντιδράσεις ήταν από τα μικρά κόμματα και όχι από ΔΗΣΥ - ΑΚΕΛ	Έμμεσα
65	65	6/5/14	Καθημερινή	Συντακτική ομάδα	ΔΗΚΟ, ΔΗΣΥ, ΑΚΕΛ, ΕΔΕΚ	Μ. Καρογιάν, Κ. Κωνσταντίνου, Σ. Ευαγόρου, Γ. Βαρνάβα	Αντιπολιτική από τους πολιτικούς	Καρογιάν – ΔΗΚΟ: Τίποτα δεν μπορεί να αλλάξει εάν το πολιτικό σύστημα δεν αναλάβει τις ευθύνες του/ Κωνσταντίνου – ΔΗΣΥ: Για το κόμμα μου, η τιμωρία ενόχων, ο τερματισμός της ατιμωρησίας, η κάθαρση και η απόδοση δικαιοσύνης αποτελούν ύψιστη προτεραιότητα/Ευαγόρου: βαρύτερες οι ευθύνες επιρρίπτονται σε μερίδα τραπεζικών, εκείνων που συμπεριφέρθηκαν κερδοσκοπικά και	Εθελόδουλία, δομική/ προσπάθεια χειραγώγησης	Όλοι φταίνε εκτός από τους πολιτικούς – μέχρι και ο λαός που τους εξέλεξε	Άμεσα

								τζογαδόρικα/ Βαρνάβα- ΕΔΕΚ: Ο λαός πρέπει να κάνει την αυτοκριτική του γιατί δεν επιβράβευσε τους έντιμους και τους απόλωτους			
66	66	7/5/14	Πολίτης	Γιώργος Κασκάνης	Δημοσιογρ άφος	Γιώργος Κασκάνης	Αντιπολιτική, κυνισμός από το δημοσιογράφο	Ανάληψη (διαφορετικών) ευθυνών από Αβέρωφ – Αντρέ, αυτοκριτική μεγάλων με φονασκίες μικρών	Προσπάθεια χειραγώγησης	Οι πολιτικοί που απλά εξυπηρετούν τα συμφέροντα τους	Άμεσα
67	67	7/5/14	Πολίτης	Νίκος Χριστοδουλίδης	Δημοσιογρ άφος	Νίκος Χριστοδουλίδης	Αντιπολιτική από τον Κυβερνητικό εκπρόσωπο	«πως είναι δυνατόν να θέλετε ξένες επενδύσεις όταν βγάζετε άκριτα ονόματα εταιρειών στη φόρα»	Ξένος δάκτυλος	Οι Γερμανοί και άλλοι ξένοι επενδυτές δεν θα έχουν εμπιστοσύνη για να επενδύσουν στη Κύπρο	Άμεσα
68	68	7/5/14	Φιλελεύθερ ος	Medochemie	Φορέας	Κρόνος Δ.Ε. ΛΤΔ, JCC, Wellgoods Cypressa Ltd, Φαρμακοβιομη χανία Medochemie, LOUIS, G4S, Βαρνάβας Χατζηπαναγής Λτδ, Petrou Bros Dairy Products Ltd, G.D.L. Trading Ltd	Ανακοίνωση εταιρίας- Αποσαφήνιση γεγονότων	Ουδέποτε προβήκαμε σε έμβασμα στο εξωτερικό στη εν λόγω κλειστή περίοδο. Το συγκεκριμένο ποσό που φαίνεται στον κατάλογο ως «local», αφορά έκδοση και κατάθεση επιταγής από ένα τρεχούμενο λογαριασμό της Εταιρείας μας σε άλλο τρεχούμενο λογαριασμό μας εντός Κύπρου και ξεκαθάρισε 28/3/2013 όταν είχαν ανοίξει οι τράπεζες.	Απάντηση σε δημοσιεύματα	Η Εταιρεία μας έχει ήδη δώσει τα στοιχεία στους νομικούς της συμβούλους και επιφυλάσσει όλα τα δικαιώματα της.	Έμμεσα
69	69	11/2/15	Σημερινή	Παλαλα Νάνση	Δημοσιογρ	Παλαλα Νάνση	Προσπάθεια	Το ελβετικό	Ενημέρωση με	Με βάση τα	Έμμεσα

					άφος		ενημέρωσης από δημοσιογράφο πολιτική αναφορά σε πολιτικά στελέχη	υποκατάστημα της τράπεζας HSBC βρίσκεται στο επίκεντρο ενός τεράστιου οικονομικού σκανδάλου, αφού φέρεται να βοήθησε μερικούς από τους πελάτες του, συμπεριλαμβανομένων πλούσιων βιομηχάνων και πολιτικών, να κρύψουν δισεκατομμύρια δολάρια για την αποφυγή καταβολής φόρων. Στην ιστοσελίδα της Διεθνούς Σύμπραξης Ερευνητών Δημοσιογράφων υπάρχουν στοιχεία για χώρες που φαίνεται ότι εμπλέκονται στο σκάνδαλο.	πολιτικές προεκτάσεις και υπονοούμενα για πολιτικούς	στοιχεία αυτά, στον κατάλογο υπάρχουν και 308 πελάτες της HSBC, οι οποίοι έχουν σχέση με την Κύπρο. Από αυτούς, το 25% έχουν είτε κυπριακό διαβατήριο, είτε είναι Κύπριοι υπήκοοι, που διατηρούσαν στην ελβετική τράπεζα 553 λογαριασμούς που ανοίχτηκαν από το 1996 μέχρι το 2006.	
70	70	07/12/15	Επικαιρότητα	Μενελάου Μιχάλης	ΑΚΕΛ, Οικολόγοι	Μενελάου Μιχάλης	Σχόλιο της αντιπολίτευσης	Ο Βουλευτής του ΑΚΕΛ Σταύρος Ευαγόρου, σε δήλωση στη Βουλή, είπε ότι με την ταυτοποίηση των φυσικών και νομικών προσώπων και τη διαπίστωση της φοροδιαφυγής και εφόσον η φοροδιαφυγή είναι ποινικό αδίκημα θα	Υπονοούμενα για πολιτικούς	Τα ονόματα της λίστας Λαγκάρντ	Άμεσα

								πρέπει τα ονόματα των φυσικών προσώπων και των νομικών προσώπων να δημοσιοποιηθούν. Ο Πρόεδρος των Οικολόγων Γιώργος Πεردίκης είπε ότι μετά τις αποκαλύψεις Φαλτσιάνι πως η κυπριακή λίστα Λαγκάρντ είναι ελλιπής και ότι μόνο το 1/3 των ονομάτων καταγράφεται, έπρεπε και πρέπει να μεταβούν ανακριτές στην Ελβετία για έρευνες.			
71	71	8/5/14	Ο Φιλελεύθερος	Νικολάου Παυλίδη Ελένη		Πρακτορείο Τύπου Κρόνος, Medochemie, Louis, JCC, G4S, Petrou Bros Dairy, B. Χατζηπαναγής, Wellgoods Cypressa, G.D.L. Trading, X.A. Παπαέλληνας Εμπορική, Atlantic Securities Ltd, S.Georgiou Construction Ltd	Δημοσιογραφικό Σχόλιο	Αριθμός εταιρειών προχώρησε σε διευκρινιστικές ανακοινώσεις, παραθέτοντας δικαιολογητικά στοιχεία. Κάποιες από αυτές δηλώνουν ότι οι πράξεις τους δεν αφορούσαν εκροές, αλλά εισροές κεφαλαίων και ορισμένες ότι η ίδια πράξη εμφανίζεται δύο φορές.	Ενημέρωση	Αναστάτωση, εκνευρισμό και ερωτηματικά προκάλεσε η δημοσιοποίηση των πράξεων εξαγωγής συναλλάγματος που έγιναν στις δύο μεγάλες τράπεζες Κύπρου και Λαϊκή κατά την περίοδο που ήταν κλειστές, τον Μάρτιο του 2013	Άμεσα
72	72	31/3/16	Ο Φιλελεύθερος	Μιχαηλίδης Άριστος		Μιχαηλίδης Άριστος	Δημοσιογραφικό Σχόλιο	Δεν περιμέναμε κι από τον Πρόεδρο την ίδια διαχείριση.	Προσπάθεια χειραγώγησης	Απεργία των νοσηλευτών	Έμμεσα

								Διότι, αυτό που ενδιαφέρει την κοινωνία δεν είναι αν θα τσακώνεται ο εκάστοτε υπουργός ή το κυβερνών κόμμα, με μian ομάδα εργαζομένων που έχει αιτήματα.			
73	73	31/3/16	Ο Φιλελεύθερος	Ο Φιλελεύθερος		Ο Φιλελεύθερος	Δημοσιογραφικό σχόλιο	Ο Πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ανέφερε κατά τις παρεμβάσεις του πως «όλες οι πλευρές πρέπει να κάνουν υποχωρήσεις στο ένα ή στο άλλο σημείο για να μπορέσουν να επιτευχθούν συμβιβασμοί»	Προσπάθεια χειραγώγησης	Το κυπριακό	Άμεσα
73	73	31/3/16	Ο Φιλελεύθερος	Παπαναστασίου Στάλω		Παπαναστασίου Στάλω	Σχόλιο της αντιπολίτευσης	Πώς λέμε, ότι αγγίζει γίνεται χρυσός; Ακριβώς το αντίθετο, η Βουλή μας. Όπου βάλει το χεράκι της προκαλείται χάος. Το απόλυτο χάος, όμως, όχι ότι κι ότι. Να λοιπόν που για ακόμη μια φορά οι μαγκιές αποδεικνύονται φούσκες.	Υπονοούμενα για πολιτικούς	<i>Η σατιρική εκπομπή του extra 3, του γερμανικού δημόσιου καναλιού NDR, μετέδωσε ένα βίντεο στο οποίο καυτηριάζει τη δημοκρατικότητα του Ερντογάν,</i>	Άμεσα
74	74	30/3/16	Ο Φιλελεύθερος	Εθελοντής Ακης		Εθελοντής Ακης	Δημοσιογραφικό σχόλιο	Εκτός τόπου και χρόνου, θα μας φαντάζουν σε λίγα χρόνια τα σημερινά «σημαντικά» της ειδησεογραφίας. Οι ρεμούλες των εκλεγμένων, το σύστημα που τις	Ενημέρωση για τον πολιτισμό	Ο πολιτισμός τον καιρό της κρίσης	Έμμεσα

								εξέθρεψε ή τις ανεχόταν, οι πικάντικες λεπτομέρειες για το πήγαιν'-έλα των ευρώ μέσα σε φακέλους και οι συμφωνίες για τα επί τοις εκατό των ποσοστών ενός εκάστου από τους εργολάβους.			
75	75	30/3/16	Ο Φιλελεύθερος	Ο Φιλελεύθερος		Ο Φιλελεύθερος	Δημοσιογραφικό σχόλιο	Το σίγουρο είναι ότι το θέμα της ιδιωτικοποίησης της Αρχής Τηλεπικοινωνιών δεν έχει τελειώσει με την απόσυρση των νομοσχεδίων. Είναι σαφές ότι μετά που θα διευκρινισθεί μια σειρά ζητήματα, κυρίως με την Ευρωπαϊκή Ένωση, το θέμα θα επανέλθει με κάποιες διαφοροποιήσεις.	Κυβερνητικά συμφέροντα	Η κίνηση απόσυρσης των νομοσχεδίων	Έμμεσα
76	76	26/3/16	Ο Φιλελεύθερος	Βενιζέλος Κώστας		Βενιζέλος Κώστας	Αρνητικά δημοσιογραφικό σχόλιο	Οι εργαζόμενοι, «βολεμένοι» και μη, δεν μπορούν να σηκώσουν τις ευθύνες των αποφάσεων του συστήματος. Ακόμη κι αυτοί που ανέχτηκαν τα καμώματα των κομματικών ταγών, εξυπηρετήθηκαν -	Συμφέροντα πολιτικών	Ρουσφέτια Πολιτικού συστήματος	Έμμεσα

								κακώς- από αυτούς, δεν ευθύνονται για αποφάσεις και συμπεριφορές. Αυτοί χρησιμοποιήθηκαν από το σύστημα και το χρησιμοποίησαν.			
77	77	1-9-2013	Σημερινή	Αδάμου Μάριος		Αδάμου Μάριος	Δημοσιογραφικό σχόλιο	Η λειτουργία του χρηματοπιστωτικού συστήματος και τα κακώς κείμενα, που το οδήγησαν στην τραγική σημερινή κατάσταση, βρέθηκαν στο επίκεντρο της συνεδρίας της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Θεσμών.	Ενημέρωση	Η λειτουργία του χρηματοπιστωτικού συστήματος και τα κακώς κείμενα	Άμεσα
78	78	28/3/16	Ο Φιλελεύθερος	Πιπίσιης Αντρέας		Πιπίσιης Αντρέας	Προσπάθεια ενημέρωσης από δημοσιογράφο	Είναι λοιπόν απλά: το αντίτιμο για την προστασία και τη ζωή είναι λιγότερα δικαιώματα. Διαφορετικά κάθε λίγους μήνες θα είμαστε θεατές σε ανάλογα περιστατικά, ξανά και ξανά.	Προσπάθεια χειραγώγησης	Τα τρομοκρατικά χτυπήματα	Άμεσα
79	79	29/3/16	Ο Φιλελεύθερος	Γιώργος Καλλινίκου		Γιώργος Καλλινίκου	Δημοσιογραφικό σχόλιο αρνητικό προς την κυβέρνηση	Είναι με πόνο ψυχής που κάποιες στιγμές αναγκάζεσαι να καταλήξεις σε κάποια συμπεράσματα διόλου τιμητικά για μια κυβέρνηση. Όχι γιατί τρέφεις θετικά ή αρνητικά αισθήματα για την όποια	Ενημέρωση υπονοούμενα για την κυβέρνηση	Απεργίες, διαμαρτυρίες και η αχίλλειος πτέρνα της κυβέρνησης	Έμμεσα

								κυβέρνηση αλλά επειδή τέτοια αρνητικά συμπεράσματα συνεπάγονται κόστος για τον τόπο και την κοινωνία. Μέσα σε αυτό το πλαίσιο εξάγεται και το ασφαλές πλέον συμπέρασμα ότι η παρούσα κυβέρνηση παρουσιάζει εκπληκτική δυσκαμψία στη διαχείριση των διαφορών με εργατικές και άλλες ομάδες. Παρουσιάζεται εντελώς ανοργάνωτη			
80	80	29/3/16	Φιλελεύθερος	Χρυστάλλα Χατζηδημητρίου		Χρυστάλλα Χατζηδημητρίου	Δημοσιογραφικό σχόλιο	Ως γνωστών όμως η Εκκλησία της Κύπρου δεν έχει ιδιαίτερη σχέση με την πνευματικότητα. Και δεν είναι η είσπραξη που την ενοχλεί. Αυτό που την ενοχλεί είναι προφανώς το ότι οι εισπράξεις, που είναι πολλές, δεν καταλήγουν στο παγκάρι της Εκκλησίας.	Συμφέροντα εκκλησίας	αν η Εκκλησία διακρινόταν από μια γενικότερη πνευματικότητα	Έμμεσα
81	81	29/3/16	Φιλελεύθερος	Κώστας Βενιζέλος		Κώστας Βενιζέλος	Δημοσιογραφικό σχόλιο	Η Γερμανία, λοιπόν, που δεν έχει αναστολές να ισοπεδώσει εταίρους της στην Ε.Ε. επιμένοντας σε	Συμφέροντα Γερμανίας	Συμφωνία Γερμανίας - Τουρκίας	Άμεσα

								ακραίες οικονομικές συνταγές (Ελλάδα και Κύπρος το γνωρίζουν από πρώτο χέρι), κατάπιε την προσβολή από τον Ακιντζί			
82	82	27/3/16	Φιλελεύθερος	Στέφανος Κωνσταντινίδης		Στέφανος Κωνσταντινίδης	Δημοσιογραφικό αρνητικό σχόλιο	Ασφαλώς υπάρχουν πολλαπλά αδύνατα σημεία στη εξωτερική πολιτική που ακολούθησε ο Πρόεδρος Ομπάμα και που θα αναδειχτούν μελλοντικά. Συγκριτικά όμως με την Ευρώπη και την αδυναμία της να ξεφύγει από τη μιζέρια, η πολιτική του Ομπάμα φαντάζει κατά πολύ πιο υπεύθυνη.	Προσπάθεια χειραγώγησης	Η εξωτερική πολιτική του Ομπάμα	Έμμεσα
83	83	27/3/16	Φιλελεύθερος	Σταύρος Χριστοδούλου		Σταύρος Χριστοδούλου	Δημοσιογραφικό σχόλιο	Όσο και να κοπιάσουν οι υπόλοιποι δεν πρόκειται να πλησιάσουν την ικανότητα του Αρχιεπισκόπου να προκαλεί εντυπώσεις. Αυτή τη βδομάδα ξεπέρασε και τον πιο κακό του εαυτό αποκαλώντας φόνισσες τις γυναίκες που κάνουν έκτρωση και φονιάδες τους γιατρούς και «τους συζύγους που το επιτρέπουν». Ο κατά	Ενημέρωση	Η δημοσιοποίηση του Σίγμα	Άμεσα

								Χρυσόστομον λόγος τής αγάπης είναι ανατριχιαστικός!			
84	84	28/3/16	Φιλελεύθερος	Ο Φιλελεύθερος		Ο Φιλελεύθερος	Δημοσιογραφικό σχόλιο	Η παρατεταμένη κινητοποίηση, η επ' αόριστον απεργία, είναι αναμενόμενο να προκαλεί σημαντικά προβλήματα. Όλα αυτά εκ των πραγμάτων προκαλούν μια αναστάτωση στη δημόσια υγεία, σε μια κρίσιμη περίοδο. Η κυβέρνηση είχε παρασιασθεί έτοιμη να συζητήσει, θέτοντας τις δικές της παραμέτρους, έχοντας ως βασικό στόχο την αυτονόμηση των νοσοκομείων.	Συμφέροντα	τα απεργιακά μέτρα στα δημόσια νοσηλευτήρια	Έμμεσα
85	85	26/3/16	Φιλελεύθερος	Ο Φιλελεύθερος		Ο Φιλελεύθερος	Δημοσιογραφικό σχόλιο	Η Κυπριακή Δημοκρατία πρέπει να αποφασίσει να αξιοποιήσει όλα τα στρατηγικά της πλεονεκτήματα και να τα μετατρέψει σε πολιτικό κέρδος για τη χώρα μας. Όχι για τους τρίτους, αλλά πρωτίστως για την Κύπρο.	Ενημέρωση	Πρόσκληση υποβολής αιτήσεων για χορήγηση αδειών για γεωτρήσεις στα τεμάχια 6, 8 και 10	Άμεσα
86	86	26/3/16	Φιλελεύθερος	Νίκος Τόκας		Νίκος Τόκας	Διαμόρφωση κοινής γνώμης	Εκείνο που απομένει βέβαια να διαφανεί	Συμφέροντα πολιτικών	Η διαφανόμενη έκδοση στην	Άμεσα

								είναι-και μετά τα παθήματα και τις τόσες τραγωδίες-πόσο...αμαρτωλό και μολυσμένο παραμένει το πολιτικό σύστημα. Γιατί, αν ο μή γένοιτο, παραμένει το ίδιο και απαράλλακτο, τότε...επέρχονται νέα δεινά. Και η μόνη επιλογή που απομένει στους πολίτες που τους ψηφίζουν		Κύπρο στελεχών της πρώην Λαϊκής Τράπεζας, εναντίον των οποίων εκδόθηκαν από κυπριακό δικαστήριο εντάλματα σύλληψης στο πλαίσιο συγκεκριμένης υπόθεσης, αναζωπυρώνει τις ελπίδες για διελεύκανση πτυχών του τραπεζικού σκανδάλου, που διέλυσε την κυπριακή οικονομία, τινάζοντας στον αέρα ό,τι είχε με χρόνια και αγώνες, επιτευχθεί και κατακτηθεί	
87	87	26/3/16	Φιλελεύθερος	Ξένια Τούρκη		Ξένια Τούρκη	Αντιπολιτευτικό σχόλιο	Στους λόγους της παραίτησής του ο πρώην υπουργός, που είναι γνωστός με τα αρχικά του IDS, αναφέρθηκε στο ότι θεωρεί τον προϋπολογισμό, που παρουσίασε ο υπουργός Οικονομικών, Τζορτζ Όσμπορν, βαθιά άδικο	Συμφέροντα πολιτικών	Η κινική παραίτηση ενός υπουργού	Έμμεσα
88	88	26/3/16	Φιλελεύθερος	Άριστος		Άριστος	Δημοσιογραφικό	Όταν ο Μουσταφά	Ενημέρωση	Φοβικά σύνδρομα	Έμμεσα

			ος	Μιχαηλίδης		Μιχαηλίδης	σχόλιο	Ακιντζί δήλωσε για πρώτη φορά με ακραία διατύπωση, ότι τα κοιτάσματα φυσικού αερίου πρέπει να χρησιμοποιηθούν συνετά (να μεταφερθούν μέσω της Τουρκίας στην Ευρώπη) διαφορετικά μπορεί να γίνουν αιτία πολέμου (22/9/2015), μας έκανε εντύπωση ο τρόπος που αντιδρούσαν οι χειροκροτητές του στις ελεύθερες περιοχές.		και τουρκοποίηση	
89	89	27/3/16	Φιλελεύθερος	Ο Φιλελεύθερος		Ο Φιλελεύθερος	Δημοσιογραφικό σχόλιο	Οι επιθέσεις στις Βρυξέλλες, οι προηγούμενες σε Παρίσι, Λονδίνο και παλαιότερα στη Νέα Υόρκη, επιβεβαιώνουν ότι ο πόλεμος αυτός είναι διαχρονικός και συνεχής. Κι αυτό γιατί δεν υπήρξαν εκείνες οι κινήσεις που θα περιόριζαν τις τρομοκρατικές δράσεις. Η εξέλιξη της τρομοκρατίας μπορεί να φαντάζει αδύνατη καθώς ο έλεγχος οργάνωσης που κτυπούν τυφλά είναι πολύ-πολύ δύσκολος, όμως η	Ενημέρωση	Τρομοκράτες του Ισλαμικού Κράτους	Άμεσα

								καταστολή τους είναι μονόδρομος.			
90	90	27/3/16	Φιλελεύθερος	Στέφανος Κωνσταντινίδης		Στέφανος Κωνσταντινίδης	Δημοσιογραφικό αντιπολιτευτικό σχόλιο	Από τη στήλη αυτή ασκήθηκε κατά καιρούς έντονη κριτική στην εξωτερική πολιτική του Προέδρου Ομπάμα. Ειδικά για τον πόλεμο στο Αφγανιστάν, για το Γκουαντάναμο, τα βασανιστήρια της CIA και τις μυστικές φυλακές σε διάφορες χώρες, όπως και για την εχθρική πολιτική του απέναντι στα προοδευτικά καθεστώτα της Λατινικής Αμερικής	Ενημέρωση	Η εξωτερική πολιτική του Ομπάμα	Άμεσα
91	91	23/3/16	Φιλελεύθερος	Χρυστάλλα Χατζηδημητρίου		Χρυστάλλα Χατζηδημητρίου	Δημοσιογραφικό σχόλιο	Και εκεί που πηγαίναμε να πιστέψουμε πως η ασφάλεια επανήλθε, ευρωπαϊκά τοπία μοιάζουν με πεδία μάχης κι άνθρωποι συνηθισμένοι οι οποίοι απλώς πήγαιναν στη δουλειά τους, αναχωρούσαν για κάποιο ταξίδι, βρέθηκαν στη μέση της μάχης. Μιας χαμένης εξ αρχής, για αυτούς, μάχης χωρίς κανένα περιθώριο άμυνας.	Ενημέρωση	Ναρκοπέδια χωρίς σήμανση-τρομοκρατία	Άμεσα

92	92	24/3/16	Φιλελεύθερος	Ο Φιλελεύθερος		Ο Φιλελεύθερος	Δημοσιογραφικό σχόλιο	Η κίνηση αυτή έχει σαφώς πολιτικές προεκτάσεις. Η Τουρκία εδραιώνει την εξάρτηση των κατεχομένων και δημιουργεί προϋποθέσεις για αξιοποίησή τους για ευρύτερους σχεδιασμούς της στην περιοχή	Πολιτικά συμφέροντα	Υποθαλάσσιος αγωγός που να συνδέει την Τουρκία με τα κατεχόμενα για να μεταφέρει νερό.	Έμμεσα
93	93	24/3/16	Φιλελεύθερος	Γ. Σέρτης		Γ. Σέρτης	Δημοσιογραφικό αντιπολιτευτικό σχόλιο	Τέτοιες εθνικές επέτειοι προάγουν τη βία, τον ρατσισμό και τον εθνικισμό	Πολιτικά συμφέροντα	Εθνική επέτειος 25 ^η Μαρτίου	Έμμεσα
94	94	24/3/16	Φιλελεύθερος	Χρυστάλλα Χατζηδημητρίου		Χρυστάλλα Χατζηδημητρίου	Δημοσιογραφικό σχόλιο	Η τακτική που επιλέγηκε για να αλλάξει η ιεραρχία στις φαρμακευτικές υπηρεσίες -γιατί περί αυτού πρόκειται κι όχι γιατί προέκυψε ανάγκη μελετών- μοιάζει με τη μέθοδο που εφαρμόζοταν για χρόνια στην Εκπαίδευση.	Πολιτικά συμφέροντα	διαχείριση των φαρμάκων στον δημόσιο τομέα	Έμμεσα
95	95	24/3/16	Φιλελεύθερος	Άριστος Μιχαηλίδης		Άριστος Μιχαηλίδης	Δημοσιογραφικό σχόλιο	Από την Ευρώπη λείπουν και οι μεγάλοι πολιτικοί ηγέτες. Την ηγεμονεύουν πια οι οικονομολόγοι του λευκού κολάρου, που δεν μπορούν να διαχειριστούν ούτε την κρίση των προσφύγων και πληρώνουν το σουλτανάτο του Ερντογάν με	Ενημέρωση	Εισβολή Αμερικανών στο Ιράκ	Άμεσα

								δισεκατομμύρια. Ίσως, μετά από άλλα 16 χρόνια ανακαλύψουν ότι χρύσωαν ακόμα ένα άντρο τρομοκρατίας			
96	96	25/3/16	Φιλελεύθερος	Ο Φιλελεύθερος		Ο Φιλελεύθερος	Δημοσιογραφικό σχόλιο	Σήμερα ο Ελληνισμός διανύει μια δύσκολη περίοδο. Η Ελλάδα αντιμετωπίζει σημαντικά οικονομικά προβλήματα. Προβλήματα που με τη δύναμη και την αποφασιστικότητα που διαθέτει ο Ελληνισμός θα τα αντιμετωπίσει. Με συστηματικότητα και μεθοδικότητα μπορεί να υπάρξει ανατροπή που θα φέρει την ανάπτυξη και την ευημερία στη χώρα.	Προσπάθεια χειραγώγησης	Επέτειος της Εθνικής Παλιγγενεσίας και χρέος	Έμμεσα
97	97	25/3/16	Φιλελεύθερος	Άκης Εθελοντής		Άκης Εθελοντής	Δημοσιογραφικό σχόλιο	Τα όσα έντρομοι παρακολουθούμε σήμερα στην καρδιά της Ευρώπης, καταδεικνύουν άγνοια. Θα έπρεπε οι κάτοικοι της Δύσης να αναμένουν ότι ετσιθελικές ενέργειές τους σε τόπους που κανείς δεν τους προσκάλεσε, θα δημιουργούσαν καταστάσεις πρωτόγνωρες, υπαινίσσεται ο	Προσπάθεια χειραγώγησης	Η τρομοκρατία της Δύσης: Η ματιά των διανοητών	Άμεσα

								Τσόμσκι.			
98	98	25/3/16	Φιλελεύθερος	Χριστάκης Γιαννακός		Χριστάκης Γιαννακός	Δημοσιογραφικό σχόλιο	Στο δε ερμηνευτικό άρθρο 2 του νόμου περιλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, οι πιο κάτω έννοιες: (α) «διάταγμα πληρωμής εκ δικαστικής απόφασης χρέους με δόσεις» σημαίνει διάταγμα που εκδίδεται δυνάμει του άρθρου 90 του Μέρους ΙΧ του περί Πολιτικής Δικονομίας Νόμου	Ενημέρωση	Οικονομική ή φυσική αδυναμία σώζουν τον οφειλέτη από την υποχρέωση	Άμεσα
99	99	31/03/16	Η Σημερινή	Μάριος Αδάμου		Μάριος Αδάμου	Δημοσιογραφικό σχόλιο	Στα άκρα έφτασε, χθες, η αντιπαράθεση νοσηλευτών της ΠΑΣΥΝΟ και της Κυβέρνησης, αντιπαράθεση που αναμένεται πως θα κορυφωθεί σήμερα το μεσημέρι, κατά τη λήξη του τηλεστίγραφου που έθεσε χθες ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας Νίκος Αναστασιάδης στη Συντεχνία.	Ενημέρωση	Απεργία νοσηλευτών	Άμεσα
100	100	31/03/16	Η Σημερινή	Μάριος Αδάμου		Μάριος Αδάμου	Δημοσιογραφικό σχόλιο	Τεντώνει ακόμη πιο πολύ το σχοινί η ΠΑΣΥΝΟ, που κλιμακώνει από σήμερα τις απεργιακές κινητοποιήσεις της, την ώρα που η επ' αόριστον απεργία της	Ενημέρωση	Απεργία νοσηλευτών	Άμεσα

								Συντεχνίας συνεχίζεται για 16η μέρα και προκαλεί ολοένα και πιο αυξανόμενα προβλήματα στα δημόσια νοσηλευτήρια, τα οποία υπολειτουργούν			
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--